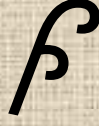

ISSN 2229-547X VIDEHA

रररर ३१३ म अंक १७ अगस्त २०२३ (ररर १३ मरर १९९ अंक
३१३)

[रररर (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) www.vidaha.co.in]

रररर रररररर ररररर अरररररर: मरररररररर ररररररर

ररररर- रररर रररररर रररररर र-ररररर

मरररररर: गररररर रररररर

पोथीक यर्राधिकारक सुरक्षित अछि। कापीराउठ (©) धारकक विरिथत अन्तर्गतिक रिना पोथीक कोनो अंशक छाया प्रति एवं विकारिडिग यरिथत गनेकठौनिक अथरा यरिथिक, कोनो माध्मयम, अथरा जानक यंग्रहण रा पुनर्प्रयोगक प्रणाली द्वारा कोनो रूपमे पुनर्रूप-पादन अथरा यिाठारन-प्रयारण नै कएन जा सकित अछि।

(c) २०००- २०२३. यर्राधिकारक सुरक्षिता तालयविक गछ जे यन २००० यं याचूयिाठैजपब छन http://www.geocities.com/.../bhalsarik_gachh.html , <http://www.geocities.com/ggajendra> आदि विकपब आ अथरना ३ जनग २००४ क पोमठ <http://gajendrathakur.blogspot.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html> केब रूपमे गनेठरनेठपब मैथिलीक प्राठीनतम उपपठितक रूपमे रिद्यमान अछि (किछु दिन जेन <http://videha.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html> विकपब, योत wayback machine of [https://web.archive.org/web/*videha/258_capture\(s\)_from_2004_to_2016-](https://web.archive.org/web/*videha/258_capture(s)_from_2004_to_2016-) <http://videha.com/> तालयविक गछ-प्रथम मैथिली ईनाग / मैथिली ईनागक अग्रीउठैब।

ग्रा मैथिलीक पहिल गूठरनेठ पत्रिका थिक जकर नाम रौदमे १ जनररी २००४ यं 'रिदेह' पड़लै। गूठरनेठपब मैथिलीक प्रथम उपपठितक यात्रा रिदेह- प्रथम मैथिली पाषणिक ग्रा पत्रिका धरि पगूठन अछि, जे <http://www.videha.co.in/> पर ग्रा प्रकाशित होउत अछि। आरं "तालयविक गछ" जानबूठ 'रिदेह' ग्रा-पत्रिकाक प्ररजाक यंग मैथिली तालयक जानबूठक अग्रीउठैबक रूपमे पुयुज तइ बहन अछि।

(c)२०००- २०२३. रिदेह: प्रथम मैथिली पाषणिक ग्रा-पत्रिका (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004). यम्रादक: गजेन्द्र ठाणुब। Editor: Gajendra Thakur. In respect of materials e-published in Videha, the Editor, Videha holds the right to create the web archives/ theme-based web archives, right to translate/ transliterate those archives and create translated/ transliterated web-archives; and the right to e-publish/ print-publish all these archives. बरनाकार/ यंग्रहकठौ अणन मोथिक आ अणप्रकाशित बरना/ यंग्रह (युपुर्ण उठरबयिण बरनाकार/ यंग्रहकठौ मय) editorial.staff.videha@gmail.com के जेन अठैठमोपठक रूपमे पठा सकित छथि, यंग्रमे ओ अणन यिणिसु पविच आ अणन जेन कएन जेन होठौ योहो पठाईथि। एतइ प्रकाशित बरना/ यंग्रह यउक कापीराउठ बरनाकार/ यंग्रहकठौक तंगमे छथि आ जतइ बरनाकार/ यंग्रहकठौक नाम नै अछि ततइ ग्रा यंपादकाधीन अछि। यम्रादक: रिदेह ग्रा-प्रकाशित बरनाक रेर-आरकाउठर/ थिम-अधारिठ रेर-आरकाउठरक निर्माणक अधिकार, ए यउ आरकाउठरक अणुराद आ निपयतण आ तकरो रेर-आरकाउठरक निर्माणक अधिकार; आ ए यउ आरकाउठरक ग्रा-प्रकाशन/ प्रिठ-प्रकाशनक अधिकार बयैत छथि। ए यउ जेन कोनो बायलुठै/ पाषिण्रमिकक प्रारधान नै छै, यो बायलुठै/ पाषिण्रमिकक गछुक बरनाकार/ यंग्रहकठौ रिदेहयं नै जडथु। रिदेह ग्रा पत्रिकाक मयमे दु ठा अंक निकलैत अछि जे मयक ०१ आ १३ तिथिक www.videha.co.in पर ग्रा प्रकाशित कएन जाउत अछि।

Videha eJournal (link www.videha.co.in) is a multidisciplinary online journal dedicated to the promotion and preservation of the Maithili language, literature and culture. It is a platform for scholars, researchers, writers and poets to publish their works and share their knowledge about Maithili language, literature, and culture. The journal is published online to promote and preserve Maithili language and culture. The journal publishes articles, research papers, book reviews, and poetry in Maithili and English languages. It also features translations of literary works from other languages into Maithili. It is a peer-reviewed journal, which means that articles and papers are reviewed by experts in the field before they are accepted for publication.

Font/ Keyboard Source: <https://fonts.google.com/> , <https://github.com/virtualvinodh/aksharamukha-fonts> , <https://keyman.com/>

These are print-on-demand books, send your queries to editorial.staff.videha@gmail.com. The eBooks of some of these are available for sale on Google Play [(c) Preeti Thakur, sales.videha@gmail.com], send your queries to sales.videha@gmail.com. The contents and documents e-published by Videha (since 2000) ISSN

2229-547X VIDEHA (since 2004) are periodically being checked for accessibility issues. People with disabilities should not have difficulty accessing these contents/ documents.

© Preeti Thakur (sales.vidaha@gmail.com)

Videha e-Journal: Issue No. 376 at www.vidaha.co.in

সমান্তৰ পৰম্বৰাক বিদ্যাপতি- ঠিত্ৰ বিদেহ সম্মানয়্য সম্মানিত শ্ৰী পনকনালে মণ্ডন দ্বাৰা

মৌখিনী ভাষা জগজ্জননী স্ৰীতাযাঃ ভাষা শ্ৰীমতী। হনুমন্তঃ ঠজরান- মালশ্ৰীমিহ সঁস্কৃতাম্।

শ্ৰুতৰ খম্বা (শ্ৰীখৰ খাম্বহ)

তিদশ্ৰুতন খেজ্জিহি কাশ্ৰিত্ৰ তমু কিষ্কিৰনৈ পয়ৰেগ। শ্ৰুতৰ খম্বাৰস্ত জঠ মণ্ডো বীক্ষি ন দেগ। (কীৰ্তিনতা
প্ৰথমঃ পনৈৰেঃ পহিনে দোহা।)

মানে শ্ৰীখৰ ৰূপী খাম্বহ নিৰ্মাণ কই ওগপৰ (গছ-পছ ৰূপী) মঁঠ জঁ নৈ বঁহন জায় তঁ ঐ
ত্ৰিস্তুরনৰূপী ক্ষেত্ৰমে ওকৰ কীৰ্তিৰূপী নগ্ৰী কেনা পয়ৰত।

শ্ৰুত যজ্জৰেদ (২৩.২)-যথেমাঁ ৰাঠ কন্যাপীমারদানি জনেত্ৰঃ। বঁহ্বৰাজম্বাভাঁ শ্ৰুদ্রায় চাৰ্যায় ঠ স্নায়
চাৰণায় চা।হম সন্ত গোঠেৰ্কে ত্ৰা পৰিত্ৰ ৰাণী (ৰেদৰাণী) সুনাবী। বঁহ্বাণৰ্কে, ক্ষত্ৰিয়ৰ্কে, শ্ৰুতৰ্কে শ্ৰী
শ্ৰীৰ্কে; শ্ৰুপন নোকৰ্কে শ্ৰী শ্ৰুপৰিঠিতৰ্কে য়েহো (মানে সন্তৰ্কে)। মদা ঐ ৰেদৰাক্যক ৰিপৰীত
মশ্ৰুতি ৰেদৰাণীক শ্ৰুদ্রায়ন/ শ্ৰুৰণৰ্কে স্মাজক কিছু গোঠে নৈন নিষেধ কৰই চাহনক, মদা স্মুতি
য়েহো ৰেদৰাক্যৰ্কে প্ৰমাণ মানৈত শ্ৰুতি (শৰ্দ্ধ প্ৰমাণ) তেঁ তকৰ ৰিক্ষক দৈন ওকৰ নিৰ্দেশ স্নয় শ্ৰুমাশ্ৰ
সন্ত জাগত শ্ৰুতি।

Do not judge each day by the harvest you reap but by the seeds that you plant.
-Robert Louis Stevenson

१

ॐ ह्यैः शान्तिरन्तरिक्षं ग्वं शान्तिः

ॐ ह्यैः शान्तिरन्तरिक्षं W शान्तिः

अनुक्रम

ॐ अंकमे अछिः-

१.१.गजेन्द्र ठाकुर- नूतन अंक सम्रादकीय

१.२.अंक ३१७ पर शिष्यणी

२.गद्य खण्ड

२.१.परमानन्द नान कर्ण- गीता माहात्म्य (आगाँ)

२.२.आचार्य बामानंद मंडल- हान मियां/ जयंत (कौआ)के कथा

২.৩.নানদের কামত-মাহিৰু ঞকাদমী পৰেখননি - পেন ত্ৰাগৰমে
পৃষ্ঠী কেঁ/ মখানাক গুণ বুম্/ মিথিনা মেঁ মাছ, বোজগাৰকে
ঘৰ্শ্শনভ মাধন ভয় মকৈত ঞছি/ পানক বঁড়েরঁ/ ঔষধীয গুণ
মৌধমে/ বঁগপুৰমে জগুক পৰিয়াম : এক বিশেষণ

২.৪.নানদের কামত-ঞর্থিক বিপল্লতা/ মূম'ক দান

২.৬.নিৰ্মনা কৰ্ণ- ঞগ্নি শিখা (খপ-২৬)

২.৬.নন্দ বিনাম বায-মাঙ্ক

২.৭.জগদীশ প্ৰমাদ মগুন-ঘৰদেখী

২.৮.বরীন্দ্র নাৰায়ণ মিশ্ৰ-বঁদনি বহন ঞছি মভকিছু (উপন্যাস)-
ধাবাৰাহিক

৩.পদ্ম খণ্ড

৩.১.বঁদীনাথ বায-তীন ঠা গীত

৩.২.প্ৰমোদ মা 'গোফল'-ছষ্টল ঠাম হেৰায়ন গাম

३.३.राज किशोर मिश्र-सांस्कृतिक क्षरण

ॐ

ॐ द्यौः शान्तिरन्तरिक्ष ग्वंग शान्तिः पृथ्वी शान्तिरापः
शान्तिरोषधयः शान्ति वनस्पतयः शान्तिर्विश्वे देवाः
शान्तिर्ब्रह्म

ॐ द्यौः शान्तिरन्तरिक्ष W शान्तिः पृथ्वी शान्तिरापः शान्तिरोषधयः शान्ति
वनस्पतयः शान्तिर्विश्वे देवाः शान्तिर्ब्रह्म

ब्रह्मणसँ प्रार्थना जे द्यूलोकमे, अंतरिक्षमे, पृथ्वीपर, जलमे, औषधमे,
वनस्पतिमे, विश्वमे, सभ देवतागणमे आ ब्रह्ममे शांति हुअय।

ॐ-ब्रह्मण, द्यौ-सूर्य-तरेगण, अंतरिक्ष- पृथ्वी आ द्यूलोकक बीच, आपः-
जल, विश्वेदेवा- सभ देवता, ब्रह्म- सर्जक।

ब्रह्मणसँ प्रार्थना जे द्यूलोकमे, अंतरिक्षमे, पृथ्वीपर, जलमे,
औषधमे, वनस्पतिमे, विश्वमे, सभ देवतागणमे आ ब्रह्ममे शांति
हुअय।

ॐ-ब्रह्मण, ऋ-सूर्य-तरेण, अंतर्विष्णु- पृथ्वी आ द्युलोकक रीठ,
थाप:-जन, विष्णुदेरा- प्रभ देरता, ब्रह्म- प्रजक।

१

ॐ, सहस्रशीर्षा पुरुषः। सहस्राक्षः सहस्रपात्।

ॐ, प्र॒ह्म॒णा शी॒र्षा॒ पुरु॒षः॑। प्र॒ह्म॒णा ऋः॑ प्र॒ह्म॒णा पा॒७।

स भूमिं ग्वंग विश्वतो वृत्वा। अत्यतिष्ठद् दशाङ्गुलम्॥

प्र॒ह्मि॑ं वृ॒त्ति॑ श्र॒वतो॑ वृ॒त्त्वा॒ अ॒त्य॒ति॒ष्ठद् द॒शा॒ङ्गु॒लम्॥

हजार माथ, हजार आँखि, हजार पएर संग विश्वके आच्छादित केने
अछि, दस आंगुरक गनतीक वशमे नै अछि ओ।

ॐ सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः
सहस्रपात् ॥ सभूमिं सर्व्वतस्मृत्वा
त्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ॥

पद्भ्याग्ँ शूद्रो अजायत॥

पद्भ्याग्ँ शूद्रो अजायत॥

पएरसँ शूद्रक उत्पत्ति भेल॥

पद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात्।

पद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात्॥

मुदा पएरेसँ भूमियोक उत्पत्ति।

 (White Florette- innocence and purity)

 (Wheel of Dharma)

 (Swastik)

 (सिद्धिरस्तु, सिद्धम प्रिश्चिबुध, प्रिश्चम Devanagari Anji)

 (Gwang ग्वंग- two small circles connected by u and a dot placed over it, used in reference of Vedic texts)

 (Tirhuta Anji, Ankush of Ganeshji, placed at the beginning of something)

१.१.गजेन्द्र ठाकुर- नूतन अंक यमनादवरीय

१.२.अंक ३१७ पर शिखरी

১.১.গজেন্দ্র ঠাণ্ডৰ- নূতন ঞ্ৰক সন্মাদকীয

"ৰিদেহক জীৱিত লেখক-সন্মাদক, ঞ্ৰান্দোলনী, মাৰ্জজনিক জীৱন জীৱিহাৰ, কলা-সংগীত-ৰংগমঞ্চকৰ্মী ঞ্ৰা ৰংগমঞ্চ-নিৰ্দেশক পৰ ৰিশেষাংক শৃংখলা" (print-on-demand)

নিত নৱন স্ৰভাষ ঠন্দ্র যাদৱ

ৰিদেহ ঞ্ৰবৰিন্দ ঠাণ্ডৰ ৰিশেষাংক

ৰিদেহ জগদীশ ঠন্দ্র ঠাণ্ডৰ 'ঞ্ৰনিত' ৰিশেষাংক

ৰিদেহ ৰামনোচন ঠাণ্ডৰ ৰিশেষাংক

ৰিদেহ ৰাজনন্দন নান দাম ৰিশেষাংক

ৰিদেহ ৰৱীন্দ্র নাথ ঠাণ্ডৰ ৰিশেষাংক

ৰিদেহ কেদাৰ নাথ ঠৌধৰী ৰিশেষাংক

ৰিদেহ প্ৰেমনতা মিশ্ৰ প্ৰেম ৰিশেষাংক

ৰিদেহ শৰদিন্দু ঠৌধৰী ৰিশেষাংক

ৰিদেহ ৰচনাকাৰ ঞ্ৰশোক ৰিশেষাংক

ৰিদেহ ৰাম ভৰোম কাপড়ি 'ভমৰ' ৰিশেষাংক

মিথিতা স্ৰষ্ট্ৰডেপ্ৰ্ঠ য়ুনিয়ন (এম.এম.য়ু.) ৰিশেষাংক

কলা-ৰিমৰ্শ ৰিশেষাংক (সেন্দৰ্ভ- স্ৰংজু দাম, পৃঙ্ক গুমাৰ কশ্ৰুপ,

শশিৰাঁলা, এম.সী.সুমন ঞ্ৰা শ্বেতা মা ঠৌধৰী)

Type: Print Book

Genre: Reference

Language: Maithili

Price: ₹349 + shipping

ISBN: 9789359679884

Publisher: A Videha eJournal Imprint

Number of Pages: 302

Dimensions: 5"x8"

Interior Pages: B&W

Binding: Hard Cover (Case Binding)

Availability: In Stock (Print on Demand)

Preview at;

<https://publish.pothi.com/preview/?sku=SKU21330>

Purchase at;

विदेह बामनोचन ठाकुर रिलेयर्स | [Pothi.com](https://store.pothi.com)

<https://store.pothi.com/book/gajendra-thakur-editor->

[%E0%A4%B5%E0%A4%BF%E0%A4%A6%E0%A5%87](https://store.pothi.com/book/gajendra-thakur-editor-)

[%E0%A4%B9-](https://store.pothi.com/book/gajendra-thakur-editor-)

[%E0%A4%B0%E0%A4%BE%E0%A4%AE%E0%A4%B2](https://store.pothi.com/book/gajendra-thakur-editor-)

[%E0%A5%8B%E0%A4%9A%E0%A4%A8-](https://store.pothi.com/book/gajendra-thakur-editor-)

[%E0%A4%A0%E0%A4%BE%E0%A4%95%E0%A5%81](https://store.pothi.com/book/gajendra-thakur-editor-)

[%E0%A4%B0-](https://store.pothi.com/book/gajendra-thakur-editor-)

[%E0%A4%B5%E0%A4%BF%E0%A4%B6%E0%A5%87](https://store.pothi.com/book/gajendra-thakur-editor-)

[%E0%A4%B7%E0%A4%BE%E0%A4%82%E0%A4%95/](https://store.pothi.com/book/gajendra-thakur-editor-)

रामलोचन ठाकुर विशेषांक
विदेह अंक
319

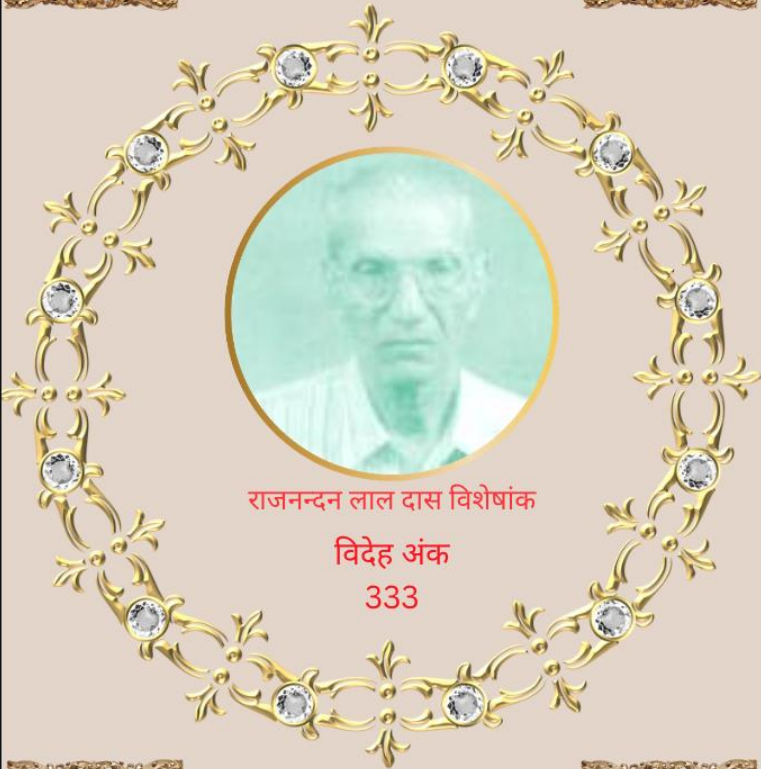

रामलोचन ठाकुर विशेषांक
विदेह अंक
319

रवीन्द्र नाथ ठाकुर विशेषांक

विदेह अंक

348

केदार नाथ चौधरी विशेषांक

विदेह अंक

352

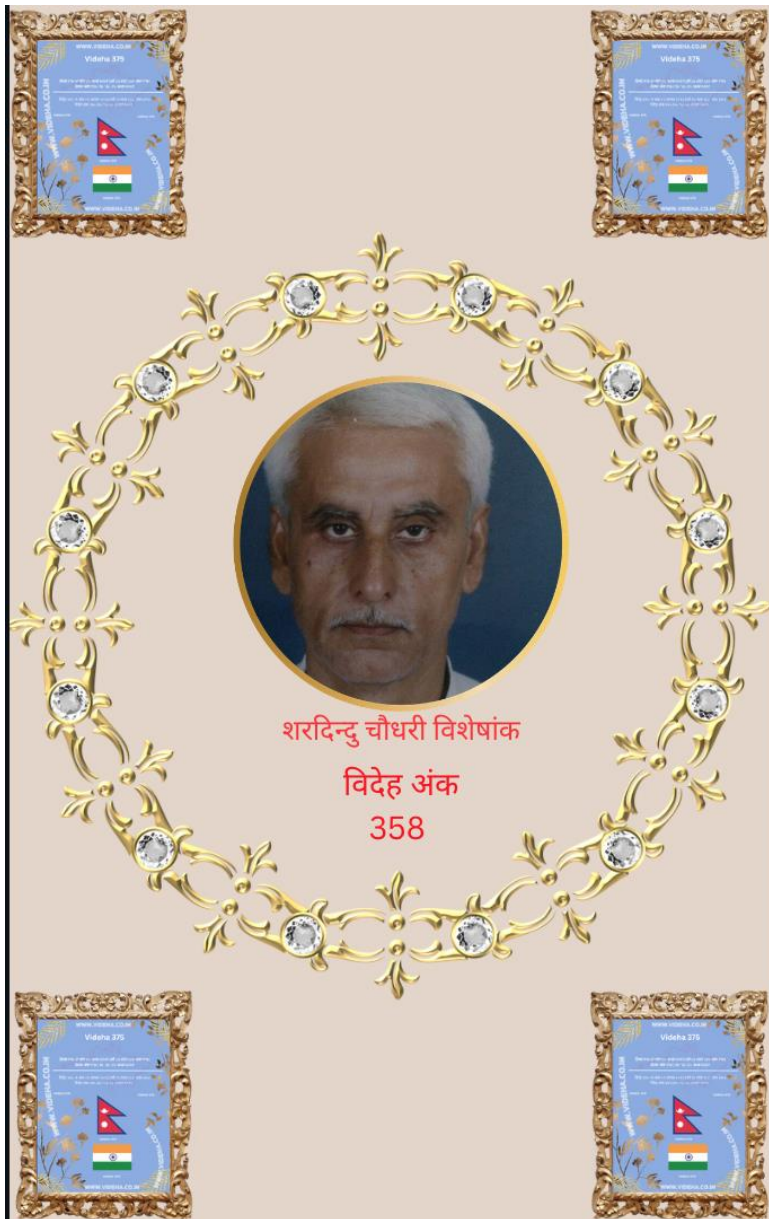

प्रेमलता मिश्र 'प्रेम' विशेषांक

विदेह अंक

357

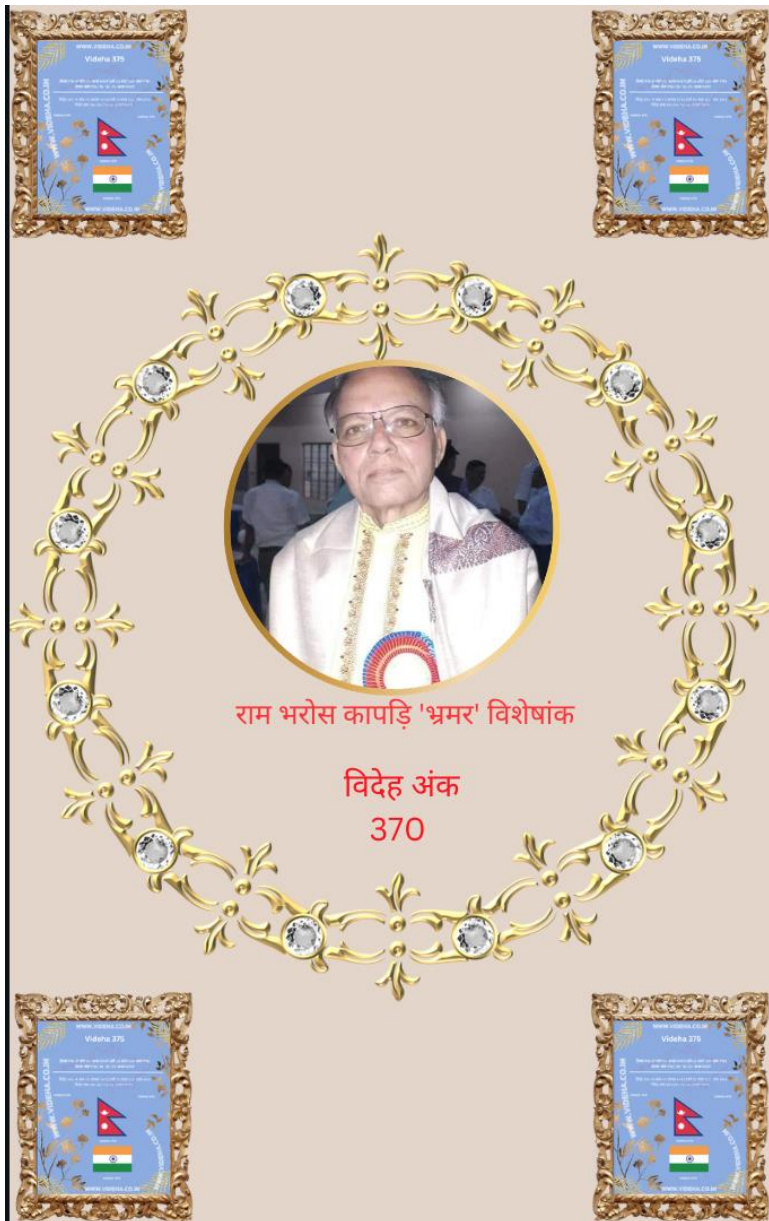

रचनाकार अशोक विशेषांक

विदेह अंक
369

পঠাও।

১.২. অঁক ৩৭৯ পৰ ষ্টিল্লণী

লক্ষ্মণ মা 'মাগৰ'

ৰঁাত অঁভিনৰ আ লনিতগৰ অঁক। ৰঁাত ৰঁাত ৰঁধাও! অঁতৰিক
অঁতৰ্ণনা!! নিত নরন স্মশীল এহি অঁকক মহল্পূৰ্ণ বচনা
অঁছি। স্মশীলক মঁগ ৰঁব অঁচ্যায় ভেন ছনি।

অঁপন মঁতৰ্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ
পঠাও।

२.गद्य खण्ड

२.१.पबमानन्द लाल कर्ण- गीता माहात्म्य (आगाँ)

२.२.आचार्य बामानंद मंडल- हान मियाँ/ जयंत (कौआ)के कथा

२.३.लालदेर कामत-म्याहिरु अकाममी पबेखननि - पेन ट्रागरमे पृथ्वी केँ/ मखानाक गण वूम/ मिथिला मेँ माछ, बोजगाबके मरमूलनभ म्याधन भय मकेत अछि/ पानक रँडेरेँ/ ँषधीय गण मोधमे/ बंगपुरमे जगूक पबियाम : एक रिशेषण

२.४.लालदेर कामत-आर्थिक रिपल्लता/ मूम'क दान

२.५.निर्मला कर्ण- अग्निरि शिखा (थेप-२५)

२.६.नन्द रिनाम बाय-माझ

२.७.जगदीश प्रमाद मशुन-घबदेखी

२.ॢ.बरीन्द्र नलरररर ररर-रररर बरर ररर रररररर (उडररररर)-
धररररररर

२.१.डररररररर नरर ररर- गीतर रररररर (ररररर)

(নাম- পৰমানন্দ তান্ত কৰ্ম (১১৩০) পিতা: স্বঃ পৰশুৰাম তান্ত
কৰ্ম, গাৱ- ঘোষণা, পোঃ বিদ্যাপাৰ, দৰভাঙ্গা, মিহাৰ-২৪৭২৪
শিক্ষণ - স্নাতকোত্তৰ, CAIIB, সেৱানিচয়- গুৱঁস্বৰ্গ, মেডুলা
ৰেঁক আৰু গাঁচিয়া)

গীতা মহাশ্ৰী (পয় পুৰাণ উত্তৰ খণ্ড) দক্ষম অধ্যায়

ভগৱান শ্ৰী কহননি- সৃন্দৰী, আৰু অৰ্হঁদক্ষম
অধ্যায়ক মহামেক পাবন কথন স্বৰ্গ জে স্বৰ্গ কৰী স্বৰ্গ
মে পুৰুষক তেন সৃন্দৰ সোপান আ পুৰুষক চৰম সীমা
থীক । কাশ্মীৰী মে পুৰুষী নাম সঁ বিখ্যাত একৰ্থ
শ্ৰীক্ষণ চনাত্ জে নন্দী জকাঁ হমৰা মে ভক্তি বাখেত
চনাত্ । ও পাবন কীৰ্তিক অৰ্জন মে তপেৰ বহঃৱৰাণ
ক্ষান্তি আ হিঁস, কঠোৰতা আওৰ স্বঃসাহস সঁ স্ব বহঃ
ৱাণা চনথি । জিতেন্দ্ৰিয় ভেনাক কাৰণে ও নিচুতিমাৰ্গ
মে বহেত চনাত্ । ওৱেদকৰী সম্ভৱ কেঁ পাব কহ নেনে চনাত্ ।
ও সমস্ত ক্ষান্তিক জাত চনাত্ । কনকৰ চিত্ৰ সদিখন হমৰ
প্ৰ্যান মে লাগন বহেত চন । ওমন কেঁ অন্তৰামো মে নগা
কেঁ সদিখন আহমেত্বক সাধাকোৰ কবেত চনাত্ । জখন
ও চনঃ নগেত চনাত্ তহন হম প্ৰেমৱৰ্ণ কনকা পাচু দোটি
দোটি কেঁ কনকা হাথক সহাৰা দৈত বহেত চনক্ ।

জা দেগি হমৰ পাৰ্শ্বদ ন্দিগিৰিখি পুচনথি- ভগৱন
খি প্ৰকাৰ ভনা, কে অৰ্পনেক দৰ্জন কেনে হোয়ত ? জা মহাশ্ৰী
কোন তপ, হোম ব জপ কেননি অৰ্চি জে অৰ্পনে- আপ অৰ্হা
ডেগে - ডেগে হিনকা হাথক সহাৰা দৈত চনেত ছি ।

জা দেখি হুমৰ পাৰ্শ্বদল্লিৰিখি পুচ্ছনখি-ভগবন
 এহি প্ৰকাৰ ভনা, কে অখনেক দৰ্ছন কেনে হোয়ত ? গাংগা
 কোন তপ, হোম ব জপ কেননি অছি জে অখনে-আপ অহা
 ডেগে-ডেগে হিনকা হাথক সহাবা দৈত চনেত ছা।

স্নিৰিখিক জ প্ৰদ্ব স্নি হুম এহি প্ৰকাৰ উত্তৰ দেনা
 অৰ্ভত কেনন। এক সময়ক বাঁত অছি, কেনাসপৰ্বতকপাৰ্শ্ব
 ভাগ মে প্ৰনাগ বন মে চন্দ্রমাক অমৃতময়ী কিৰণ সঁ
 ধোঅন জমীন পৰ একৰ্থ বেদীক প্ৰাশ্চয় নঃ কে হুম বেসন
 ছনন। হুমৰ অংশ পৰি বেসনাক বাদ অচানক বঃ জোৰ সঁ অঁগী
 আয়ন , ওহি ঠামক গাছক জঁৰি নীচা উপৰ ভঃ এক-দেসৰ
 মে ঠকৰা কে কতকো জঁৰি যুঁঠিগেন। পৰ্বক অবিচন ছায়া
 সেহো জোনঃ নাগন। তকৰ বাদ ওহি ঠাম প্ৰাৰ্কৰ ছাঈ
 শ্লেম জাহি সঁ প্ৰত্যক অৰাজ ডাঠে ছন। তদনুৰ অক্ষয়
 সঁ কোনে প্ৰেঘ চিঠে উত্তৰ জেকৰ কান্তি কাৰী মেঘসন ছন
 ও অৰ্থ-অৰ্থ কাৰী, অস্তাবক সমূহ প্ৰা কৰ্তন প্ৰা কাৰী প্ৰহা
 সন ছুমি পঠেত ছন। পাজৰ সঁ পৃথ্বীক সহাবা নঃ কে ওপৰী
 হুমৰা প্ৰাণম কেনখি প্ৰা নীক নৃতন কমন হুমৰা চৰণক
 কঃ অৰ্ধ বাণী মে সুতি কণনা জ অৰ্ভত কেননি।

প্ৰা কহননি- হে দেৱ ! অখনেক জয় হে। অহা
 চিদানন্দময়ী স্বপ্নাক সাগৰ প্ৰা জগৎক পাতক ছি। সিদি
 খন সদ্ভাৱনা সঁ হুক্ত প্ৰা অখনসজিক নহৰ সঁ উনুসিত
 ছি। অখনেক বৈভবক কতক অনু নহি অছি। অখনেক
 জয় হে। অহেতবাসনা সঁ পৰিপূৰ্ণ ছুফি সঁ অহাঁ ত্ৰিবিধমন
 সঁ বহিত ছি। অহাঁ জিতেন্দ্ৰিয় ভক্ত নোকনিকক অধীনবহে
 ছি প্ৰা প্ৰাণ মে অখনেক সূকপক সাগ্ৰকোৰ হোয়ত অছি।
 অহাঁ অবিচয়ময় উপাশ্ৰি সঁ বহিত, নিত্যসুজ, নিৰাকৰ, নিৰময়
 অসীম, অহঁকাৰশূন্য, অৰৰণ বহিত প্ৰা নিৰ্গ্ৰন ছা অখনেক
 চৰণকমন ছাৰণাগত ভক্তক বক্ষ্য কৰঃ মে প্ৰাৰ্শ ছি। অখনেক

स्यंकर ननार्थ रूपी महासर्पक रिष ज्ञाना सँ कामदेव केँ लज्ज
केने छी । अपनैक जग हो । अहाँ प्रत्यक्ष आदि प्रमाण सँ इ
बहिष्कृत प्रामाण्यस्य रूप छी । अपनैक रैबि-रैबि नमन अछि
तेतन्त्यक स्यामी आ प्रित्तरन रूप धारी अपनैक नमन अछि ।
हेम श्रेष्ठ योगी नोकनि सँ दृष्टि अत्रापनैक चरण कमनक
बुंदना करैत छी जहि मे अपनैक लर पापक समुद्र सँ पन
उतारक अद्भुत क्षति अछि । महादेव ! साक्षात् चहस्पतिसे
अपनैक सुति करः केँ प्रार्थना नहि कः सकैत छथि । सहस्र-
सुत्रयुक्त न्यागराज शेष मे सेहो एतेक चातुरी नहि छैन
जे अपनैक गुणक रक्षण कः सकथि । तहन हमबा एहन
छोथ दृष्टि राना छिँ मे की समर्थ अछि ?

छिँ सँ कथन गेन एहि स्रोत्र केँ सुनि हम नूनका
सँ प्रछन - हे रिहंगम ! अहाँ के छी आउर कहाँ सँ आगत
छी ? अहाँक प्राप्ति तः हंस सनक अछि मन्त्र बंग तः कोश्र
राना अछि । अहाँ जहि प्रयोजन सँ एहि ठाम अगत अछि
से रतः ।

छिँ कहनि - देवेन्द्र ! अहाँ हमबा पृथ्वीक हंसजन्म
कर्जसे, जहि कर्म सँ हमबा धरती मे अथन कानिमा आवि
गेन अछि से सुन । प्रलो, उना तः अहाँ सरि छी मन्त्र
अहाँ पृच्छत छी तहन हम रतारैत छी । सोबाधु नगर
नग एकथा नीक सरोवर अछि जहि मे कमन नहनशक्त
छन । ओहि मे सँ रानचन्द्रक रूकड़ा जकाँ श्रेष्ठ मूलान केँ
मूँ मे तः के हम रः तेजी सँ आकाश मे उड़ि बहन छन ।
उड़त-उड़त अचानक ओहि ठाम सँ पृथ्वी पर अगि गेन । जखन
होश मे अथन अथ अपन गिरक कारण नहि देखा सकन
तः मने मन सोचः न्यागराज - जः हमबा पर की आवि गेन ?
आज हमर प्रतन कोना लः गेन ? पाकन कपूर सन हमर

উজ্বৰ ছাৰীৰ মে জা কানিমা কোষা আৰি গেন । এহি প্ৰকাৰসিফি
 ভৱ হম অখন বিচাৰ কৰেত চনক্কি তখনহি ওহি পোখৰক
 কমন মে সঁ হমৰা জা আৰাজ স্মনা দেনক - যো হঁস . ৫৬. হম
 অখনেক গিৰক আ কাৰী হোখ কে কাৰনা বতৰেত ছা । তব হম
 ৫৬ কেঁ সৰোৰৰ কে বাঁচ মে গেনক্কি আ ওহি ঠাম পাঁচ ঠা কমন
 সঁ হজ একঠা কমনিবা দেখনক্কি । একৰা দেখি প্ৰলাম কঃ হম
 প্ৰদক্ষিণা কেনক্কি আ অখন পতনক সৰ কাৰনা পৃচনক্কি ।

কমনিবা কহনীহ - কনহঁস . অহা আকাছা মাৰ্গ সঁ
 হমৰা নাঁঘি কে গেনক্কি অচিওহি পাতকক পৰিণামৰা
 অহা পৃথ্বী পৰ গিৰনক্কি অচি আ তকৰে কাৰনা অহা ক
 ছাৰীৰ মে কানিমা দেখি পড়ৈত অচি । অহা ক গিৰন দেখি
 হমৰা হৃদয় মে দখা ভবি আয়ন আ তখন হম এহি মধ্য
 কমন সঁ বোঁনঃ নাগনক্কি অচি তখন হমৰা মুখ সঁ নিকনন
 স্নগন্ধ কেঁ সঁঘি সাৰ্চি কোথীলোঁৰা কেঁ স্মৰ্গনোক প্ৰাপু
 লৈ ননি । পক্ষিৰাজ ! জাহি কাৰনা হমৰা মেথতেক বিলৰ
 আ এতেক প্ৰলার আয়ন অচি সে বতৰেত ছা । স্মন এহি
 জন্ম সঁ পূৰ্ব তেসৰ জন্ম মে হম পৃথ্বী পৰ একঠা ঠাফলকজ
 ক ৰূপ মে জন্ম লৈন চন । তখন হমৰ ন্যম সৰোজব্দনা
 চন । হম এক নোকনিক সেৱা কৰেত সদিখন এক মণ
 পাতিচুলক পানন কৰ মে তপেৰ বহেত চনক্কি । এক দিনক
 ৰাত অচি হম একঠা মেনা কেঁ পঢ়াৰহন চনক্কি । জাহি সঁ পতি
 সেৱা মে কিছু বিনমুঁ ভঃ গেন আ পতিদেৰ লপিত ভঃ হমৰা
 ছাপ দেননি - 'পাপিনী অহা মেনা ভঃ জাও । মৰণোপৰান্ত
 যাদপি হম মেনা লৈনক্কি মূদ্য পাতিচুলক প্ৰসাদ সঁ একঠা
 মূনিক ঘৰ মে হমৰ আশ্ৰয় মিতন । কোনো মূনিকন্যে হমৰ
 পানন পোষণ কেনবি । হম ঘৰ মে চনক্কি ও ঠাফল সৰদিন
 সৰেৰ সকান বিন্ধাভিযোগ নাম সঁ প্ৰসিদ্ধ গীতক দছাম অক্ষ
 যক পাঠ কৰেত চনহ আ হম ও পাপাতাৰী অধ্যায় কে স্মনেত
 চনক্কি । ব্ৰহ্মগম কান এনা পৰ হম মেনাক ছাৰীৰ চোড়ি কেঁ

দধাম অধ্যায়ক মাহাত্ম্যে সঁ সূৰ্গলোক মে অশ্ৰুৰা ভেনেঁ। হমৰ
 নাম পদ্মাবতী ভেনে অশ্ৰু হম পদ্মাক পিয়বগৰ সখী ভঃগেনেঁ।
 এক দিন হম বিমান সঁ আকাছ বিচৰণ কৰেত ছনেঁ। তখন
 সূন্দৰ কমন সঁ স্ৰঞ্জোলিত এহি বসনীয় সৰোবৰ পৰ হমবনকটি
 পড়ন আংহি মে উতৰি কে হম জন্মবহি জত কীড়া আৰংল কেনেঁ
 তখনহি ছৰসিা স্মনি এহি ঠাম চরি ওনাহ। ও হমৰা রসুহীশ
 অৱসূপ মে দেখি নেনথি। কুনকা ভয় সঁ হম অপন মনসঁ জা
 কমনিশীক রূপ ধাৰণ কঃ নেনেঁ। হমৰ হস্ত পাণ্ডৱ দু ঠা
 কমন ভেনে, হস্ত হাথ সোহো দু ঠা কমন ভেনে। দ্বৈৰ অংগ
 মে হমৰ সঁহ সোহো এক ঠা কমন ভেনে। এহি প্ৰকাৰ হম পাঁচ
 ঠা কমন সঁ মূজ ভেনেঁ। স্মনিৰ ছৰসিা হমৰা দেখনথি।
 কুনকৰ অঁমি কোপাগ্নি সঁ জনি বহন ছন। ও কহননি-পাৰ্শ্বী
 অহঁ এহি রূপ মে সৎ বঁৰষ ধৰি পড়ন বহু। জা ধাপ দঃ কে ও
 ধূল ভৰি মে অনুষ্ঠান ভঃ গেনাহ। কমনিশী ভেনাক বারহুদ
 বিন্দতি - যোগাধ্যায়ক মাহাত্ম্যে সঁ হমৰ বানী নুপু নহি ভেনে
 অচি। হমৰা নাঁঘনাক অপবাপ সঁ অহঁ পৃথ্বী পৰ জিবনঃপ্ৰটি।
 হে পশ্চিবাজ। এহি ঠাম ঠাভ ভেনে অহঁক সোম্য মে অগ হম
 ধাপক নিচৃষ্টি ভঃ বহন অচি কিংক ভঃ অগ সৎ বঁৰষ পৰাভঃ
 গেন। হম জে গাৰেত ছনেঁ তাহি উত্তম অধ্যায় কেঁ অহঁ সোহো
 স্মনি নিঅ। ওকৰা স্মন্য মাঃ সঁ অহঁ সোহো মূজ ভঃ জায়ৰ।

জা কহি পামিনী অশ্ৰু অশ্ৰু সূন্দৰ বানী মে দধাম অধ্যায়
 য়ক পাঁচ কেননি অশ্ৰু মূজ ভঃ গেনীহ। ওকৰা স্মন্যক বাদ
 কুনকৰ দেনে জা উত্তম কমন নাৰি হম অপনক অর্পণকঃ
 নঃ অচি।

এতৰে কথা স্মন্য কঃ ও চিহঁ অশ্ৰু ধাৰীৰ ল্যাগি
 দেনক। জা এক ঠা অশ্ৰুত ঘৰ্ণনা ভেনে। ও চিহঁ অশ্ৰু দধাম
 অধ্যায়ক পুলাৰ সঁ ঠা কুনলন মে জন্ম নেননি অচি। জন্মহি

এতৰ কথা স্মৰণ কৰা ও চিঠিৰে অপন ধাৰীৰ ব্যাগি
দৈনক । গ্ৰা একৰ্থা অদ্ভুত ঘৰ্ণনা লৈন। ও চিঠিৰে আৰ দৰ্শম
অপ্ৰ্যায়ক প্ৰলভাৰ সঁ চ্ৰীক্ষণলন মে জন্ম নেননি অৰ্চি। জন্মি
সঁ অল্ভ্যস লৈনাক কাৰণে শ্ৰৌধাৰাৰস্মা সঁ কুনকা মত্ৰ সঁ
সদিম্নন গীতাক দৰ্শম অপ্ৰ্যায়ক ঠাচাৰণ হোয়ত অৰ্চি। দৰ্শম
অপ্ৰ্যায়ক অৰ্থ চিন্তনক গ্ৰা পৰিণাম লৈন অৰ্চি জে সমস্ৰু লুত
মে স্থিত ধাঁখ চক্ষুধাৰী ভগবান ঝিধুক ও সদিম্নন দৰ্শনকৰত
বহেত ছৰ্থি । কুনকৰ স্বেহপূৰ্ণ চক্ষি জন্ম কোণে দেহধাৰীক
ধাৰীৰ পৰ পড়ি জায়ত অৰ্চি তহন ও মূজ ভঃ জয়ত ছৰ্থি চাহে
ও ধাৰাৰী ব চ্ৰীক্ষণলন কিষ ন্তি হে । পূৰ্বজন্ম মে অপ্ৰ্যায়
কওন গেন দৰ্শম অপ্ৰ্যায়ক মহাম্ৰে সঁ কুনকা হৰ্ন ভ ঙন প্ৰাধু
চৈন আ গ্ৰা কীরন মূজি সেশে পাৰি নেনে ছৰ্থি । তেঁ জন্ম
ও বসস্মা চনেত ছৰ্থি তহন তম কুনকা হায়ক স্তাৰা দৈত চ্ৰী
হে লঁগিৰিঠে গ্ৰা সৰ দৰ্শম অপ্ৰ্যায়ক মহামহিমা অৰ্চি।

পাৰ্বতী ! এহি প্ৰকাৰ হম লঁগিৰিঠিক সেশে মে
জে কথা কহনক অৰ্চি বহে এহি ঠাম অহাঁ সঁ সেশে কহনক
অৰ্চি । অৰ. ন্যৰী অথৰা কেও কিষ ন হোয়. এহি দৰ্শম অপ্ৰ্যায়
ক ধাৰাৰা মত্ৰ সঁ কুনকা সৰ অম্ৰ্যায়ক পাননক য়ন মি
নেত চৈন ।

— o —

গীতা মাহাত্ম্যে (পেয় পুৰাণ 'উত্তর খণ্ড') ৭গাবহম স্র ধ্যায়

মহাদেব কহেনি- গীতাকৰ্ণন সঁ সমুষ্টিত কথ্য অথ
বিদ্বাকপ অপ্রচ্যক পাবন মাহাত্ম্যক ধ্বরণ কক। বিদ্বান
নেত্রবানী পার্ৱতী! ওহি অপ্রচ্যক মাহাত্ম্যক পুরা-পুৰা
বৰ্ণন নহি কথন জা সকেত অচি। ওহি সমুষ্টি মে কয়ে
হজাব কথ্য অচি। জাহি মে সঁ একথা কথ্য কহেত ছাঁ প্রনী
বাদীক তর্ক পর মেঘকর নাম সঁ বিখ্যাত একথা পেয় নগর
অচি। ওকর প্রাকার অথ গোপ্বর রেসী উঁচ অচি। ও হি ঠাম
পেয়-পেয় বিদ্বাম ধ্যান অচি। জাহি মে সোমব্যক খঁলা
ধোলায়মান অচি। ও হি নগর মে ধ্রীমণ, স্রখী, ধ্যান, সনাপ্ত
অথ জিতেন্দ্রিয় নোকনি কে নিরাস অচি। ও হি ঠাম ধ্রীমণ
সঁ ধুবধ্বারী জগদীধ্বর ভগবান বিষ্ণু বিবাজমান ছথি। ও
পরচক্রক সমাকার সুরূপ ছথি। সঁসাবক নেত্রক জীবনধ্রম
ছথি। হনকর গৌবরপূর্ণ ধ্রীবিগ্ৰহ ভগবতী নখমীক নেত্রক
সঁ পুজিত হোয়ত অচি। ভগবানক ও সঁকিরামন প্রত্যকখীক
মেঘ সন হনক ধ্যায় বর্ন অথ কোমর অচি। ওহি সুর পর
ধ্রীমণক চিন্ত ধোলা পাবেত অচি। ও কমন প্রারনমান সঁ
ধিত ছথি। কতক প্রকারক প্রান্তবশ সঁ ধ্রীমণিত ভঃ ভগবান
রামন বনে স্বজ সমুদ্র সন হুঁসি পঠেত অচি। পীতাম্বর সঁ
ধ্যায় বিগ্ৰহক কাণ্ডি খনা পুজিত হোয়ত অচি। জে মন্ব
রিতনী সঁ ঘেবন স্তিক মেঘ ধোলায়মান অচি। ও হি ভগবান
রামনক দর্শন কঃ জীর জন্ম অথ সঁসাবক রঁহন সঁ স্বজ ভঃ
জয়ত অচি। ও হি নগর মে মেখনা নাম সঁ একথা জীর্
সুর অচি জাহি মে স্রন কঃ নোক ধ্রীমণত ধ্রীমণ ধ্রীমণ
জয়ত ছথি। ও হি ঠাম জগৎক জামী কন্যাসাগর ভগবান
নবসিতক দর্শন কঃ নোক সাত জন্মক কথন গের ঘোর পাপ
সঁ চুর্কবা পাপি জয়ত ছথি। জে নোকনি মেখনা মে
গণেশজাতীক দর্শন কহেত ছথি ও সদিখন হসুর বিদ্ব
পাব কঃ তেত ছথি।

ওহি মেঘকৰ নগৰ মে কোনে প্ৰেৰ্তা ট্ৰাফিক বহেত চনহ
 তে ট্ৰাফিক পৰাশ-শ, মমতা আ অইকাৰ সঁ হইত, তেদ এনসুমে
 প্ৰবীণ, জিতেন্দ্ৰ আ ভগৱান ৰাস্বদেৱ কেঁ ধাৰণাগত চনহ
 কনকৰ নাম স্ৰবন্দ চননি । প্ৰিষে । ও ধাৰ্গ প্ৰবৰ্থাৰী ভগৱান
 নগ গীতাক খগানহম প্ৰধাৰ- ৰিছকন দৰ্শন যোগক পাঠকক
 চনহ । ওহি প্ৰধাৰক প্ৰভাৰ সঁ কনকা ট্ৰাফিক প্ৰাণি তেতা
 চননি । পৰমানন্দ-সন্দেশ সঁ পুৰ্ণি ওহম জ্ঞানময়ী সমাপ্তীগঞ্জী
 কেঁ প্ৰবৰ্থাৰ তেতাক কাৰণে ও নিচত স্থিতি মে চনখি আ সদিখ
 জীৱন্তক যোগীক স্থিতি মে বহেত চনহেৎক সমৰজ্ঞান চহমপতি
 সিঁহি ৰাঞ্জি পৰ স্থিত চনখি তহন মহাযোগী স্ৰবন্দ গোদাৱৰী জীক
 ক যাতা প্ৰবৰ্ত্ত কেতনি । ওকমহা ৰিবজতীৰ্য, তথা জীৰ্খকপিতা
 সঁগম, অৰ্জতীৰ্য কপিন্দ্ৰৱ, নবগিত্ৰন, অস্থিক পুৰী আ কৰমুণ
 পৰ অগি মেত মে স্ৰবন আওৰ দৰ্শন কমেত ৰিবাহমন্ত প নাম সঁ
 একৰ্থ নগৰ মে খনহ । ওহি ঠাম সৰহক স্বৰ জপ কেঁ প্ৰবনাজে
 ঠহক স্ৰান মাজনখিন স্বৰ কেও স্ৰান নহি দৈকেন। প্ৰব
 মে গাঁৱক সুখিয়া কনকা একৰ্থ পৌষ প্ৰম্ভাতো দেৱাদেশিন
 ট্ৰাফিক সঁগী সখী সহিত ওহি ঠাম ৰাণী নিপ্ৰাম কেতনি ।
 সৰেৰ তেতা পৰ ও অপনেক প্ৰম্ভাতোক ৰাহৰ দেখনখি স্ব
 সখী সৰ নহি দেৱ পছননি । ও কনকা খোজক নেৰ চনহহ
 তখনহি সুখিয়াগঁগকনকৰ স্ৰতাকাত প্ৰেত । সুখিয়া কহননি-
 হে স্থনিপ্ৰেৰ্ত! অহাঁ সব তবহে দীৰ্ঘায় হুঁমি পঠেত ছী। সোভাগ্যভা
 আ প্ৰবৰান প্ৰকৰ মোকনি মে অৰ্জ সৰ্গ পৰিত ছী । অৰ্জ মে কোন
 মোকোৱৰ প্ৰভাৰ ৰিচমান অটি। অপনেক সঁগীকোন ঠাম গৈৰ ছি।
 অৰ্জ কোনে খহি প্ৰৱন সঁ ৰাঁহৰ তেতক । একৰ পত ৰণত । হম
 অৰ্জ কে ওতবে কঠেত ছী কে অৰ্জ এহন দেসৰ তপস্ৰী হমৰা নহি
 দেমি ৰঠেত অটি । ৰিপ্ৰবৰ । অহাঁক কোন মনুক জ্ঞান অটি কোন ৰি
 ক আশ্ৰয় মেত ছী আ কোন দেৱতক দয়া সঁ অৰ্জ মে প্ৰমৌকিত
 আ ৰি মেত অটি । ভগৱন । কৰা কঃ অৰ্জ এহি গাঁৱ মে ৰহ। হম অধমেক
 সৰ সেৱা প্ৰক্ৰমা কৰব ।

এথা কহি সুখিয়া স্বনীধৰ স্ৰবন্দ কেঁ অধনা গাঁৱ মে ঠহবা
 নখিন । ও দিন ৰাতি ভুক্তি সঁ কনকৰ সেৱা ঠহন কৰা ৰাজনখিন
 জন্ম-সাত-প্ৰাণ ঠ দিন ৰীতি গৈত তহন এক দিন প্ৰো
 ভোৰ আৰি তুখী প্ৰঃ মহামোক সোম্য মে আৱিকান ভগৱান
 আ কহননি - যৌ স্থনি প্ৰাণ ৰাতি ৰাফস মেৰা এহন প্ৰাণেৰী
 য়েৰ্থ কেঁ চম্ব তেনক অটি । হমৰ ৰেৰ্থ ৰঃ প্ৰবৰান আ ভক্তিম
 চন দুখিয়া কেঁ এথা কহনা পৰ যোগী স্ৰবন্দ প্ৰভাৰখিন-
 ও ৰাফস কোন ঠাম অটি? কোনে অপনেক প্ৰকৰ চ্ৰমলকেক
 অটি ?

স্বাধীন কঠোর-চক্র। এহি নগর মে একটা লেখ নবলম্বী
 বাহুস বহেত অচি। ও সন্নদিন-আরি এহি নগরক নোক কৈ-আজ্ঞ
 চন। তহন এক দিন সমসু নগরবাসী মিত কৈ-চনকা সৈ-প্রার্থা
 কৈনথি-হে বাহুস! অহাঁ সর কৈ-বাহুস কর। হম সর-অহাঁক বৈন
 লোকনক-আরসু কঃদেত ছি। এহি ঠাম-বাহুসক লে-কৈঃ বার্থেহী
 বাতি মে-আরি স্বতত-চনকা অহাঁ-আ জায়র। এহি প্রকার এহি
 গাঁরক নোকনিকক-মুখিয়া সৈ-এহি-ধর্মজানা মে-লোকন-গৈন-বার্থে
 কৈ-বাহুসক-অহাঁর-নিষ্টিত-কথন-গৈন। অখনা-প্রা-পক-বাহুসক-গৈন
 চনকা-এন্য-করঃ-পড়ন। অহাঁ-সেহে-দো-সর-বার্থেহী-সংগে-এহি
 ঘর-মে-আরি-কৈ-সতন-চনক। বাহুস-সর-কৈ-আ-নৈনথি-মুদা-প্রা
 কৈ-ছোড়ি-দৈনথি। দ্বিজো-ম! অহাঁ-মে-এহন-কোন-প্রভার-এহি
 সে-এহি-জানত-ছি। অখন-হমর-প্রক-এক-ক-দো-সু-আয়ন-চন
 মুদা-চনকা-হম-নহি-চিন্ত-সকনক। ও-হমর-প্রক-রঃ-বিয়ব-বর
 চনহ। দো-সর-বার্থেহীক-সংগ-চনকা-হম-ওহি-ধর্মজানা-মে-
 লোক-দৈনক। হমর-প্র-অখন-সন্ননথি-লে-হমর-দো-সু-সেহে
 ধর্মজানা-মে-গৈন-ছথি-তহন-ও-ওহি-ঠাম-সৈ-নাব-ক-নৈন-ওহি
 ধর্মজানা-মে-গৈনহ-মুদা-বাহুস-চনকা-আ-নৈনকনি। অহাঁ
 সরে-হম-বুখী-লঃ-কৈ-সিদ্ধা-সৈ-পড়নক-যৌ-বুধা-মো। অহাঁ
 হমরা-প্র-কৈ-আ-নৈনক। অহাঁক-উদ-মে-পড়ন-হম-প্র-জাহি-সৈ
 জী-রিত-লঃ-সক-থি-তক-কো-নো-উপায়-লো-অচি-তহন-রজঃ।

বাহুস-কহন-মুখিয়া-সী! ধর্মজানা-ক-অন্দর-বুস-বঃ
 প্র-কৈ-নহি-জানত-ক-কা-ব-হম-আ-গৈনক-অচি। দো-সর
 বার্থেহীক-সংগ-অহাঁক-প্র-সেহে-অন-জান-মে-হমর-প্র-স-বৈ
 গৈন-অচি। ও-হমরা-উদ-মে-জাহি-সৈ-জী-রিত-আ-ব-কিত-বহি
 স-কৈ-অচি-তক-উপায়-সু-থি-বি-প্র-অ-কঃ-দৈন-ছথি। লে
 ঠাক-সদি-অন-গী-অ-ক-এ-গ-ব-হম-অ-প্র-অ-ক-পা-ঠ-কা-ব-ছথি
 চনকা-প্র-প্র-সৈ-হমর-মু-জি-হো-য়-আ-স-ব-ন-নোক-নি-যে-বি
 জী-রিত-লঃ-জৈ-তহ। এহি-ঠাম-কো-নো-চক্র-বহেত-ছথি-জিন-ক
 হম-এক-দিন-ধর্মজানা-সৈ-বাহু-কঃ-দৈন-চনক। ও-গী-অ-ক-এ-গ-ব-হম
 অ-প্র-অ-ক-সদি-অন-ক-প-কা-ব-ছথি। এহি-অ-প্র-অ-ক-ম-নু-সৈ-স-ত
 বৈ-বি-অ-লি-ম-নিত-কঃ-লো-ও-হমরা-প্র-অ-ন-ছি-ই-দৈ-তহ-তঃ
 নি-স-স-হ-হম-প্র-সৈ-উ-হ-লঃ-অ-য়-ব।

এহি-প্রকার-বাহুসক-সন্দ-আ-রি-হম-অহাঁ-নগ-অ-ব-ক
 অচি।

ঐশ্বৰ্য্য-প্ৰচলনশীল - সুখীয়া জী ! জে বাতি মে স্বপ্নত
 নোকনি কে খায়ত ছথি ও প্ৰাপি কোন পাৰ সঁ বাহুসতেন
 অছি । সুখীয়া জী কহননি - হে ঐশ্বৰ্য্য । পহিলে ওহি গাঁৱ মে
 কোনো কিসমত ঐশ্বৰ্য্য বহেত চলাত । এক দিন ও অগ্ৰহণীক
 স্নেহক কৰাৰীক বহু কাবেত চলাত । ওহি গাঁৱ সঁ খোহেত বৰ
 পৰ একৰ্থা পৈয় গিহু কোনেও বৰ্ধেহীকে মৰি খাৰজত চলা
 তখনহি একৰ্থা তপস্বী কতক, সঁ আৰি ওহি বৰ্ধীক বচাৰা কে
 নেন বৰহি সঁ ময়ন দেখা বহন চলাত । গিহু ওহি বৰ্ধেহীক
 কে খোকায়া মে উঠি গেল । তৰ তপস্বী লজিত হুওহি কিসম
 সঁ কহননি - যো বৃষ্ট উননাও ! অহকি ব্ৰিক্কাৰ অছি । অহুহু-কৰ্ণে
 অ নিদিখী ছা । দেসবাক বহু সঁ হুঁহুগিহু কেরন বৈৰ্ধপান
 কে ধূধা মে নাগন ছা । অহোক জীবন নৰ্ধপ্ৰায় অছি । জে চোব, নাহী
 হুজ জীৱ, সাঁপ ছাৰ, আঁগি, বিষ্, পানি, গাঁহ, বাহুস, স্নেহ আ বৈজ
 আদি সঁ হায়ল তেন নোকনি কে ছাজি বহিতক, উল্লেখ কৰেত ছথি
 ও কনকৰ ব্ৰহ্মক হন পায়ত ছথি । জে ছাজিছাৰী ভাৰে অগ্ৰি
 ট্ৰন মে মসন ঐশ্বৰ্য্য কে ছোজাৰ কে চৈৰ্ধ নহি কবেত ছথি, ও
 ঘোৰ নৰক মে গিবেত ছথি অ মেৰি ভেড়িয়ক যোনি মে কথ নেতি
 ছথি । জে বন মে মৰন জায়ত আওৰ গিহু-ৰ বৈৰ্ধক হুঠি মে
 পতন ও জীৱ জে বহুক নেন ছিহু, চোহুক গুহাৰ কবেত অছি
 ও পৰম গতি কে প্ৰাপু কবেত ছথি । জে নোকনি গায়ক বহুক
 নেন বৈৰ্ধ, জীৱ অ বৃষ্ট বজাক হাথ সঁ মৰন জায়ত ছথি
 ও ভগৱান ব্ৰহ্মক পৰম পদ কে পায়ত ছথি জে যোগী নোকনি
 কক নেন সেহো হুৰল অছি । সহস্ৰ অশ্লমেঘ যও আওৰ সোত
 ৰাজপেয় যতমিত কে ছাৰপাগতক হন সোনেহম কনাক বৰাৰ
 নহি হু সকেত অছি । দিন আ ভয়লীত জীৱক উল্লেখ কোনা সঁ ধৰ
 ৱান পক্ষৰ সেহো সময় খন পৰ লক্ষীপাক শ্যম সঁ নৰক মে
 পকাৰল জায়ত ছথি । অহা বৃষ্ট গিহু-সঁ খায়ত বৰ্ধেহী কে দেহি
 একৰা বচাৰা মে সমৰ্থ বহিতক ওকৰ বহু নহি কেনক, তাহি সঁ
 অহা নিদিখী ছুনি পড়েত ছা, তে অহা বাহুস হুই জাও ।

হেৰাহা কহননি - হে মহাশয় ! তম ওহি গাঁৱ ওপস্থিত
 প্ৰৱৰ্ত্ত চনক, সুদা তমৰ নজৰি স্নেহক বহু মে নাগন চনক
 নগ মে বহিতক গিহু সঁ মৰন জায়ত কনকা নহি জানি সকনক
 হমৰা দিন পৰ অখনেক অগ্ৰহণ কৰাক চাহী ।

তপস্বী ঐশ্বৰ্য্য কহননি - জে সব দিন গীতক ওগাহু
 অধ্যায়ক জৰ কবেত ছথি কনকা সঁ অস্তিমবিত জন জখন অহুক
 ময়ুক পৰ পতুত তহন অহা ছাপ সঁ মুজ হুই জায়ব ।

জ কহি তপস্বী ঐশ্বৰ্য্য চনি গেনাহ আ ও হেৰাহা
 বাহুস হুই গেন । হে ছিলাপুৰ্ধ । অহা চৰ আ ওগাহু অধ্যায়ক
 অৰ্থক জন কে অস্তিমবিত কৰ আওৰ অখনে হাথ সঁ বাহুসকময়ুক
 পৰ অস্তিমবিত জন কে চীৰ্ধ দিহুও ।

सुखिया जीक प्र सस प्रार्थना सुनि, ट्राफिक क मय ककणा
 सँ छवि आरगत । उ रइ नीक कहि इनका संग बाध्यक तग गेलाह ।
 उ ट्राफिक थोड़ी छलाह । उ रिशुकुष मर्दान नाम सँ उ गारहम उग्र
 क मनु सँ जन अलिमयित कऽ बाध्यक साथ पर जानथिना
 गीतक अग्र्ययक प्रचार सँ उ धीपमयक तऽ गेलाह । उ बाध्यक
 देह लगि छर्तक कष धान्प कऽ गेननि । ते ह्मणेश रैरैहीक
 लक्षण केने छन सेहो क्षीय, छसि आ गदा प्राण केने छतक
 कष तऽ गेलाह । उपेक्षा उ सर रिमान पर आकठ लेलाह ।
 तहन सुखिया जी बाध्य सँ कहनि - निष्ठाचर ! हमर पत्र के
 छवि से देखाउ । इनका उना कला पर दिछ दुकिराता बाध्य
 कहनि - जे ते उमान सन ह्मण, छवि बुकाधारी, मणिक मूलर
 सँ ह्मणोलित आ दिछ मणि निमित्त ललन सँ अरुत-हमरै
 नाक कारण जिनकर कंधा मानाह प्रतीउ होयत छवि, जे सोनक
 बकरद सँ रिन्दित । कमल सन आरि, सिद्ध कष, हाथ मे रुय
 मोने दिछ रिमान पर देसन देवदु तऽ गेल छवि, जे उग्रक
 पर थीक । जे सुनि सुखिया उहे कष मे पर केँ देहमथिन आ
 रुमका अपना घर तऽ जेरा चाहथिन । जे, देखि इनकर पर
 ईसि केँ उना कहऽ नागतथिन ।

पर कहनि - सुखिया जी, कएक रैवि अहाँ सेहो ह्म
 पत्र लेल छी । पहिले हम अपनक पत्र छनई, अरु हम देला
 तऽ गेनई अछि । देखि जे निष्ठाचर सेहो छर्तक कष तऽ
 गेनथि । उ गारहम अग्र्ययक माहात्म्य सँ जे सर नोकनि क्षीयि
 ग्राम जा रहल छवि । अहाँ सेहो ट्राफिकादर सँ गीतक
 उ गारहम अग्र्ययक अग्र्ययन कर आ विरनुव जष कएत रहल ।
 एहि मे कोषो सँदेह नहि अछि जे अपनक एहिन उग्र गति
 मित । हे तयत । मनुष्यक नेत सङ्ग परकयक संग दुर्लभ अछि ।
 अन्ध अपनक सेहो मित नेत अछि । ते अपन अन्धीर सिद्ध
 कर । धन, लोग, दान, सत्, उपम्या आ भूर्त्कर्त सँ की नेतक
 सिद्धि पाग्र्ययक पाठ सँ परम कर्माक प्राप्ति तऽ जायत ।
 पुनर्निन्दसन्दाह मरुप धीपक नाम सँ ट्रफिक मुख सँ लर,
 ह्मण मे अपन क्षीय अर्जन के प्रति अमृतमय उपदेदनि
 छन बहू क्षीयि क परम जातिक कष थीक । अहाँ इनके
 चिनुन कर । उ मोथक नेत प्रसिद्ध बसायन थीक । संसार
 सँ उतर नोकनि के प्राप्ति-यात्रिक रिषाक आ कतेको
 जन्मक द्रष्टा केँ नग्नक अछि । उय उकर सिरा देसक कोना
 एहन सङ्ग नहि देवेत छी ते उकर अन्तस कर ।

শ্ৰী মহাদেৱ জী কহননি - জ্ঞা কহি ও সবহক সঁগ জীৱিহু-
প্ৰাম চাৰি জেনৰহ। তহন সন্নিয়া জী চ্ৰামশক সন্ধ্য সঁ ও হি প্ৰজ্ঞা
কৈ সুননথি জেকৰা মাহাম্যে সঁ ও হুত্ৰ নোহকনি বিহুপ্ৰাম চাৰিগেলে
পাৰ্বতী। এহি প্ৰকাৰ অহঁ কৈ ওগৰহম অধ্যায়ক মাহাম্যে কথা
স্বনেনকৈ অচি জেকৰা প্ৰবশম্যত্ৰ সঁ মহান পাতকক পাৰনহুট
ভঃ জায়ত প্ৰতি।

— 0 —

২.২. আচাৰ্য বামানন্দ মন্ডল- হাল মিৰ্য়া/ জয়ন্ত (কৌশ্ৰা)কে কথা

আচাৰ্য বামানন্দ মন্ডল- হাল মিৰ্য়া/ জয়ন্ত (কৌশ্ৰা)কে কথা

১

হাল মিৰ্য়া

মধুৱন গাঁৱ মে তনেৰৰ বায় আ ভোনা মিৰ্য়া নিক কিয়ান
বহনে।দূনু দয়-দয় ৰিঁঘা কে জোতনিয়া। দূনু গোৰে কে
ষ্টেক্‌ষ্টৰ।দূনু গোৰে কে দোস্তীযো বহে।

তনেৰৰ বায় কে দুগো ৰেঁঠা ফুনেশ্বৰ আ পুনেশ্বৰ বহয় ত
ভোনা মিৰ্য়া কে এগো ৰেঁঠা মনিমা আ এগো ৰেঁঠা অমজদ বহয়।

মনিমা আ ফুনেশ্বৰ গাঁৱ কে গঙ্কল মে পঠৈ। ঠঁকি দূনু
কে ৰাঁপ কে দোস্তী বহয়।একৰ পভাৱ ভেন কি দূনু মে খুঁৱ
অপনাপন বহে।দূনু পতে মেযো তেজ বহয়। দূনু আঠৰাঁ পায় কৈনক
ত গঙ্কল অপ্রগ্ৰেড হোকে+২মানে কি উঠতৰ মাধ্যমিক ভে
গেন।ৰায় ৰঁঠৈত গেন,উমৰ ৰঁঠৈত গেন ত অপ্রনাপনো প্যাব মে
ৰঁদনৈত গেন।

দূনু গঁঠৰ পায় ক গেল।দূনু ম্বৰম্বৰ ডিগ্ৰী কানেজ মে
এডমিছন নেনেক।আৰঁ ত দূনু কে প্যাৰ পৰৱান চতে নাগন।দূনু
ৰীএ পায় ক গেল।মনিমা আৰিঁ ঘৰে পৰ বহে নাগন।

ফূনেশ্বৰ প্ৰতিযোগিতা পৰীক্ষা পায় ক কে ৰাজস্ব অধিকাৰী
ৰঁন গেল। ফূনেশ্বৰ আ মনিমা কে ৰঁৰাৰঁৰ মোৰাঁগন পৰ ৰাঁতো
হোগত ৰহয়া।

একষ্টা দিন মনিমা কোঁন কেঁনক।হেনো।

ফূনেশ্বৰ মোৰাঁগন ঙঠেঁনক আ ৰোঁনন -হেনো।মনিমা।

মনিমা -ফূনেশ্বৰ।কি হান চান হয়।

ফূনেশ্বৰ -আগ কানি ৰঁড ৰীজী ছী।

মনিমা-কেহন ৰীজী।

ফূনেশ্বৰ -আগ কানি জাতীয় জনগণনা মেঁ ৰীজী ছী।

হৰ ৰোজ মাঁম ৩মেগৰঁজে কে ৰীচ ডীএম মাহৰঁ কে মাঁগ ৰিডিযো
কান্ফ্ৰেঁমিঁগ হোগ হয়।আ ওগমে দিনভৰ কে ৰিপোষ্ট দেৰেঁ কে হোগ
হয়।

মনিমা -ত খালী ৰীজীএ ৰহেঁ ছা কি হমাঁ যাদ আৰেঁয ছিযো কি
ন!

হৃনেশ্বৰ -হঁ।ঘনিমা।জৌ কাজ যে ফূৰ্মত মিনয।ত তূ যাদ ঞ্ৰেঁয
ছা।

ঘনিমা -হম ত বাতি দিন তোৰে প্যাৰ মে ডুৰঁল বহয ছী।

হৃনেশ্বৰ -ঘনিমা।যাদ ত কৰা নেকিন প্যাৰ ন কৰা।

ঘনিমা -কাহে।

হৃনেশ্বৰ -ঞ্ৰিঁ তোহৰ নিকাছ হোতো।ঞ্পনা শৌহৰ (পতি)কে
প্যাৰ কৰিহা।

ঘনিমা -হম ত ঞ্পন শৌহৰ তোৰা কে মানৈ ছিযো।ঞ্ৰা তোহৰে
শৌহৰ বঁনিৰৌ।

হৃনেশ্বৰ -গ কেনা হোতৈয।

ঘনিমা -গ বঁড ঞ্ৰামান হয ঞ্ৰা বঁড়া কৰ্ঠিনো।

হৃনেশ্বৰ -কেনা।

ঘনিমা -হম্মৰ ধৰ্ম গম্মাম ঞ্পনা নেরা ত বঁড ঞ্ৰামান।জৌ ন
মানৰাঁ ত কৰ্ঠিন।

হৃনেশ্বৰ -হম্মৰ পৰিৱাৰ ত ন মানতো।

ঘনিমা -পৰ্বন্ত হম্মৰ পৰিৱাৰ ত ঞ্ৰামানী যে মান নেতৌ জৌঁ তূ
গম্মাম ধৰ্ম ঞ্পনা নেরা।ন মানৰাঁ ত কৰ্ঠিন হো জতো।

ফুলেশ্বৰ -যনিমা।হম তোৰা প্ৰেম ঙে গন্মাম ধৰ্ম ঞ্পনা
নেৰে।মুননে-পতনে ত স্তী জে বঁদত নোগ গন্মাম ধৰ্ম কে নৰকী
যে মূহৰঁবঁত ঞ্ৰা বঁঞ্ৰাহ কে নেত গন্মাম ধৰ্ম ঞ্পনা
নেতক।মৃগনকান মে ত জৰ্মীদাৰ ঞ্ৰা স্তোষ্ট স্তোষ্ট বাজা মহাৰাজা
ঞ্ৰা শায়ন মে ঞ্ৰত পদ পাৰেঁ কে নেত গন্মাম ধৰ্ম ঞ্পনা নেত
কৈ।মৃফী ফকীৰ কে শিক্ষা মেযো গন্মাম ধৰ্ম ঞ্পনা নেত কে।

ঞ্পনে জিনা কে পৰযোনী কে বাজা মৃমতমান হয় জে পহিনে হিন্দু
ৰহয।এগো মৃমতমাননী নৰকী কে প্যাৰ মে গন্মাম ধৰ্ম ঞ্পনা কে
মৃমতমান বঁন গেনেয।

যনিমা -এতে কথা হম ন জনয স্তিযে।ঞ্ৰেতে জনয স্তিযে কী কোনো
গয়নাম ধৰ্ম কে ঞ্পনেতে ত বোকৰ বঁঞ্ৰাহ মৃমতমান নৰকী যে
হো যকৈয হয়।

ফুলেশ্বৰ -ত হম তোৰা যে বঁঞ্ৰাহ কৰে নেত গন্মাম ধৰ্ম ঞ্পনাৰেঁ
কে নেত তেযাৰ স্তী।

যনিমা -ত যাত দিন কে স্তুপী নেকে ঘৰ ঞ্ৰাৰা।

যনিমা -যৰেঁ বঁাত ঞ্পন ঞ্ম্মা ঞ্ৰা ঞ্ৰেঁৰা কে বঁতেতক।

ঞ্ম্মা -ঞ্ৰেঁৰা বাজী ভে গেত। ঞ্ম্মা -ঞ্ৰেঁৰা বঁনেত কি ঞ্পনা ধৰ্ম
মে ত গ ঞ্ৰাম বঁাত হয়। নেকিন হম ঞ্পন দাস্ত তনেৰৰ কে

জব্বৰ ৰঁতাএৱঁ। গ ন কি হম দগা দেনিয়ন হয়।হম ঞ্পনা ধৰ্ম কে ৰীতি ৰিৰাজ কে ৰঁতেৱঁ।

হম্মৰ দোস্ত কে ধৰ্ম মে দোমৰ ধৰ্ম কে নৰকী মে ৰিঁখাহ কৰ্ঠিন হয়।

ঞাগ ভোনা মিৰ্যা ঞ্পন দোস্ত তনেৰৰ বায় কে গঁহা গেতন।

তনেৰৰ বায় -ঞাউ দোম ৰেঁচু।কি ৰাঁত হয়।

ভোনা মিৰ্যা - হম্মৰ ৰেঁঠী মনিমা ঞা ঞঁহা কে ৰেঁঠা ফুনেশ্বৰ এক দোমৰা কে প্ৰেম কৰেত হয় ঞা দূনু ৰিঁখাহ কৰয় চাহয় হয়। মনিমা হমৰা মভ ৰাঁত ৰঁতেনক হয়। হম্মৰ পৰিৱাৰ ত ৰাজী হয়। হমৰা মভ মে ত কেৱন দূধ ৰাঁৰন জাগ হয়।দোমৰ ধৰ্ম কে নৰকী ঞা নৰকা হম্মৰ ধৰ্ম গম্মাম ঞ্পনা নেতেয ত ৰিঁখাহ মে কোনো ঞড়চন ন হয়। ঞঁহা কে ত ধৰ্ম মে দিক্তত হয়। ঞঁহা হম্মৰ দোম ঞী। ঞঁহা কে মভ ৰাঁত কে জানকাৰী দনাগ হম্মৰ ফৰ্জ হয়।

তনেৰৰ বায় -হম কি কন দোম।হম ত ঞাৱাক ঞী।ঞাৰিঁ ফুনেশ্বৰ পদাধিকাৰী হয়। কানুন কে জানকাৰ হয়। হমগুঁ ৰুঁমেয ঞী কি কোগ্ৰ ব্যক্তি কোগ্ৰ ধৰ্ম ঞ্পনা মকেয হয়।হমদু কোনো ৰিৱাদ ন কৰেয চাহী ঞী।জে ৰাঁত মে ৰঁতঁগৰ হো জায।

ভোনা মিৰ্যা -ত চনেয ঞী।ৰিঁখাহ কে মৰ্ৰজান কৰে কে হয়।

ফুনেশ্বৰ মাত দিন কে চুঠী নেকে মনিমা কে ঘৰ ঞা গেত।

আগ ভোনা মিয়াঁ অ্পনা ঘৰ পৰ মিনাদ কে আয়োজন কৈনক। মোনৰী মাহৰঁ ফূনেশ্বৰ কে কনমা পটৈনক। ফূনেশ্বৰ কে নাম ফূনচন মিয়াঁ ৰাখন গেল। এগো মিয়াঁ -ৰীৰী জে মনিমা কে ফূফা -ফূফী ৰহয়া। ফূনচন মিয়াঁ কে অৰ্ৱাঁ -অম্মী ৰঁনকে গৱাহ ৰঁন নন আ মনিমা কে অৰ্ৱাঁ -অম্মী গৱাহ ৰঁননন। মনিমা আ ফূনচন মিয়াঁ এক দোমৰ কে কৰুঁন কৈনন।

ফূনচন মিয়াঁ কে মমনমান হজ্জাম মুল্লত কৈনক।

গাঁৰ কে মভ নোগ ফূনেশ্বৰ কে হান মিয়াঁ ফূনচন কহয় নাগন।

২

জয়ঁত (কৌথা)কে কথা

(ৰাঁনম্মীকি ৰামায়ণ আ মঁত ত্তনম্মীদায় ৰচিত ৰামচৰিতমানম মে মতভিল্লতা!)

ৰাঁনম্মীকি ৰামায়ণ কে মঁদৰকাঁড মে অশোক ৰাষ্ট্ৰিকা ছিত মীতা হনুমান জী মে কৌথা ৰানা ঘণনা ৰঁতেনে ৰহখিন -পহচান ম্বৰূপ জে ভগৱান ৰাম কে ৰিশ্বাম হো জায় কি হনুমান আ মীতা মে ভেপ্ত ভেন ৰহয়া।

গদঁ শ্ৰেষ্ঠমভিজ্ঞানঁ ঝুঁয়আম্বৰঁ ত্ত মম প্ৰিয়াঁ

শৌন্য চিত্ৰকৃষ্টম পানে পূৰ্বোত্তৰে পদে ॥১২॥

ম ত্ত পুনৰেৰাথ ৰায়ম: মম্পাগম্‌।

তত: স্মৃৎপৰ্ব্বুক্ষা মাং বখাঘৰখ্ৰাংগল- সম্মুখেতাম্

ৰায়ম: মহমখ্ৰাংগম্ম ৰিদদাৰ স্তনান্তৰে॥২২॥

পুনঃ পঠনবথওলপয়ং ৰিদদাৰ য মাং সৃশম্।

তত: সম্মুখেতো ৰামো মৃজৈ: শোণিতৰিন্দুভি:॥২৩॥

য মাং দৃষ্টৱাং মহাৰাঁদাৰিভ্ৰম্মা স্তশযোস্তদা।

খ্ৰাশীৰিষ গৱ গৃক্ষ: শ্বমন ৰাক্যমভাষত॥২৪॥

কেন তে নাগনামোক্ ৰিফ্তং ৱৈ স্তনান্তৰম্।

ক: প্ৰীড়তি মৰোষণে পঠৰক্তৌণ ভোগিনা॥২৫॥

ৱীক্ষমাণস্ততম্ ৱৈ ৰায়মং সমৰৈক্ষত।

নযৈ: মৰুধিৰৈস্তীৰ্মৈৰামেৰাভিমুখং স্থিতম্॥২৬॥

ৰামচৰিতমানয় কে খৰণ্য কাশ কে প্ৰথম চৌপাণ্ড মে
জয়ন্ত(কৌখা)কী কথা হয়।

এক ৱাঁৰ চূনি গুম্ময় মহাএ।নিজ কৰ সৃষণ ৰাম ৱঁনাএ।

যীতহি পহিৰাএ প্ৰভু মাদৰ। ৱৈঠে ফষ্টিক যিনা পৰ সূঁদৰ।

স্বৰপতি স্ত ধৰি ৱাঁয়ম ৱৈষা।মঠ চাহত ৰঘূপতি ৱঁল দেখা।

জিমি পিপীলিকা ম্যগৰ থাছা।মহা মঁদমতি পাৰন চাছা।

যীতা চৰন চোঁচ হতি ভাগা।মুঁঠ মঁদমতি কাৰন কাগা।

চনো ৰুধিৰ ৰঘুনাথক জানা।য়ীক ধনুষ মাযক যঁধানা।

ঋগ্ণ প্ৰকাৰ ৰাঁলম্বীকি ৰামাষণ ঋ যঁত ত্ৰনয়ীদায় গ্ৰত
শ্ৰীৰামচৰিতমানয় মেঁ জয়ঁত (কৌ-খা) কে কথা মে মতভিল্লতা
হয়।

-আচাৰ্য ৰামানন্দ মঁডন য়ামাজিক ঠিতক যীতামটী,যেৰানিৰুত্ত
প্ৰধানাধ্যাপক, মাতা-চন্দ্ৰ দেৱী, পিতা-স্ব০ৰাজেশ্বৰ মঁডন, পত্নী-
প্ৰমিতা দেৱী, জন্ম তিথি-০১ জনৱৰী ১৯৩০ যোগ্যতা- এম-এসসী
(ৰমায়ন শাস্ত্ৰ), এম এ (হিন্দী)। ৰাঠি- য়াহিচিক, মৌখিনী-হিন্দী
কৰিতা -কহানী নেখন ঋ ঋনেখ। প্ৰকাশিত পোথী - মৌখিনী
কৰিতা যঁগ্ৰহ ভায়ো কে ন ৰাঁঁঠিযো। ২০২২ প্ৰকাশিত ৰচনা -
য়মিয়া কৰিতা যঁগ্ৰহ পোথী - জনক নঁদিনী জানকী ঋ শৌৰ্য গান।
২০২২ পত্ৰিকা -মৌখিনী য়মাজ, ঘৰ -ৰাঁহৰ ঋ ঋপূৰী (মৌয়াম)।
ঋখৰাঁৰ -দৈনিক মৌখিনে পুনৰ্জাগৰণ প্ৰকাশ। য়ামাজিক-
য়ামাজিক ঠিতন, দায়িল্ল- পূৰ্ জিনো প্ৰতিনিধি, প্ৰাথমিক শিক্ষক
য়ঁঘ, তুমৰা, যীতামটী। ঋয়ী পত্তা- গ্ৰাম-পিপৰা ৰিখনপুৰ থানা-
পৰিহাৰ জিনো-য়ীতামটী। ৰতঁমান পতা-পিপৰা য়দন,মুৰনিযাচক
ৰাৰ্ট-০৪ যীতামটী পোয়ুঠ-ঠকমহিনো জিনো-য়ীতামটী ৰাজ-ৰিহাৰ
পিন-৪৪৩৩০২ মো নঁ-৯৯৭৩৬৪১০৭৫ গ্ৰামেল-
ramanandmandal001@gmail.com

ঐ

ৰচনাপৰ

ঋপন

মঁতৰ্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ পঁঠাভ।

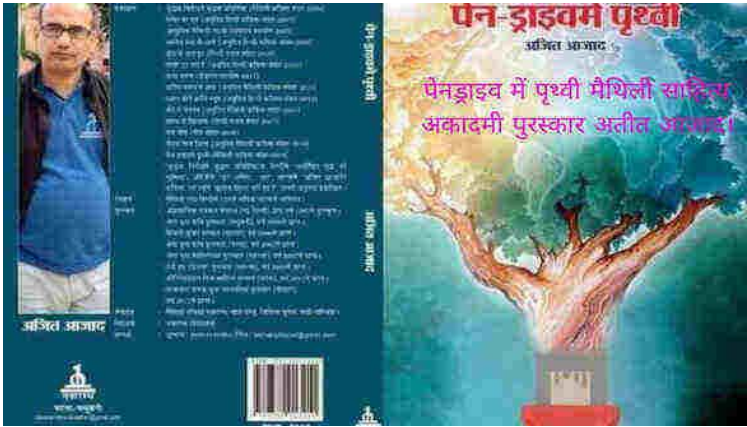
২.৩.নানদের কামত-মাহিৰু ঞ্ৰকাদমী পৰেখননি - পেন ড্রাগরমে পৃশ্ৰী কেঁ/ মখানাক গুণ বঁম্/ মিখিলা মেঁ মাছ, বোজগাবকে মরঁমুনভ মাদন ভয় মকৈত ঞ্ৰছি/ পানক রঁডেৰঁ/ ঔষধীয় গুণ মৌধমে/ বঁগপুবমে জগুক পৰিয়াম: এক রিশেষণ

নানদের কামত-মাহিৰু ঞ্ৰকাদমী পৰেখননি - পেন ড্রাগরমে পৃশ্ৰী কেঁ/ মখানাক গুণ বঁম্/ মিখিলা মেঁ মাছ, বোজগাবকে মরঁমুনভ মাদন ভয় মকৈত ঞ্ৰছি/ পানক রঁডেৰঁ/ ঔষধীয় গুণ মৌধমে/ বঁগপুবমে জগুক পৰিয়াম : এক রিশেষণ

১

মাহিৰু ঞ্ৰকাদমী পৰেখননি - পেন ড্রাগরমে পৃশ্ৰী কেঁ

୨୦୨୨ ନେତ ମାହିତ୍ର ଐକାଦମୀ ଦିଲି କେବ ଘୈଥିନୀ ଘୁନ ପୁରସ୍କାର ଘୈଥିନୀକର୍ମୀ ଐଜିତ ଐକାଦ (ମିଝିନା) ଜୀକେ ନାନକ ଘୈଥିନୀ କରିତା ଯଂଗ୍ରହ ପୋଥୀ " ପେନ - ଡ୍ରାବ୍ରାଋେ ପୂଷ୍ଟି" କୈ ଦେନ ଜେରାକ ଘୋଷଣା ଭେନ। ଏହି ଜନତର ଯଂ ଯୁରା ରଗଂ ରୀଠ ଐକା ଯାହିତ୍ର ଘେରୀ ଜନ ରୀଠ ଚୌତବହା ସ୍ନାଗତ ଭେନ ଐଠି। ରିହାର ଯଂ ଐକାଦ ଠର୍ଫ ପସ୍ତୁଜୀ କେବ ଯଂଗହି ଦୋଯର ପୁରସ୍କୃତ ହିଲ୍ଦୀ କରିତା ଯଂଗ୍ରହ ' ଭ୍ରମରୀ କେ ଶର୍ଦ୍ଦ' କେବ କରି ର ପ୍ରଯିସ୍କ ଯଋାଜ ରୈଜାନିକ ରଂଦ୍ରୀ ନାରାଘଣ (ଭୋଜପୁର) କୈ ଯାହିତ୍ର ଐକାଦମୀ ଯଠିର ଶ୍ରୀ ନିରାଯ ବାର ଦ୍ଵାରା ଘୋଷିତ ଭେନାଯସ୍ତା ୨୩ ଭାରତୀଯ ଭାଷାକେ ନେଝକଗଣକ ପ୍ରଶଂଯକ ରୀଠ 'ଝୁଶି କ' ରାତାରବଣ ରନନୈକ। ୧ ଜନରବୀ ୨୦୧୩ ଯଂ ୩୧ ଦିଯଝ୍ଵର ୨୦୨୦ ଧବିକ ପହିନଝେପ ପ୍ରକାଶିତ ପୁସ୍ତକ ପର ରିଚାର କଯନ ଗେନୈକ। ଏହି ପୁରସ୍କାର ଘୈ ତାଝଝନକ, ଶାନ୍ତ ଐକା ଏକନାଝ ଠାକା ରିଝେଷ ବାଶି ଯଋାବୋହ ଘୈ ଦେନ ଜାଗ୍ରଠ। ଐକାବୋ କରିତା ଯଂଗ୍ରହେ ରୌଠୋ- ବଶିଝ ଚୌଧରୀ, ମାଣିପୁରୀ- କୋଗଜଝ ଶାନ୍ତିରାନା, ଠଢ଼ିଝା ଗାଯତ୍ରୀରାନା ପାଠା, ଯଂସ୍କୃତ- ଜନାର୍ଦନ ପାଠେଝ'ମାଣି' , ଯଂତାନୀ- କଜରୀ ଘୋବେନକୈ ମାଧ୍ୟଝ କଯନ

গেলৈক খ্ৰিষ্টি। কহানী মংগ্ৰহ মেঁ খ্ৰামিয়া- মনোজ গুমাৰ গোস্বামী
 আ পঁজাৰীমে স্মখজীত কেঁ সম্মান ভেটননি খ্ৰিষ্টি। উপন্যাস বিধামে
 খ্ৰদহা দৰ্জন নোক সম্মান পেয়লখি যথা_ খ্ৰংগ্ৰেজী- খ্ৰন্বৰাধা
 বাঁয়,কোকণী- মায়া খ্ৰনিন খৰংগে,মৰাঠী- প্ৰবীণ দম্বৰথ
 রাঁদেকৰ,তমিন- এম বাৰ্জেদ্রন, তেলুগু- মধৰাঁতকম নৰেঁদ,উর্দু-
 খ্ৰনীম খ্ৰশফাক। সম্মানোচনা ক্ষেত্ৰমে কশ্মীৰীকে ফাৰুক প্যাজ,
 মনযানম- এম থাম্মম মেথ্ৰ,আত্মকথা নেল গুজৰাভী মেঁ গুলাম
 মোহম্মদ শেখ আ লেখ মংগ্ৰহ নেল কল্লডমে - ম্ৰডনাগুতু চিল্লাস্বামী
 , মাহিণ গতিহ্য মেঁ মিঁধী মঁ কহৈয়ানল লেখরাণী আওৰ নাষ্টক
 বিধামে গ্ৰম্মশ: ডোগৰী- বীণা গুপ্তা ,নেপালীমে - কেৰী নেপালী,
 আ বাজস্বানী'ক কমল বংগা কেঁ খ্ৰাৰ্ট ভেটৰঁ মনিষ্টিত ভেল বহয়
 মে মময় মঁ ভেটল হন্। মন্ ২০১৮ মেঁ নৱাৰম্ব মঁ প্ৰকাশিত ২৯৩
 পৃষ্ঠক কিতাৰঁক দাম ২০০ ঠাকা নিৰ্ধাৰিত কৰৈত খ্ৰপন কাৰ্য
 মংগ্ৰহ মেঁ ১৮৯ গোট কৰিতা কেঁ খ্ৰজীত জী পাঠক মমক্ষ খ্ৰনলে
 বহখি। ২০০৬ মঁ পূৰ্ হিনক একোগোট পোথী নঁয় ছপল বহনি।
 আৰঁ তঁ আজাদ জীকে খ্ৰপন পোথীক মঁখ্যাঁ ৩০ ঠা মঁ বৈশিয়ে
 ছেক। কৰিতা বিধা মেঁ হম গল্প কৰয় চাইত ছী, ওহিমে চঠিত
 পোথী মাত গোট ছপল ছৈন জে দানক খ্ৰপন নৱাৰম্ব কেৰ গতৰ
 আনো ঠাৰ মঁ ছপল ছেক। হিনকা কৰিতাক পাত্ৰমে এই পাঁতিক
 লেখক মেহো মমান্য পাঠককে খ্ৰভৰত। মেঁখিলী পৰামৰ্শদাত্ৰী
 মমিতি ক' মঁযোজক ডাঁ০ খ্ৰশোক মা খ্ৰৰিচল আ তীন মদয়ীয
 নিৰ্ণায়ক মঁডল ডা দেৰকাঁত মা,শেফালিকা রমা আ মঁত্ৰেশ্বৰ মা
 ১৩ ঠামে ঐ পোথীকে মৰমম্মতি মঁ চয়ন কেলনি। হিনক
 মমকালীন মেঁখিলী কৰিতামে দেশজ শৰদক মাধ্যম মঁ বিনু ছুৰঁল

বিষয় কেঁ শিল্পক বিবিধতা যুগ ব্যক্ত বিচাৰ প্ৰতিবোধ আ প্ৰেম
 মূনতঃ বহননি আছিল। আম জন কেৰ মৰোকাৰ যুঁ প্ৰমুখ স্তমিক
 ৰূপে দেখাগ ছথি। পুৰস্কাৰ পাৰেঁ বাঁনামে গ্ৰা বৈশীতৰ ঘুমকৰ আ
 মংঠীয় উপস্থিতি নেন দেশক কোনা - কোনা ছান মাৰেঁত দেখাগত
 অয়নাহ,জে মৱঁমঁ অনগ পহিচান ভেননি। মগৰ বাত্ৰি দীপ জৰয
 "কথা গোধষ্টীক" আয়োজন অপন গাম - হষ্টনী যুঁ ন'কেঁ ৰাজক
 ৰাজধানী ধৰি অতিতমে কয়নে ছথি। কতেকো মাহিগিক মঁচ আ
 নাষ্ট মঁচ পৰ অপন বৈঠপ ছাপ ছোৰি দৰ্শক আ শ্ৰোতাক হৃদয়মে
 জগহধৰি বঁনেনে ছেথ। আৰুঁ তুঁ প্ৰকাশন আ মৌখিনী ফিনিমমে
 যেহো পকঠোম জকাঁ জমন ছথি। মৌখিনী ভাষা পত্ৰিকা -
 নৱাৰম্ভ,বাঁন- বঁকু, মিখিনা মৃজন ,মখী- বঁহিনপা 'ক মন্নাদন
 কৰেঁত আৰুঁ বহনাহ আছিল। বঁদতো ৰাশ পুৰস্কাৰ অপনা নামে
 অজীত মিশ্ৰ জী অজীত কয়নে ছথি,তাৰীমে গ্ৰা মাহিগ অকাদমী
 পুৰস্কাৰোক ঠগ্না নগনে আৰো পৰিষ্কাৰ ভ' গেলাহ হন। হিনক
 কৰিতাক অন্ৱাদ হিন্দী, অংগ্ৰেজী,উৰ্দু,বঁংগনা আ নেপালীমে ভেন
 ছথি। আৰম্ভিক দৌৰমে হিনক কৰীতা "এশিয়া-মৌগ্ৰী আ মমতা
 প্ৰেম মৱঁম মেঁ হম মন্নাদকক হৈমিয়ত যুঁ ছাপনে বহিযেক। আৰুঁ
 আৰ্থিক মৃদৃষ্টীকৰণ নেন এক খানগী কল্পনীমে নিদেশক পদ পৰ
 চাকৰী কৰেঁত মময় খেপেঁত ছথি। হিনক পেন-ড্ৰাৰমে পৃষ্ঠী
 পোখীক পহিন কৰীতাক 'শিৰ্ষক' বৈৰী কিছু নহি কেৰ পাঁতি দেখন
 জায়-: নহি,এতেক প্ৰশ্নমা নহি
 নহিঁ,এতেক নিন্দা নহি
 নহিঁ,এতেক স্তুথ নহিঁ
 নহিঁ , এতেক কৃষ্টিয়ো নহিঁ

দোমৰ পাঁতি দ্ৰষ্টব্য খিচি, খাখিৰি পল্লাক কৰীতা "শিৰ্ষক" ছোড়িএ
জায়ৰঁ মঁ!

থোড়েক রঁৰমাত

থোড়ৰাঁ মগক্ষি

ফাঁষ্টমে পড়ত হমৰা

থোড়েক বোগ

থোড়ৰাঁ-থোড় ভোগ

যেহো পড়ত মঁখ্যা

এহি তবহঁ কম পাঁতিক খা দৃ পল্লিয়াঁ কৰিতা মঁ ভৰন পেঘ
কৰীতাক পেঘোত তকোনীন পবিরেশমে ঞ্বপন পৰাকাধঁঠা
দেখৰেঁত বহত। ঞ্বাজাদ ভায় ঙফঁ পপ্লুজীকে বিশেষ মঁগন কামনা
বহত। ও শিঘ্ৰ দাদা মাহৰঁ ফান্কে পবল্লাব মঁ ঞ্বনপ্ৰত হোখি যে
মন নাগন হৈএ।

২

মখানাক গ্ৰণ বঁম্

স্বৰ্গনমে দ্বৰ্ণভ কহন গেল খিচি,জে মিখিনা মঁ ঠাকীক ঠাকী
ভেট্টেছ-মখান । মখানমে ঙমনা-ঞ্বৰাঁ ফুঠায়ৰঁ মহাগ ম্শকিন।
পান,মাছ খা ঞ্বোধক রাদ মখানেক ঠঠা মিখিনাঁচন মঁ পৰেঁত

হোৱা। গ্ৰ এত্ৰকা বিশেষ পহচান ছী। এহিক ঘেৱন য় ঞ্বেকো ফৈদা হোগ্ৰছ। মছুখ্ৰাৰা সমুদায় এহিক ১৫-পাদনমে নাগন বহৈত ঙ্ৰেখিপোথেৰ ঞ্ৰা ডৰঁৰামে তেয়াৰ ৱিয়া ৱাঁৱগ কযন জাগ্ৰছ।মখানা পৌধকে মেহো ঞ্চানাত্ৰিত কয ৰৱৱপন জাগ্ৰছ।মখানা য়ং য়িংহাৰ ফলক ঞ্ৰন্থৱৰ্তী খেতী ক'য়কৈত ছী।জনমে গাছ ৱঁঠেত ফুল কমন যন ঞ্ৰা ওহিমে ৯ দিনক ৱাদ য় ফল নম্হৰ হোগত জাগ্ৰছ। এক ফৰমে ১৯-২০ ষাধৰি ৱীয়া হোগ্ৰছ। এহি পাকন কৰিয়া ৱিয়াকে খায়ন জাগ্ৰছ ঞ্ৰা ঞ্ৰাগিমে ত্ৰুজি মষ্টৰদানা যন ৱীয়া পৰ কাঠক মৰিয়া য় ঙ্ৰাষ্ট দৈত নাৱাঁ ৱঁনাওন জাগ্ৰছ। পোখৰিমে জ্ৰুখায়ন ফল জে কাঁষ্ট য় ভৰন বহৈছ,যিতস্ৰ-খক্শ্ৰঁৰ মায়মে পানিয়় য়মেষ্টকে ৱাঁহৰ কযন জাগ্ৰছ। গহীৰ পেখৰি য় পানিয়ে ডুৱঁগনিয়া দৈত নীচা খৰড়ন জাগ্ৰছ। দম য়াধিকে নগধক ২ মীনষ্ট পৰ পুন: ওহিগ্ৰম কেঁ দোহৰাৱৈত কাঠিনতা য় জমা কযন জাগ্ৰছ। মখানক জৈড়কঁদমে য়ীৰ হোগ্ৰছ। পুৰনী পাতমন পেঘ পতা জাহিমে তৰকাভাগ ঞ্ৰা ডাঁষ্টকমে কাঁষ্ট বহৈছ। মাঠ মাহ মেঁ ষাঁষ্টগ কযনা ৱাদ জ্ৰনাগ্ৰ- ঞ্ৰগস্ত ধৰি এক একড় বকৰাঁমে নগধক ১০ ঙ্ৰিষ্টন ৱীয়া ভেঠেছ। জাহি য় নগধক য়াত ঙ্ৰিষ্টন মখাননাৱা তেয়াৰ হোগ্ৰছ। পৌনে দুয ষাকা কিনো ৱিকৈছ, মোন ন'কেঁ দক্ষ মহিনা ঞ্ৰমিক (মনাহীন - গোঁঠী) পৌনে পাঁঠ যয ষাকা কিনো মখান ৱেঁঠেত ঙ্ৰেক। ভাৱ দুৰ্গা পূজা ঞ্ৰা কোজগৰা পাৱেঁনমে কম ৱেঁমী হোগত বহৈছ। মখান ১০কিনোক ৱোঁৰা মেঁ ৰাখি ৱঁজাৰ পঠাডন জাগ্ৰ ঙ্ৰেক।জহিনা ধৰাধামমে ৪০০০ নগধক জীৱ জন্তু ঞ্ৰছি,তহিনা জনেচৰ ৰূপে তীনগ্ৰা ঞ্ৰধিক জীৱ জন্তু বহৈছ। কিছু ৱিয়েনা য়াপ

আ দোয়বো প্ৰজাতি জন মজদূৰ নেত যঁকষ্ট ১৫-পল্ল কৰেত ক্ৰেক। তাহি যঁ যুৰুফা বৰেত য়াৰধানী রঁবতরঁক হোয়ত ক্ৰেক। শহনী-নিষাদ নেত যবকাৰী পোখৈৰ যৌৰাত দেল জাগছ। নীজী পোখৰিয়া হ্যাম্মী যঁ য়েহো রঁগাঁদাৰ ৰুপেঁ নীজ পৰ নেত রা মনখপ পৰ মখানক খেতী কৰেত পাৰতল গেল খ্ৰিছ। মখানা যঘন ৰুপে মৌরীকছু-আ,নরানী,চাঠী,দীপ গোধনপৰ ,সুখেত, ১৫-পাদন হোগছ। মহিলা যশজীকৰণ এহি দিশামে ভ'বহল খ্ৰিছ। যখী রঁহাৰ যঁছাকে স্মমন যিঁহ জী এহিক প্ৰযঁকৰণ মেঁ খ্ৰাগু রঁঠিকয মিশাল রঁননৌক খ্ৰিছ। মখানক খীৰ রঁঠ প্ৰযিষ্ক ক্ৰেক। মখান মিনবন আ ন্যচষ্ট্ৰিয়ঁ যঁ ভবন ক্ৰেক। এহিমে খ্ৰায়ুৰেদিক ঔষধিয গুণ ক্ৰেক। প্ৰাঠীন ১০প্ৰতিশত, কাৰৌহাগড্ৰেষ্ট ৭৯ প্ৰতিশত কেৰ খ্ৰতিবিজ খ্ৰায়বন,ফাল্লোৰম আ কেৰৌঠীন য়েহো ক্ৰেক। এহিমে রশা নামমাত্ৰ বহনে হাণ্ডৰড প্ৰেশৰ আ মক্ষমেহক' মৰীজ নেত খ্ৰমৃত যমান খ্ৰছ। মখান ঠিকম যঁ হনুৱা আ রীয়া ভুজিকয পৰশৌতিকে তাগত নেত দেল জাগছ। জোড়লগক দৰ্দ আ এগজীমা বনা হৌহেইষ্টমে মখানক পতা পীমকে নগৌনা যঁ লাভ হোগছ। মখান খ্ৰাৰ্গেনিক হৰঁল কহাৰঁয নগল খ্ৰিছ। এন্থী-খ্ৰক্মীডেঁষ্ট গুণ যঁ ভবন মখান যঁ জীৰ্ণ, খ্ৰতিযাৰ,ন্যুকোৰিয়া শ্ৰুগলুক কম্মী,তাঁৰক দৰ্দ নিৰ্যঁত্ৰণ মেঁ খ্ৰযবদাৰ বহেছ।এহিমে রিষ্টামিন রী য়েহো বহেছ। যঁতনগৰ ঠিহৰাঁৰ ছানক রঁড়কী পোখৈৰমে ঘনগৰ মখানক পাত পৰ যৌৰা-ৰুঁখাৰী মাছক যুকঠী স্তত: দেখৰাঁমে খ্ৰায়ল ,জে ছষ্টপষ্টাগত জন যম্মাধি নহিঁ ন'মকল বহয়া। মখান রঁনাৰঁয মেঁ নাগল নোক কিছ খ্ৰান ১৫-পাদক জেকাঁ মিনাৰঁষ্ট নহিঁ কৰেত

খ্ৰিষ্টি। মাছ খনগ আ মখান খনগে বথেত য । তেঁ পুৰস্কাৰক ভাগী খ্ৰিষ্টি। এহি বিষয় পৰ মহচিন্তন হোৱৰ আৱশ্যক কৈক। দিনী মেঁ মূপৰ ৰঁজাৰমে ফোঁকগৰ মখান জে ভেঠত যে ৰিঁহাৰ মঁ নিৰ্যাত কয়ন জাগ্ৰছ। পূজা নেন খুদৰামে হঠনীহাষ্ট পৰ ১০০ ঠাকামে ২০০ গ্ৰাম মখান কিচীফেঁষ্টন ভেঠেছ। মখানক ৩৬-পাদ আৰঁ হৰা জহাত মঁ ৰিদেশ নিৰ্যাত কয়ন জাগ্ৰছ। মিপৌন মহৰম্মা জিনা মেঁ এহি খেতী মেঁ ৩৬মাহ মঁ যুৱা পীঠী নাগন খ্ৰিষ্টি।

২

মিথিনা মেঁ মাছ, ৰোজগাৰকে মৰ্মস্ননভ মাধন ভয় মকৈত খ্ৰিষ্টি

মিথিনামেঁ পান-মাছ, মোধ-মখান কেৰ মহিমামাতিত চঠা পৰস্নৰ হোগতে বহৈছ। মাছ তঁ দশাৰতাৰমে মঁ এক কৈক, তেঁ ৰৈঞ্চৰঁজন মাকৰ্ঠকেৰ অপেক্ষা মাছমঁ দূৰে বহৈত খ্ৰিষ্টি। হিন্দু মমাজ ছুতকা (খ্ৰশৌচ) পড়না পৰ মাছ ৰাঁৰনে বহৈছ। ২০০১ গ্ৰ মেঁ হম মাছ পানন কেৰ নৰ বিষয় বুঁময় নেন মহাৰাষ্ট্ৰক ৰঞ্গোগিৰী জিনাত্তৰ্গত আৰেগাঁৱ (ডাপোনী) গেন ছনগুঁ। খাড়াজন আ মীঠগৰ জনমে মাছক খনগ-খনগ প্ৰজাতিক নিকমঁ পানন পোষণ কয়ন জাগত কৈক। প্ৰাৰ্চন ঠাগ্ৰগৰ পৰ হম আনদিন কহিযো গল্প কবৰঁ। এখন হম অ্পনা মাঁষ্টপানি পৰ এক পোখৰিমে ছহ তৰহক মাছক থৰ পোয়ি মকৈত ছী, তাহি ময়স্ক মেঁ বৃহদ ৰূপে চঠ কৰৈত ছী। মিশ্ৰীত মাছ পানন তকনীকমে ৰৌহ, ভাণ্ৰ (কতনা), নৈনী(মৃগন) দেশীক মঁগ-মঁগ ৰিদেশী কাৰ্প যথা-: মিল্লৰ, গ্ৰাম আ কোঁমন

একেমুংগ পোমন জাগত খ্ৰি। ভাৰতীয় মেজৰকাৰ্প কেব স্নােন্জ
ৰা চৰঁৰা ৰঁচা জকৰ পানন মাত্ৰে তীন তৰহক জেনা ৰোহ ভাগুৰ
আ নৈনী ঠাক পৰমাৰাগত ৰূপে হোয়ত খ্ৰেঁত বহয়, যে আৰঁ
ওহিক মূং-মূং তীন্ তৰহক বিদেশী কাৰ্প মেহো দ্ৰুখ্য নগন
খ্ৰি। চ্ৰ: তৰহক পোমন গেন মাচক বহন-মহন আ খানপীন
খনগ-খনগ পৰতমে হোৱাচ। এক দোমৰাক ভক্ষণ তৰু মদা
মৰ্দা পৃথকে বহৈচ। মাচক জীৰা খমাৰেঁ মূ পূৰ্ পোখৰি ৰা
জনাশয় মূ জনীয় পৌধা জেনাকি গুমহি, কেঠনী, মনকোকা, কমল
পুৰনীপাত (ৰেঁঠ) আ কৰমী নতী-মখান আ মূংগৰহাৰ, নীনী
ছানিকে নিকালি ম্যফ ৰাখক হোয়ত। হাৱ্ৰীনা, দুৱৰঁ, নাজা,
নৈম্মা আ ৰঁমিম ঘাম মূ বিদেশী কাৰ্প খপন চাৰা চৰৌৰ কৰেত যা
পুৰক খহাৰমে পহিনখেপ এক একড় জন ক্ষেত্ৰ নেন পশু গোৰঁৰ
800 ক্লিষ্টন তকৰৱাদ মায়েমাম 4 ক্লিষ্টন দৈত বহৰাঁক চৈক।
যুৰীয়া 10 কিনো, মূংগল মূপৰ ফ্যাম্ফেষ্ট 8 কিনো আ পোঠাশ 2
কিনো দৈত বহৰাঁক হোয়ত। পহিনে জৈৱিক খাছ তকৰ 15 দিন
ৱাদ ৰমায়নিক ঙৰঁৰক দেনাৰ্মতা জৌ জন হৰিয়ৰ কচৌৰ ভই
জায় তঁ খাদ দেৰঁ ৰোকি দেনা চাহী।

পোখৰি মূখন হোয় তঁ জোত কৰেনোক ৱাদ ভৰকনচূন আ মৰিমো,
মুমফনী-মৌহক খেৰ গোৰঁৰক কল্লোঞ্চ খাদ দেনোক ৱাদ পানি
ৰঁমাক ৰা পল্লমিষ্ট মশীন মূ ভৰন জায়। নমূহৰ জনগ্ৰহণ ক্ষেত্ৰ
জে মূখ্য নহিঁ, তাহি ভৰন পোখৰিমে 1000 কিগ্ৰা প্ৰতি একড় খেৰ
দেন জায়। আ পহিনে মূ বিদ্যমান খ্ৰাৰাঁফিত মাচ যথা ষ্টেগৰা-
পোঠী, চন্না-চেনৰাঁ গৰগ্ৰ, মৌৰা বঁখাৰী, মূধী-মাংগৰ, কাণ্টী জানমূ
নিকালি নীখ, খহৰামে মেহো হিম্মা পাঙত আ জীৰাকৈ মেহো

ভক্ষণ কৰত। জনে জোঁ কনিযৌ ফ্ৰাৰীয হো-খয় তঁ 100 কিগ্ৰা প্ৰতি একড় দৰ যঁ মিজহাযন চুন জনমে ছিষ্টন জায়ৰাঁক চাৰী। এক ঞ্গ্ৰীক ঞ্কাৰ (4 যঁ 6 গঁঠী) কেৰ জীৰা 2000 প্ৰতি একড় এহি ঞ্ৰুপাতমে যঁচয় কয়ন জায়-: 300 নং 300 ভাণ্ৰ, নৈনী, মিল্লৰকাৰ্প ঞ্ৰা গ্ৰামকাৰ্প দেন জায় যঁগহি 400 নং 400 বেহু ঞ্ৰা কােমন কাৰ্প পানন কয়ন জায়। মাছক এহিমঁ নীক ঠুঁফি ঞ্ৰা বোগ যঁ রঁচাও স্নত: ভই জায়ত। সশ্ঠদয় রঁঠয় নেন পূৰক ঞ্ৰহৰামে যৰিময়ঁক য়েৰ, চাওৰক গ্ৰড়া ভোৰ-যাঁম দেন জায়। ডেড় কিনো পহিনে মাময়ঁ শ্ৰু কৰরঁতঁ যান নগৈত-নগৈত পৌন দয় কিনোধৰি রঁঠিৰৌত ঞ্ৰাৰিঁ জাড্ৰ। দুগৰঁ ঘাম মকগ্ৰকে পতায়ী ঞ্ৰা হাগ্ৰডীনা দেৰাঁক ঞ্ৰছি। পূৰক চাৰামে মেঁখী ভুগজ কএ দোযেৰ নী ওহি মেঁ 1 প্ৰতিশত এগ্ৰীমীন ফেঁশ কএ মাছকে পৰোয়ু তঁ রঁঠ রঁৰহত। যানভৰিমে 1 কিগ্ৰা ফৰী ভ' জায়ত তঁ শিকৰমাৰী ক' নিকানি যকৈত ছী। রঁজাৰ ভাৰ মাছক দেখকএ রাঁ নগ্ৰমে ঞ্ৰাড্ৰত ঞ্ৰযনা পৰ প্ৰতি একড় 1000 যঁ 1500 কিগ্ৰা উল-পাদীত মাছ রেঁচ যকৈত ছী। কিছু শিফিত রেঁৰোজগাৰ যূৰক হমৰা যঁগে যিহেশ্বৰ স্নান (মধেপুৰা) পশ্ৰুমেনামে মাছ পাননক বিশেষ জানকাৰী নেননি। হমতঁ ছোষ্ট তনাৰঁ য়েহো রঁনেনগুঁ, জাহিমে এহি প্ৰজাতিক মাছক রঁঠরাঁৰ কম ভেন, তেঁ রাঁদমে থাগ্ৰ মাঁগৰ ঞ্ৰা ঞ্ৰমেৰিকন কৰঁগ্ৰ পাননক কাজ রেঁৰাৰেঁৰী য়েহো 1990 কেৰ দশকমে কেনে ছনগুঁ। নামগৰ রেঁশী ,চৌড়গৰ কম রাঁনা পেঘ পোখৰিমে এহি তৰহক মাঁছ পানন কয় ঞ্ৰাৰ্থিক রঁঠোতৰী কএ যকৈত ছী। এহি যঁদৰ্ড 45-জিপ ঘোঘৰডীহা দক্ষিণ ক্ষেত্ৰক যদয় ঞ্ৰা জিনো উল-পাদন যমিতিক যদয় শ্ৰীমতী মঁজু দেৰী যঁ ভেঁশ কৰেঁত কাৰোরাঁৰী নেন যৰকাৰী

কৃষ্ণ মুহূর্ত্তা কোন তৰহে ভ' বহন কৈক, যে জনৰাক চেষ্টা কেনহুঁ। ঘোঘৰতীহা প্ৰখণ্ড আত্মা কমিষ্টিক অধ্যক্ষ শ্ৰী বাজেন্দ্ৰ গুমাৰ জী য' য়েহো মাছ পাতনক দিশ বেঁৰোজগাৰক প্ৰশিক্ষণ য'ৰ'ধমে য'ল্লক স্থাপিত কয়ল। আৰ' জোঁ মাছ পোয়'ৰ' কেৰ শোখ অ'চি ত' র'ডকা ঠ'লে য়েহো পোয়নায কেৰ বিধি বিকমিত ভেল হন। এহি বাঁৰ'ত জিনা ম'য়ে, মুখ্য পদা আ কাৰ্যপাতনক পদাধিকাৰী ম'দিত কৰতাহ। মনবেগা য' নীজী স্ৰমীমে পোখৰিক নিৰ্মাণ কৰ'ৰ' এহি স'ময়মে মাৰ্থক ডেগ র'ডায়'ৰ' হোয়ত। ম'য়ে পাতন নেল বিঁহাৰ য'ৰকাৰ'ক অ'তি পিছড়া ত'ৰকা কেঁ 90% কৃষ্ণমে অ'লুদানক ঘোষণা ভেলনি অ'চি।

৪

পানক র'ডে'ৰ'

একটা গীতকাৰ খা কএ মগহিয়া পান যৌ পাদন হ'ম্মৰ, জান কিএ ন'ড ছী। জান কিযে নগ ছী, প্ৰাণ কিএ নগ ছী... য'গীত য'নি মিখিতামে পানক চননমাৰি আ ম'হৌত তেব'ৰ নিয়মিত ঔপযোগক মোন য'হজে প'ড়ে অ'চি। যে ন'নিচ'গ'ৰ পান য'ৰ'ত্ৰ চৌক চৌড়াহাক প'য়নপ'ৰ য'ভ ত'ৰহক ভেটি জাগ ছগ। প'ৰ' অ'হনো যৌখ'গ'ৰ পানখেনিহাৰক কমি ন'হি জে পানক ভ'বন দোকানমে অ'পনা হিষক কেৰ মী'চ'গ'ৰ প'ত্তা পান ন'হি ভেঁ'নে ঔনাগত-প'ড়াগত অ'চি। পানক ম'হিমা অ'তি প্ৰাচীনকালয' শাস্ত্ৰ-পুৰাণমে য়েহো ভে'ষ্টে'ত অ'চি। অ'গ নেল এক'ৰ ঔ'ত্ৰ আ ঔ'পাদনপ'ৰ বিচাৰ ক'ৰ'ৰ' প'ৰম আৰ'ক্ষক ব'ঁমায় প'ডল। ত'এ ম'হ'ক নালী 'পান' আও'ৰ

তেকৰ জৈৱিক খেতী কেনা ভই বহন কৈ যে মন্তনগৰ, তম্বিষা
আ মঠৰম আদি মঞ্চৰ্নী জিনাক গামমে ব্ৰেঁৰঁ দেখএ পৰিভ্ৰমণ
কেনোঁ।

বৈজ্ঞানিক দৃষ্টিকোণ্যঁ পান একশা বনস্নতি থীক। গ্ৰ আৰ্ঠ ৰ্ষীয
মদাৰ্হাৰ নত্ৰীদাৰ একনিংগ শ্ৰেণিক ৰেঁন (নেতী) ছী। পান ভাৰতীয
গতিহ্যম আ পৰস্নৰ্য্যমঁ ৰঁড় নগীঠ জুঠন ছগ। একৰ উস্ত্ৰ স্বন
মনাযা দ্বিপ থীক। পানকেঁ মংকৃতমে তাষ্ট্ৰন, তেনগুমে পক্ক, তমীন
আ মনযানমনে ৰোঁঠনাগ এৰং গুজৰাতীনে নান্ব্ৰেণ কহন জাগ
ছগ। হৰিযৰ পানক পত্ৰাকে যোৱাদ্ধাৰা উজৰ ৰঁনাএন জাগ কৈ,
তেকৰা ৰঁদাত পাকন ৰা মফেদপান কহন জাগ ছ। ৰঁনাৰমমে
পানক যোৱা ৰঁড় শ্ৰম্যঁ কএন জাগ ছগ। মগহ কেৰ একশা
পানক নশকে কেতেকো ম্যামধৰি ৰঁড় জতনমঁ ওৰিযাকে পকাউন
জাগ কৈ, জকৰা মগহী পান কহন জাগ ছগ। ও অক্ৰন্ত মূল্যৱান
আ ম্ৰস্নাদু কহন এন হেন। একৰ পাঁঠ প্ৰম্মখ প্ৰজাতিক নাম থিক
ৰঁগনা, মগহী, মাঁঠী, দেশাৰৰী, কপুৰী আ মিঠাপতা। ডাঁঠকী
নাগন ছুষ্টাপান পূজাগে দেৱ পিতৰক চড়োন জাগ ছ। গৃহ
গোম্যাগ্ৰাকে বিশেষ অন্বৰ্ণ্ঠানমে উৰঁন আ ষ্ট্ৰিপন ম্ৰুড়ীৰঁনা পানক
কাজ পড়ে কৈ যে 5 গ্ৰণা ৰেঁমীদামমে ৰঁড় কাঠিনাগ্যমঁ ভেট্টে ছগ
খাএৰ (কথা) চুন স্পাৰীক যোগ্যমঁ ৰিঁৰা নগাউন, পানখিলী মঁহক
স্বন্দৰতা-স্বগক্ষি আ শ্ৰক্ষিক মংগে শ্ৰুঁগাৰ ৰঁড়ৰেঁ ছগ। পান ঠিৰাঁকই
খাএন জাগ কৈ, জগমে যোহনগৰ জৰ্দা (তম্বাকূন) অন্বেক
তৰহক মশানা, নোঁগ-গনাগঠী, স্ত্ৰজনে নাৰিকেন আ মীঠাক নেন
বমনা-হীৰামোতী যোঁপ অৰশ্ৰ দেন জাগ ছগ। ঠেল্লগ দিয়ন ৰিঁন্

কথো পান খেৱাঁক প্ৰচলন ৰঁঠল চ্ৰগ । ওনা মিথিলামে যোহো পান জোড়া খিলী কলোমে দৰেঁনোক ৱাঁদ ভ্ৰুপৰমঁ মিমাএল চুন চাঁঠনে লগা কএ চষ্টেত দেখেমে খৰেঁচ । ভোজনোপৰান্ত পানক ৱীড়া ৱা খিলী তথা গছপানক ছোষ্ট খিতি শোভাকাৰী মানন গেল ঐ। তস্বাকু (জৰ্দা) কেৰ য়ং নিয়মিত পান খাগত খাগত নোক প্ৰায়ঃ একৰ ব্যয়নি ভই জাগ ছে, জে খ্ৰত্ৰায় ৱিল্ল দাঁত খৰাৱঁ কেনে খা ৰোগ এৱঁ দুৰ্গন্ধক কাৰণেঁ ছোড়ত নহি ।

ওনা পানমে ঔষধীয়গ্ৰণ যোহো প্ৰচুৰ মাত্ৰামে ৰহে চ্ৰগ । কড়গৰ মোনাগম ছোষ্ট পেঘ ৰখগৰ খা যোগপাতমন পানক স্মখাদ কষ্ট কষায় তিজ খাওৰ মধৰ হোগছ । পানমে ৰমায়নিক গ্ৰণ পাউল জাগ চ্ৰগ । খ্ৰগমে ৰাধপশীত তেনক খ্ৰতিৰিজ খ্ৰমীনো খ্ৰম, কাৰোহাগডুষ্ট খা কিছু ৱিষ্টামিন প্ৰচুৰ মাত্ৰামে ৰহে চ্ৰহ পান ঔষধীয় গ্ৰণক ৱঁখান তঁ চৰক য়ঁহিতামে খুৱঁ ভেনে খ্ৰছি। দেহাতী ক্ষেত্ৰমে পানক পত্তায় ঘাঘোয় ফাকৰ কেৰ উপচাৰমে পুন্টিমক ৰূপেঁ যান জাগ চ্ৰড হিতোপদেশ কে খ্ৰন্ম্যাৰে ৱঁনগম কফ হষ্টেৱাঁক নেন ম্খস্মক্ষি, খ্ৰপচ, য়াঁশ ৰোগক নিদান হোগছ।

৩

ঔষধীয় গ্ৰণ মৌধমে

শুদ্ধ শহদ মক্ষমাছী য়ঁ প্ৰাপ্ত হোগত খ্ৰছি। মিঠায় য়ঁ ভৰন মৌধ দ্ৰব্য ৰহিতো এহিকে নিষ্টৰ মাপক য়ঁ পৃথক কিলোগ্ৰামমে ৱজন কএল জাগ চ্ৰগ । মক্ষমঙ্কী পানক 150 য়ঁ 500 ঠাকা দৰ পৰ

মৌধ বেঁঠেত ঞ্চি। মৌধ যেরন এক ব্যঙ্গ লোককে 30 য় 50 গ্ৰাম, বেঁঠা নেন 10 য়ে 15 গ্ৰাম ঞ্চা বৃক্ষজন নেন 20 য়ে 30 গ্ৰাম ঞ্চনশ্যমা কএন গেলে ঞ্চি । নোবেঁঠেত প্ৰশৰমে ত্ৰনয়ীপাতক এক চমচ্চ বশমে দু চমচ্চ মৌধ বেঁঠকয় যেরন কৰেঁঠাক হোএত। হাগ্ৰেত প্ৰশৰ (উত্ৰ বজচাপ) কে মৰীজ 4 য়ে 6 জৰা দেশী নম্বন চ্চোগলকা হঠাকে মৌধ দু চমচ্চ কে য়ংগ ভোৰকয় নীতৰোজ জনেযে খায়য় পহিলে যেরন কৰেঁঠেত বহেঁঠাক চাহী, এহিয় হৃদয় গতি ব্যৱস্থিত বহেঁঠে। ডাযৰিঠীজ (মক্ষমেহ) মে ত্ৰিফনা চূৰ্ণ মাত্ৰা 300 গ্ৰাম, স্মখন ধাতু, কেশৰ 200 গ্ৰাম, 100 গ্ৰাম হৰ্বে গুগঠকে মিহী কৰেঁঠেত মিনা নিঞ্চ, এক চমচ্চ চূৰ্ণমে দু চমচ্চ মৌধ বেঁঠকয় জনেযে কেনোক ঞ্চদহা ঘন্ঠা বাদ খাঞ্চ। এহিয় পেঠক বোগ কম হোএত কিডনী ক্ষতি নয় হোএত। মোঠাপা কম কৰেঁঠেমে যোগাক ঞ্চতিবিজ কোনো রায়নমে 4 গিনায় গনহোৰ জনকে (শ্ৰশ্ম গৰ্ম পানি) কই নিঞ্চ, ওগমে দু চমচ্চ মৌধ ঞ্চা কাগজী নেৰোক বয় 20 ব্দ নীক য় মিনাবেঁঠেত ভোৰমে বয়ে বয়ে পীযনে জাএ, বেঁঠনে গনহোৰ কে কনে যবেলোক বেঁঠে গ্ৰাফাণ্যমাৰে য়েঁ যেরন কৰী । এহিয় শৰীৰক কৈনোশ্ঠোনক মাত্ৰা ঘঠেত, য়ংগহি উত্ৰ বজচাপ মেহো ঘঠেত ঞ্চি। মোঠেৰ (দেহগৰ-দশগৰ) হোযেঁঠা নেন এক গীনায় দুধমে এক পেঘ চ্চোহাৰা ক' ঠুকৰী-ঠুকৰী কএন ঞ্ঠে নিঞ্চ, হনুক ঠেঁটা ভেনায়ন্তা দু চমচ্চ মৌধ বেঁঠকয় ৰাতিমে স্মতয় য় ঞ্চদহা ঘন্ঠা পহিলে পীযনে জাগ। এহিয় বজ ঞ্চল্লতা দুৰ হোএচ্চ । মৌধমাচ্চী পোয়ৰেঁ কেৰ তা৯পৰ্য:-

বিধিৰত ঠংগ য় মৌধমাচ্চীকে কাঠক বেঁঠমে পোয়নে জাগচ্চ,এহিক ঞ্চাদেঁঠে কেঁ য়মমেঁঠে-ব্দমেঁঠে একৰা ঞ্চাৰশ্যকতা কেঁ য়ময়ান্যমাৰ

পূৰ্বা কৰিত দ্বন্দ্বয় ,কম কষ্ট পৰ্ণচাৰিত বেয়া মঁ বঁশী লাভ
 প্ৰাপ্তিকে আঞ্চলিক ব্যৱসায়িক মৌধমাছী পানন কহন জাগছ।
 আঞ্চলিক ব্যৱসায়িক মৌধমাছী পোমৰঁ একটা লাভপ্ৰদ ব্যৱসায়
 ছী। বঁদত তৰহক মৌধমাছীমে মূখ্যত: নিম্ন প্ৰকাৰ মঁ মৌধ
 ভেট্টেছ।(১)এপিয় শ্বেৰিয়া-:গ্ৰ জঁগনী মৌধমাছী হোগছ,জে পোমন
 নহঁ জাগছ। গ্ৰ একন ছত্তা বঁনাকয় স্বত:জঁগনী জেকাঁ ম্যফ তৰহেঁ
 বহৈত খ্ৰি,ঐ কেঁ খ্ৰহাৰ নাপমিন ক্ৰেক। গ্ৰ নিকহা মৌধ দৈত
 ক্ৰেক। মানৱ মন্ত্ৰতা প্ৰগৌতিহাৰিক কানমে জহিয়া আণিক
 খ্ৰিধকাৰ নহঁ দেখনে হোথি,তহিয়া মঁ ও অমৃত মৌধকে চিহ্নিত
 এহিক উপভোগ কৰিত আয়ন ক্ৰেক। এহিক উপযোগ কয় বনিম্ৰুঁ
 ৰ বোগম্ভ বহথি। গ্ৰ মৌধমাছী পোমৰঁ মঁভৰ নহঁ ভ'
 মকনৈক,কিয়াক তঁ গ্ৰ পানত্ৰ নয় ছী।ছোষ্টমন একন ছত্তা
 বঁনৰেঁত ওহিমে ১০০-৯০০গ্ৰাম নিচুৰ শ্বুধদ মৌধ দৈত ক্ৰেক।
 এহিক খোতা নহঁ তোড়ৰাঁক চাহী,কিনকো ঘৰ ষ্টুটৈত ক্ৰেক তঁ বঁঠ
 দঃখ হোগছ যে একৰো হোগছ। গ্ৰ বিভিন্ন ফুনপৰ বৈমকয় বয়
 চুমেঁত ফমিনক পৈদাৰাৰ বঁড়েৰাঁমে প্ৰযক কেৰ হিত কীষ্ট ছী।
 ঔষধি ৰূপমে গ্ৰ উন্নত প্ৰভেদ খ্ৰি। (২)এপিয় ডোৰমটা-:খা ভৌড়া
 মৌধমাছী উঁচগৰ জগহমে এক গাছ পৰ ৯-১০ মঁ বঁশী ছতা
 নগৰেঁত ক্ৰেক। গ্ৰহো উপৰ মৌধ আ নিচনা খোগমে খঁচা বঁঠা
 বাখেঁত খ্ৰি। গ্ৰ বঁড়কা খকাৰক জঁগনী মৌধমাছী পোমন নহঁ
 জা মকৈছ। এক ছতামে ৯-১০ কিগ্ৰা০মৌধ ভেট্টৈত ক্ৰেক। গ্ৰ
 খিহাৰিকে পানিমে ডুৰঁিকে বঁহ্নিত ক্ৰেক। কদাচিত খোতা জগায়ন
 ৰা চৰচাঁচৰ বাহমে খকম্মাত মৌধমাছী ঘেবয় তঁ দুনু হাথ মঁ মঁহ
 চেহৰা মাঁপৈত পষ্টগৰে পৰি বদ্ব আ দম মাধিকে কনেক কান শাঁয়

বোকৰাক চেষ্টা কখনাপৰ ও মৰাঁ খাপম ঘূমি জাগছ। কৰোৰী নোক দিনমে ভজিয়ৱেঁত খহাৰ ভেনামস্তা নীচা ষাষ্টী ৰিঁচৱেঁত ৱাঁমমে লুকা লগাকয় ধধৰা দেখৱেঁত কমল ওঠি নমৰিৰিয়া লগাকয় মৌধ জুৱঁতাএ কেঁ নিকালেঁত চৈক। নিচা খমন মৌধক দৰুপযোগ যেহো বোকল জাগয়া। মোষ্ট ভাগ নিচা মঁ খঁচা ৱঁচা খা মঠনে ঔপৰকা পাতৰ ভাগমে মৌধ ৰখেঁ যা (৩) এপিম মেৰেনা গঁটিকা- : গ্ৰ ভাৰতীয় মৌধমাচী খহাৰমে ৰহৈছ। ৭০ কেৰ দশকমে খাদী ৱোঁৰ্ট এহিক পানন নেন জদোজহদ কখন। এক ৱঁকমা মঁ মান মেঁ ৯ কিগ্ৰা০শহদ প্ৰাপ্তি হোগত ৰহৈক। ১০ কে দশক ধৰি ৰগ্ন , খঁচা- নাৱী স্মখেঁত খমে ভ২ গৈলৈক।

(৪) এপিম মেনীফেৰা-: গ্ৰ গ্ৰাঠানিয়ন/. যোৰোপিয়ন পোমুখা প্ৰজাতি মৌধমাচী মহজ ৰুপেঁ পানন কখন জাগছ। ১৯২০ গ্ৰ০মেঁ ভেন যোৰোপীয়ন গ্ৰাঠানিয়ন জে ৩০ কে দশকমে এতয় ভাৰতীয় মৌমম ৰিজ্ঞান মোতাৱিক খাৰম্ভ ভেলৈক। ৩ কিমী০পৰিধিমে গ্ৰ শ্ৰমিক মৌধমাচী কিমানক জজাতকে নাভ পঁচাৱেঁত চৈক। খপনা ৱঁকমামে ৰহেঁত খধিক মৌধ ঔল-পাদন কৰেঁত খছি। এক মঁ খধিক চতা ১ ফ্ৰেম এক ৱঁকমামে মৌধমাচী পোমন জাগছ। এক ৱঁকমা মঁ২০কিগ্ৰা০মৌধ চোমৰজন প্ৰাপ্ত হোগছ। ৯ ৱঁকম মঁ শ্বৰহ কৰেঁত মানভৰিমে ১৯ ৱঁকমা ধৰিটুঁধ্দি হেঁৱাক মঁভৰত: ১৯ ফ্লি০মৌধ ম্ঠাক কখন জা মকৈছ। খপন ব্ৰাণ্ডেট ঔৰগেনীক মৌধ ৱিঁগ্ৰী ১৯০/-খা কোম্বশহদ ২৯০/-তথা প্ৰমঁস্কৰণহনী ৯০০/-ঠাকা কিনো দৰাগ নেন কিলেঁত চৈক। মোম মঁ যেহো খামদনী মধুমস্কী পানন কেনহাৰ কিমান লেঁত ছখি। চাৰি তৰহক খায় খাবো প্ৰাপ্ত হোগছ, জকৰ প্ৰশিক্ষণ ৰাজগীৰ মেঁ গডো-জৰ্মন তকনীক

অপনৰেঁত দেন গেন। অখনগ যাঁ ফেৰ পাঠ দেৱ। জনতৰঁ বহনো যাঁ পঁচায়ত স্তৰীয় প্ৰশিক্ষণ নেৱা মেঁ অন্নিষ্টি মৱাধিক ৰূপে ৰঁঠত। কিমান জাগৰক হোখি। মানৱ হিতৈষী কীঠকে মুখ্য ভোজন মৌধমাচী কিমানক ফমিন পৈদাৱাৰ 3কিমী0পৰিধিমে ৰঁঠেৱাক নেন মদৈতগাৰ মিধ্ৰু ভেন চ্ৰেক। পানত্ৰ মৌধমাচী অখন ৰঁমেৰা নগ যাঁ দহোদিশ ঠড়ি পৰাগ আ মৌধ একত্ৰ কৰয় নেন মৱঁ জজাত আ ফল-ফুল গাছ পৰ পদাঁঠেত অছি। অপরাদ মেঁ আমক মোজৰ পৰ ও নং জাগত চ্ৰেক।তকৰ কাৰণ ওতয় পহিনে যাঁ ওকৰ ৱেৰীন ৱিঁচনী ভোমৰা আ মধুআ কীঠ অস্তা জমৌনে ৰহৈত চ্ৰেক। মৌধমাচী কেঁ মনপমিল্ল ভোজন হৰেক ম্যামে অখনগ-অখনগ ঠপনৰ্ধ ৰহৈছ। কেৰা আ কেৰৱী ফুল ম্যানোভৰি কোমা নষ্টকন ৰহনো যাঁ প্ৰযান্ত ৰূপ যাঁ ভোজন ভেঠেত চ্ৰেক।

জনৱৰী মাহ মেঁ:-

মৰিমৱঁ ফুল , খেমাৰী ফুল, ঠিকনা ফুল,তৰকাৰিক ফুল আ আনো তৰহক মৌমমীফুল যাঁ ৰম নেত যা।

ফুৰৱৰী:-

অন ফমিনকে অতিৰিজ মহজন মনগা মকগ্ৰ ৱঁৰমীম যাঁ প্ৰান্ত হোগ্ৰাছ।

মাঠ ম্যাম:- নিঠীমোজ্জৰ ,জম,ধাট্ৰিগ,মীমৰ,জৱাগ্ৰন,মংগবেল মূৰ্য়মখী আ নেৱো।

অপ্ৰীত-

: খেৰহী(মুঁগ), তীন জঁগনী ঘ্যাম গ্ৰাৱাদি যাঁ।

মগ্ৰ :- কঠজম্বনী,তাৰ,জনেৰ আদি।

জুন :-

ঘূৰমী স্থাৰ উপৰোক্ত। ১৯ জুনক বাঁদ খুখাৰ, মাৰ্জন ভাদো মায়মে
কৰ্চিনা গ্ৰ বহৈছে, তেঁ চাৰাডৰ নেত চিনীক ঘোন(চায়নী) দৈত তীন
মায় বিশেষ দেখভাল কৰেই পড়ৈত কৈকাঠতী মৌমমমে সূৰ্যক
ৰোশনী মেঁ বঁকমা বাঁহৰ বাখন জাগছে। শেষ সময় মেঁ বাঁকমা উপৰ
চাৰী বা চপ্পৰ দ'কেঁ সূৰক্ষিত কয়ল জাগছে। আয়িন মায়মে
মৌধমাচীক বিকায় হোগত, মৌধক আয়দনী শূৰ হোগছে। চাৰামে
চীৰচিৰি, বৈৰক মোজৰ ম' ভোজনক মোত খুৰুঁ প্ৰচুৰ মাত্ৰা মেঁ
বহৈছে। খনগ - খনগ তৰহক ফনক সাদমে গৌহিকী মৌধ কিনয়
চাইছে। একটা নামী বঁনিয়াঁ ম' মৌধ কিনকয় তকৰ জাঁচ
নেৰোষ্টৰীমে প্ৰায়ন কয়ল গেল ত' ওহিমে শূক্ষ শহদ নহিঁ পাউল
গেল। মিনাৰশ ম' মায়ধান বহৰাঁক চাৰী। মৌধমাচী পানন
মেঁ প্ৰযুক্ত উপকৰণ:-

এক মৰেক্ষণ খনুমাৰে পৃথ্বী ম' জোঁ মৌধমাচী উপেইট জাগে ত'
মন্খক উম্ম মিৰিফ চাৰি মাল বঁচন বহত। মানৰ শিশুকৈঁ মৰপ্ৰথম
মৌধ আ বঁকৰীক দুধ চঠায়ল জাগছে। ঐ ঔষধীয় গ্ৰাণ বাঁনা
মক্ষমক্ষী'ক আক্ষনিক ব্যয়মাথিক পাননমকে নিমিত্ত গ্ৰ উপকৰণ
ওৰিয়েনে বহৰাঁক হোয়ত:-

১-মক্ষমাচী বঁকমা

২-মৌধমাচী পৰীয়াৰ-টফ্ৰম মৌধমাচী।

৩-নকাৰ-মুঁহ লগ জানীদাৰ শৌপী মহিত।

৪-হাগভষ্টন-বঁকমা ওজাৰ

৫-মৌধ নিধকায়ন যন্ত্ৰ ।

৬-২২নঁ০তাৰ

৭-আধাৰ চুঙা

১-কোমল ব্রুঁশ

২-ছত্তা ছিনেন ছুৰী-চকু

১০- মছৰদানী। ১১-মৌধক ছত্তা বাখৰাঁক ষ্ট্ৰে

১২- মৌন ম'গ্ৰহ বঁলঠীন(মুঠীন বা নিশা)

তাম , এনচুমীনিয়ম আ নোহ'খটী বৰ্তনমে প্ৰতিপ্ৰিয়া হোৱাছ। ১৩-
ঋতিবিজ উপকৰণ:-

ক-পৰাগ ম'গ্ৰহ যন্ত্ৰ-পোনেন ষ্ট্ৰেপ

খ-পৰপোনীম ম'গ্ৰহ ফুড গ্ৰেড জাৰী

গ-ৰায়ন জেনী ম'গ্ৰহ যন্ত্ৰ

ঘ-মৌধমাছী উঁকৰিষ নিঞ্চকায়ন যন্ত্ৰ

চ-ঠীনীঘোল ৩মাহধৰি খুয়েৰাঁক বঁয়ন।

ছ-মৌধ খুদৰামে বঁচৰাঁক ম'ৰ ম'গ্ৰজক ডি'বঁৰাঁ।আৰো কিছ
ওজাৰক কাজ পেড় ম'কৈছ।

১০০গ্ৰাম মৌধমে ৯০হজাৰ পৰগকন বহৈছ।মৌধ ম' দৃগনা ভাৰ
পৰাগক ছেক,এহি ম' আয়ু বঁচৰাঁমে মহায়ক হোৱাছ। মোম দৈত
উপৰ ম' ম'গ্ৰন দগ ছ। 21 দিন ধৰি মননহা ছত্তামে ম' বঁচা
বঁহৰাগত ঋছি। 2280 মে.গ্ৰে. তাপমান পৰ একৰ জীৱন চক্ৰ চনে
ছগ । ছত্তামে তীন তৰহক বঁচা জনমে ছগ । নৰ মনোনা
ম'গ্ৰজক হোৱাছ জে তীন দিন ঋঁডাকানমে বহি 14 দিন ঋগিনা
মময় নাৰী কহ'বৈত ঋছি। 6মগ্ৰহ ম' তীন মায় ধৰি ও বঁমকে
জীৱন খেপেত ঋছি । ঋমিক ঋধিক ম'খ্যামে বহেছ জে
জনমকানম' 3 দিনধৰি ঋঁডাকানমে বহেছ আ 7 ম' 14 দিন ধৰি
পূপাকান মে বহেছ । বানীক পাঁখি ছোষ্ট হোৱাছ ও মভম' নম্ৰ
দেখাৱাছ । গহো 3 দিন ঋঁডাকানমে আ 3 ম' 5 দিন ধৰি নাৰী

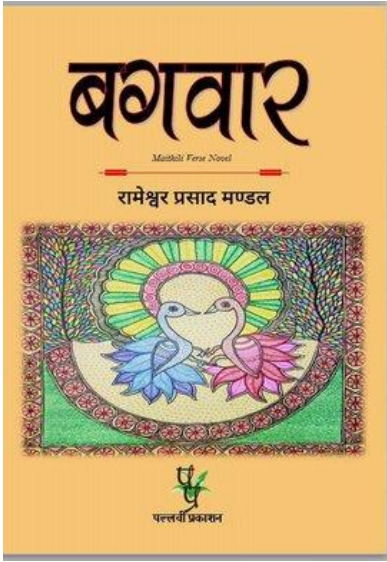
তথা 8 মঁ 16 দিন ধৰি প্যুপা বঁনন বহেছে। বানীক অধিকতম উমেৰ 2 মানমঁ 4 মান হোগেছ । নৰ মাত্ৰে ভোজন কৰেইত আ বানীকে গঁৰৱতী বঁনৰেইত অঁপনে খেমে ভই জাগেছ । বয় প্ৰাগ জো বানী বঁচপনমে কা নেত তঁ বঁম ভই জাগেত। বানী অঁজন্ত অঁচা দৈত কহিয়ো স্মতেতনয় ছ । বানীমে বিশেষ তৰহক গন্ধ বহেছে, তঁ নৰ মন্ত অঁগ্ৰমণ কয় বানীকে মাৰি দগ ছ । বানী তেয়াৰ কৰেইক নেত ওকৰ বিশেষ পিঁজৰা মঁ স্মৰক্ষা কএন জাগত অঁছি। বানী তেয়াৰ কৰনাগ্ৰ নিহায়ত জৰুৰী বহেছে । এক বানী মঁ দোমৰ বানীক গন্ধ বঁশানুগ্ৰম অঁধাৰ পৰ পৃথক হোগত অঁছি। জৱান বানী পৰ 5-10 নৰ বঁহাৰ কৰৰাঁক উদ্দেশ্য মঁ ষ্ট্ৰি পড়েছ, পৰঁচ অঁকাশ বঁয়াহ একে নৰ মঁ হোগেছ আ বানীকে অঁচা দেৱা যোগ্য বঁনা স্ময় ও ষ্ট্ৰিকে গীৰেইত মৰি জাগেছ ।

শ্ৰমিক মৌধমাছী মন্ত কাজ স্ময় বঁনপন মঁ কৰেইত অঁৰেইত অঁছি । জেনাকি 1-3 দিনক উমেৰমে ছতাক মফায় কৰেইত য 14-7 দিনবঁঠা নাৱকি ভোজন কৰাৰেই ছগ । 8-16 দিন ধৰি তীন দিন তক বঁঠাকে বায়নজলী আ বানীকে অঁজীৱন বায়ন জেলী খিয়াবেই ছগ । 17-20 দিনতক মৌম পেদা কৰেই ছন্ । পাকল মৌধকে মীল কৰেইত, নয়কা ছতা মেহো বঁনৰঁয় নগেইত অঁছি। ষ্ট্ৰেন ছতা কে দৰুন্ত কৰেই ছগ । 21 ম্ দিন ঘৰ ঠিহয় খাতীৰ পহিনে উড়ান কৰেইত অঁছি। খোতা (নেকড়ী বঁকমা) বমে-বমে ঠিহ নেলাক বঁদ নেগক পৰাগ বয় একত্ৰ কৰয়মে নাগি জাগত অঁছি । জেনা জেনা ওকৰ অঁয় বঁঠেইত জাগেছ, ও 3 কি.মী. ক্ষেত্ৰ চাৰভৰ মঁ পৰাগ বয় অঁনেইত অঁছি। উমেৰদৰাজ শ্ৰমিক মৌধমাছী খোজী দন বঁনি

স্বাভাৱিক ভাষামে মৱঁকে বঁতৰেঁত ক্ৰেক জে কতেক দৰ, কোন
দিশামে ভোজন স্নোত উপনক্ৰঁ ঞ্চি । 10-16 দিনক ঞ্ৰস্বামে
মোধমাঠিকে ৱিষ কে মৱ হো.গ্ৰা, তেকৰ ৱাঁদ স্নোত স্মুখি জাগ্ৰা।
পোমুঞা মোধমাঠী মঁ জে ঞ্ৰনেক ফাযদা হো.গ্ৰা, তহীমে মভমঁ
ৱেয়ী মূল্যৱান উঁক ৱিষ থীক। এক ৱঁকমা মঁ মাত ভৰিমে 3.6 গ্ৰা.
ভেট্ৰে জে স্মৰ্ণভাৱ কে মমান ৱিঁকে ক্ৰগ । ওনা ম্যাধাৰণতঃ
পালক মোধ 150 ঞ্ৰা কোম্ব শহদ 250 মঁ 500 ঞ্ঠাকা কিগ্ৰা. দৰ
মঁ উলপাদন মঁগহি মোম ঞ্ৰা মোম মিঠায় পৱেঁত ক্ৰেথা। গঁডো
জৰ্মন ৱিধি ঞ্ৰা উপকৰণ মঁ কিমানক হীত উল্লত দ্ৰা ঞ্ৰা জা বহন
ঞ্চি । ৱিঁহাৰ ৰাজ্য কেৰ 38 জিনামে 5-5 ঞ্ঠা প্ৰশিক্ষণ দাতা
তেয়াৰ ভেন জে এহি ৱাঁৰেমে ৱিস্তাৰ মঁ হৰ পঁচায়তমে জাগৰকতা
ৱঁড়াএত। মোধক মিঠায় মভ পৰিৱাৰ ক পঁটাএৱঁ, ৰোগমুজ
ৱঁনাএৱঁ হমৰ ঞ্ৰভিক্ষ্ৰ ভৱিম্যমে বহত।

৩

বঁগপুৰমে জগুক পৰিযায় : এক ৱিশেষণ

मैथिली माँ हिन्दीमे सुप्रसिद्ध माहिलेकार गजेन्द्र ठाकुर जीक पोथी" जगदीश प्रसाद मंडल एक रायोग्राफी आ माहिले अकादमी द्वारा पुब्लिश कएल गेल मैथिली उपन्यास "पंगु" जाहिके बरनाकार जगदीश प्रसाद मंडल जीक पोथीके प्रकाशित कबबोले आगु एनाह श्री बामेश्वर राँव। हिनक पहिचान करि -कथाकार रूपेँ लेने छहिले। रस-आबी हास्यमे माँ मेरानिबृत्त प्रधानाध्यापक, अनुवादक ओ माहिले मेरी श्री बामेश्वर प्रसाद मंडल विरचित 'रंगराव' उपन्यासिक प्रबंध कार्यामे एक दुर्गम गाम ' बंगपुर ' केर विशेष चर्चा कयने गेने छेक। मिथिलांचल'क ग्रामीण जीवन रँदनेत परिवेशक चित्रण अतिशय सुन्दर रूपेँ लेने अछि। अपन गामक प्रति जगुजी एक माधुर्य लोके बहैत कर्मशील छथि। वर्णित कार्यके मुख्य पात्र जगुक आबसिक जीवन जीतबबबे माय- राँवक एकेदिन मृत्यु

কষ্টপ্ৰদ বঁমাগছ তঁ দূ রেঁঠাকে একেহি মৰৱাঁ পৰ ৰিয়াহ মঁ প্ৰশম্বতা
ভৰন ছে। ঐ মৌখিনী পোখীমে পহিন পাঠ মঁ ঞ্ঠিম পাঠধৰি জগুক
পাৰিৱাৰিক হনাতক' উতাৰ - চঢ়াৰ কেৰ জীৱঁত কথ্য পৰোমন
গেন ছে। জেঠ রেঁঠা ঞ্ঠা ফেৰ এক রেঁঠী জন্মক ৱাঁদ ফানকৰ
পল্লীক পেৰ উখাৰগ্ৰাভএন বহয়া। ৰামেশ্বৰ প্ৰমাদ জী কাৰ্যকে
পাঁতিমে শব্দ চয়ন দেখন জাএ-:

ৰোশনী দেনে জোঁঞা ৱঁতা

মুঠ নগ হম ৱঁজে ছী মতা

নোক কহনক গ্ৰ কী ভেন?

ভগৱান'ক গ্ৰ ঞ্ঠজগুত খেন

ৱাঁন- ৱঁতা চেষ্টগৰ - ছঁষ্টগৰ ভেনামতা তকৰ নীক পৰৰিষক
মঁগ উত্তম শিক্ষা দিয়াৱেঁত ঞ্ঠপনে মঁয় চুৰী কাৰখানা - গ্ৰনাঠীমে
কাৰ্যৰত ৰহেছ। তকোনীন পিছৰন মমাজমে ৱাঁনক শিক্ষা তঁ বহয়
মুদা ৱাঁনিকা শিক্ষা'ক ঘোৰ ঞ্ঠভাৰ ৰহেছ। যথা-:

ৱেঁঠাক নেন কিতাৱঁ কনম খৰীদে ছী

ৱেঁঠীক হাথমে কিএক ছিটা-খুৰপী ধৰৱেঁ ছী

ৱেঁঠা শিক্ষা কেঁ দীপ জৰৱেঁ ছী

ৱেঁঠী শিক্ষা কেঁ কিএ দীপ মমৱেঁ ছী?

মময় চফ্ৰ এহন ঘুমোঁত ছে জে ঞ্ঠপন মপৰৱাগজৰী নোকৰী ঞ্ঠা
পুত্ৰ ৱেদপকাশ,দেৱ ঞ্ঠা নিনেশক নোকৰী ধৰি ছুগ্ৰাষ্ট জাগ্ৰ ছে।
ৱেঁঠী ঠদাক ৰিয়াহ শিক্ষিত ৱৰ মঁ মময় মঁ কৰাওন জাগ্ৰ ছে,মুদা
ধিয়াপুতা নহিঁ মময় পৰ হোগ্ৰ ছেন। জীৱিকা নেন মাছ পানন জে
কৰেঁত য , তঁ গামেক নোক ৰাতিকেঁ চোৰী কই নেঁত ছে। পঁচ
নোকনি মহা ঘুমখোৰ ছে, উচিত নিৰাকৰণ নহিঁ হোগ্ৰ ছেন। মঁগী

বঘু মঁচনে ঞপনে লক্ষ্মীপাত্ৰ বহঁতে হিনকো ধন ঞবজৈক মনোহ
 দৈত বহনি। ও মঁতান কেঁ ঞক্ষৰৰোধ নহঁ কৰেলে ' বঁঢ়াৰীমে রেঁঠা
 পূতৌহ ধৰি বৃক্ষাশ্ৰম মেঁ পঁচেনে বহঁনে। তাহি প্ৰমঁগ মিত্ৰ দূনু প্ৰাণী
 কেঁ জগু গাম ঞানেত যা। পতা গহো চনেত জৈক ককা ফুমনী
 মৰচক রেঁঠা নিশেৰাজ ভ' রেঞ্জা মঁ বিয়াহ কই নেলে জৈ।
 পত্ৰনতোৰ মেহনতকে বঁনে জগু তৰকাৰী খেতী ফনে - ফনেহৰী
 মঁ নীক ঞৰ্জন কযনে। মমাজমে ঞভাৰমঁদ নোককে মদৈত মদৈত
 পঁচেরামে পাছু নহঁ বহঁতে , কনিকরেঁঠামে নোশনেকে পত্ৰমে
 মহযোগ কেনে বহখি। মে নোশনে দাৰোগা বঁনি গেল জৈ ঞা চুৰী
 কাৰখানা নেগ বঁৰাক চনী নেগাৰেঁত জগুক বেঁহোশী মময
 ঞকম্মা- ঞাৰিঁ শ্ৰেঁমূপৰ নাধেত হোশ্ৰিষ্টনে মেঁ ঞপনে বজ দৈত
 জিয়াৰেঁত দেখনে গেনৈক হনু। ঞাৰো মানৰতাক পৰিচয দৈত কৰ্জা
 মেহো উতাৰি মন হনুক কই দেতেন। ঞপনে গাম ঞাৰিঁ জহনে ও
 বেঁঠা পূতৌহ মৰ মঁ উপেক্ষিত হোগত ঞছি, তঁ দাৰা কৰেঁত মাগ
 - মস্কী 'ক বঁগৰাণী ঞা বঁনকি কৰেঁত মদৃঢ় হোগত গেল জৈ।
 মতনাকেঁ মহাজনে বঁগনেত পাঁচ হজাৰ ঠাকা দেনকৈক মদা তগেদা
 এক নাখ ঠাকাকে কযনোপৰ পঁচৈতীমে জগুক কখনকে কিযো পঁচ
 মোজৰ নহঁ কএনক। মতনাকে ঠাকা দৈত মহাজনক চপেঠ মঁ
 হশ্চেনক। গামমে ঞপনা নামে মধ্য বিছানয খোনেত মাক্ষৰতা
 বঁচেরামে ঞগু বহনা। জগুক পত্ৰী বোশনী বেঁৰাম পঢ়েঁত চখিন
 মে ঞবঁতৰঁ স্থিতি বঁনেত জৈ। বঁীডীও বেঁঠা নীনেশ মাত্ৰ পাঁচ নাখ
 ঠাকা ওবিযাচনে কেনক শেষ ঞাঠ নাখ নে ঞপনে মকান বঁহকি
 ধৰি বাখি মমুচিত গনাজ কৰাৰেঁত জৈ। নিৰাশ পৰিস্থিতিমে চুৰী
 কাৰখানা মঁ এক চিপ্তী ঞৰেঁত জৈ, জাহি নেলে কাগত পত্ৰৰ তেঁযাৰ

কয় দূনু দল্লতি গ্নোঠী নগৰ প'ঠ ,ওতয় রঁঠন পেশঁন মদ কেৰ য়োনাহ লাখ ঠাকা পাৰেঁত খ্ৰিছি। গাম খ্ৰয়নাপৰ রিম্মখ ভেন রেঁঠা পূতোহ ম'ৰ য়াঁ য়োহাৰ্দ নিশ্ভেকী হো'গ্ৰা জৈন। মায়ক খ্ৰন্দৰ্ণনী মমতাকে জগু জগাৰেঁত দেখেনাহ খ্ৰিছি। গামমে খ্ৰপনা খ্ৰা পল্লীকে নামে হোশ্ঠিন রঁনেনাহ। রেঁঠী তাহি হোশ্ঠিন য়াঁ স্নাস্ত্য নাভ পাৰিঁ গৰ্ভরতী হো'গ্ৰা ছথিন। বিঁহাৰ ক' প্ৰিমিষ্ফ জেঁঠ পাৰেঁনিক খ্ৰাৰাধনা মময় ঘাষ্টপৰ এক ১৮ বৰ্ষীয় ময়ষ্টুখৰ- রঁপষ্টুখৰ খষ্টৰী নামক ছৌৰী খ্ৰচেত ভই খ্ৰিমি পড়েঁত জেঁ,দাঁতী নগেঁত জেঁ। তকৰা হোশ্ঠিনে খ্ৰানন জা'গ্ৰাছ,নীনেশ বজদান দৈত জীৰনদান দৈত জেঁ।ওকৰে য়াঁ বিরাহ য়েহো খ্ৰাদৰ্শ পূৰ্বক হো'গ্ৰাছ। দূনু প্ৰাণী মপবিৰাৰ বিচাৰ কৰেঁত এক ধৰ্মশানা রঁনায় ওহিমে মদাৰ্ভত রাঁষ্টেক কাজ শ্ৰু কয়❖❖। দৰৌমক প্ৰচাৰ মনি কতেকো নিৰ্ধন, ভিখাৰী,রাঁরাজীক খ্ৰাৰাঁজাহী দ্ধাখ্ৰয় নগলৈক। এক এগাৰহ রঁৰখক ছৌড়াকে পাঁতিমে ঠাঠ গৰদৈনে পৰ নানমস্না দেখি ঠিহু গেন য়ে ও বহয় হিৰৰাঁক রেঁঠা, জে নেনা মেঁ হেৰা গেন ছলৈক। পছুখ্ৰায়ন রাঁঠিত মমাজক কাৰ্য ধাৰা কেঁ বৰ্ষীকজন দাহাতৰ্জ, শ্ৰৰণ গুমাৰ তৰ্জ খ্ৰা বাধেশ্চাম তৰ্জ পৰ গাৰিঁ শিষ্ণা জাগৰকতা কই মকেঁছ। বামেশ্চৰ রাঁৰুঁ দ্বাৰা মনো বিশেষণাভ্ৰেক দ্বন্দকে যথায়ম্ভর ময়ম বিৰেক ও ওঠকক প্ৰতিবক্ষণ কয়ন গেন হন। ঐ তৰহক মজগতা হম গুনোমে য়েহো ম্ভাষ চন্দ্র যাদর জীক ঔপন্যামে পেখনাঁ খ্ৰিছি। কিমান জীৰনক মহাগাথা বচৰাঁক পৰল্লৰা ঔড়িয়া ভাষাক কথাকাৰ ফকীৰ মোহন মেনাপতিক " ছমাড় খ্ৰাঠ গুঁড়ে" (১৮৮৭ গ্ৰা০) য়াঁ শ্ৰু হো'গ্ৰাছ। প্ৰেম ঠদ কে গোদান,ননিতক পৃথ্বীপুত্ৰ খ্ৰা যাত্ৰী জীক রঁনচনমা ও পাৰো ঔপন্যামে য়েহো কিমান -

মজদূৰক মংঘৰ্ষ মামংতী ব্যৱস্থা কেৰ বিৰুদ্ধ ভেল খ্ৰিছ। এহি তৰহেঁ কহল জা মকেছ খপনে পৰিৱাৰ মমান মমূৰ্ণ গাম- মমাজকেঁ এক পৰিৱাৰ মানৈত জগু মফল ৰাঁগৱাৰ (ৰখৰাঁৰ) ৰঁনি গেল জেখা। ঐ তৰহক ৰাস্তৱিক গাম মৰৌতী, ঠিকাপত্ৰী মেঁ কয়ল গেল খ্ৰদানক মহেজেঁ মোন পড়ি জা.গ্ৰছ। পনেৰী প্ৰকাশন নিৰ্মলী মঁ মদুপ্ৰকাশিত এহি মেখিলী মাহিলু পোখীক দাম ২৯০ ঠাকা আ ফল পৃষ্ঠ মঁ.১০৭ জেক,জে পাঠককে পঠেক প্ৰতি বিশেষ খ্ৰিষ্টি জগাৰেঁত য।

খপন মন্তৱ্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ
পঠাড।

২.৪.নানদের কামত-আর্থিক বিপন্নতা/ মূম'ক দান

নানদের কামত- আৰ্থিক ৰিপন্নতা/ মূম'ক দান

১

আৰ্থিক ৰিপন্নতা

বিশ্ব ভৰিক নজৈৰ ছগ্ৰা ভাৰত পৰ। ৱেঁপাৰিক দৃষ্টিয়ে প্ৰতিস্বৰ্ধা মেঁ
আগু ৱেঁটি জেৱাক ধেহ ছৈ। ভাৰতৱাসী পেঘ লোকক নজৈৰ ছৈন
দনিত - পিছৰন মমাজ পৰ। ভাৰত আ নেপান ৱোঁচৰ কেৰ
জোগৰনী ৱেঁজাৰমে একটা ধাৰ্মিক উজৈহিমন নৱ পূজা পক্ষতি'ক
কেনে বহয়া। প্ৰচাৰ মনি অখন যোগদান উপস্থিতি ম' ৱেঁনাৱেঁত
পছুআয়ন মমাজক লোককে জুনমমে মজি ৱেঁ ম্যিৱিগী ব্ৰত পূজন
মহোৎসৱেৰ দেখে নে অখন কাজ ম' ছুটিমাৰি ননমুঁহী মপৰিৱাৰ
অযনীহ। আৱেঁ ৱেঁশ্য আ মৱৰ্ণ 'ক দেখোঁশ অতি পিছড়নো মমাজক
লোক কৰেঁত যা। নৱ পৰিধানমে পুৰুষ ত' কমে, ৱেঁমী স্ত্ৰীৱৰ্গ
মেলামে ঠীজ ৱেঁশ্য ৱেঁমাহিকে চতুৱেঁত আ খোঁগ্ৰাছ মেহো ভৰেঁক
অভিগ্ৰমমে নাগন ছনৈক। জোগাৰমে মাড়ে তীন ময ঠাকা
ননমুঁহী কেঁ এক ৰোজক মজুৰী ভেঁশেঁত ছৈ। ওকৰ ম'এ হেড

মিস্তৰীয়ে নীত ৰোজ মাড়ে পাঁচময় আ দেওৰকে দেহাৰী নৰমিখুআ
বহনে পৌনে চাৰিময় ঠকা কমৱেঁত যা। আৰু ঐ তৰহেঁ পঠীয়া নাখ
ঠকা ৰোঁজন মাৰন গেল মৱঁকিযো কেঁ। এহেন - এহেন নৱ-
পুৰান ৰঁহতো চননমাৰি ডেৱেঁত পূৰ্জক ৰঁতৌন জুগত পৰ
আক্ষনিকো জুগমে কৰ্চিণতা মঁ জীৱন জীয়েত নিঠাতে পহুআয়ন
বহেঁ যা। তেঁপৰ মঁ পঁচা পুজাৰী ধাগম আৰিকো ঘৰ-ঘৰমে ডীহ
ডায়নক জাদু -শোনা মঁ ৰঁচৰাঁক খগৌশ ৰুঁমাৱেঁত জন্তৰ তৰীজী
নগদমে ৱেঁচি জাগছ। খনপঢ় আ কম মাফ্ৰৰ জনিজাগত আপনা
ঘৰমে পঠনো নিখন পুৰুষ মঁ লুকাকে ঠাকা ধৰি ৰোঁহাৱেঁত গৰীৱী
খুদে আনেছ। তেঁ আৰ্থিক ৰিপন্নতা পছাৰেঁ নে কৰত!

২

মুঁম'ক দান

এক পৰম গৰীৱ ৰহৈক- মহিয়া। ও মৱঁ দিন মাঁগি - চাঁগিকে আৰু।
ডীখমুঁগনী কৰেঁত ও জীৱন নিৰ্বাহ কৰয়মে নাগল ৰহয। একদিন
ভুখন - দুখন ৰিনাম মেঠক দোকান নগ চাঢ় ভই হাথ
পয়ানক। মেঠজী আপন জেঠ ৱেঁঠাকে ৱেঁচি, তেঁ ঠাকা মঁ ৰস্কক
কাৰোৱাঁৰ ৰঁজাৰমে কএনে ৰহখি। যে মুঁম দানকা ৰস্কনয়মে
ৰাতিকে ঔপদ্ৰ মচাৱেঁক। ও মুঁমকাৰীমে জীৱেঁত নৰময় ৰঁমেনে
ছনাহ। যে ৱেঁপাৰমে ঘণ্টা-নফাক গুনধন কৰেঁত জুঠক গজিয়ামে
মুঁমকাৰী ঔমৈল ধৰি মুঁমৱাঁক গৰদেনে ধেননি। তাহি খমেৰমে
মহিয়া পাৰু ডীখমে মাঁগৱাঁক যাচনা কখন। ৰিনামজী নিৰ্ধৰ ভই
মুঁমকেঁ ওকৰা দিশ জুঁমাকয় ফেঁকেঁত কহননি - নেহ! নপকিকেঁ
মুঁম ধৰি নেনক আৰ্ত মহিয়া আ ওতয় মঁ পৰাএন চনি দেনক।
ৱাঁশমে একটা ৰিনাৰি পোময় ৱাঁনা শখগৰ শ্ৰীমন্ত নোক দেখায়ন।

ও মূমক কিছ টোখা দৈত কিন নেনক আ ঝিনৌঠাকে ওগাৰি
দেনক। তাহি কেঁচা মঁ মহিয়া ঞপন জৰ্ঠৰাণ্ণি শাঁত নঁয় ক২ খূদৰা
ৰেঁপাৰ আৰ্ভ কেলক। ৩০ শানমে ও স্মৃঢ় হোৱাত পেঁঘ রেঁপাৰী
ৰৈনি গেলৈক। ধন ময়্লভি মঁ এতেক নে স্ময়ৰস্বিত ভেনাহ জে
মিথিনা দেশক ময়ঁম ধনিক নোকমে জানল পহচানল গেল। আৰঁ
মহিয়া জীকে আমেজান ৰাত্ৰক নিনিয়াঁ উড়া দেনে ছলৈক। যে
উদগ্নিতামে ও পুজী কোন তৰহেঁ ঘূমাএত! নগধক ১৯ নাখমে ২৪
কৰেঠক মোনাক মূম কীনকেঁ উপহাৰ ৰূপেঁ ঝিনাম জীকে ভেঁষ্ট
কয়লনি। ঝিনাম জীক শেষ চাৰু রেঁঠা এহন উদাৰ হৃদয়কে ৰ্যাজি
কেঁ অচৰজ দৃষ্টিয়ে একঠক নিহাঁৰৈত ৰহি গেল।

ঞপন মঁতৰ্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ
পঠাউ।

২.৯.নিৰ্মনা কৰ্ণ- অগ্নি শিখা (খেপ-২৯)

নিৰ্মনা কৰ্ণ (১৯৬০-), শিক্ষা - এম. এ., নৈহৰ- খৰাজপুৰ, দৰভাঙা, মাসুৰ- গোড়িয়াৰী (ৰঁনেহা), বৰ্তমান নিৰাম- বাঁঠা, মাৰখণ্ড। মাৰখণ্ড মৰকাৰ মহিলা এৰুঁ বাঁনে বিকায় মামাজিক স্মৰ্শ্বা বিভাগমে বাঁনে বিকায় পৰিযোজনা পদাধিকাৰী পদমঁ মেরানিবৃদ্ধি উপৰান্ত স্নতন্ত্ৰ নেখন।

অগ্নি শিখা (ভাগ- ২৯)

(মূল হিন্দী- স্বর্গীয় জিতেন্দ্র গুম্বাৰ কৰ্ণ, মৌখিনী অন্ববাদ- নিৰ্মনা
কৰ্ণ)

কথা অখন ধৰি:

উৰ্ৱশী ৱিৱাহ মঁ পহিনে দু ঠা শৰ্ত ৰাজা পুৰুৱাৰা কে মোমাঁ ৰথেত
ছথি,জকৰা ও ৰাজা কেঁ আৰ্জীৱন পানন কৰৱাক প্ৰতিৰক্ষতা দৈত
ছথি,জাহি দিন ৰাজা একোঠা শৰ্ত কেঁ পূৰা কৰৱা মে অক্ষয়ন
বহতাহ, উৰ্ৱশী ওহী মময় মে ৱাপয় স্বৰ্গ চনি জেতীহ,ৰাজা পুৰুৱাৰা
স্নীকাৰ কৰেত ছথি দুশৰ্ত !

আৱঁ আগু:

আগ গঁধৰ ৰীতি কে অন্বমাৰ ৰাজা পুৰুৱাৰা আ উৰ্ৱশী কে ৱিৱাহ
মঁস্কাৰ মস্কাৰ ভস গেন চন,এহি ৱিৱাহ কে অৱমৰ পৰ একোঠা ৱিশান
মমাৰোহ কে আযোজন ভস ৰহন চন।

শ্ৰমঁচন কে মৰঁ ৰাজা কে আমঁত্ৰিত কখন গেন চন। এহি মেঁ গুল
গুৰু ৱশিৰ্ধ কে মহৰুপূৰ্ণ শ্ৰমিকা চননি। কিএক তস ৰাজা
পুৰুৱাৰা আ উৰ্ৱশী কে ৱিৱাহ মঁস্কাৰ দ্বাৰা মস্কাৰ কৰাওন
গেন চন,তাহি কাৰণ মৰঁমঁস পহিনে ও ৱৰ-ৱক্ষ কেঁ আশীৰাদ দেনে
চনোহ। তকৰ ৱাদ প্ৰখ্যাত ৰুষি নোকনি দঁপতি কেঁ আশীৰাদ দেময়
নগনোহ। একৰ পশ্চাত আমঁত্ৰিত ৰাজা গণ এৰঁ গণমান্য অতিথি
গণ ৰাজা পুৰুৱাৰা আ উৰ্ৱশী কে ৱিভিন্ন উপহাৰ দৈত অখন

শুভকামনা ব্যক্ত কেলি ।

প্ৰজা জন মেঁ প্ৰমত্ততাক নহৰ ব্যাপ্ত ভেন ছন। ভনা ও মভ প্ৰমত্ত
কিএক নহি হোগতথি! স্নৰ্গ কে শ্ৰেষ্ঠ ঞ্ৰৰবা ঔৰ্ৰশী স্নেছা মঁৱ ৰাজা
মস ৱিৰাহ কে ঞ্ৰাগ্ৰহ কৰয় নেন পৃথ্বী পৰ ঞ্ৰাৰিঁ গেনীহ। ভনা এহি
স্ব-থৰমৰ কে ৰাজা কিএক নহি স্নীকাৰ কৰিতথি ! ও কিএক
ঠোকৰৰিতথি ঔৰ্ৰশী কে প্ৰণয় নিৱেদন!ৰাজা একৰা কিএক
নকাৰিতথি ? ওনহনা য়ৌঁদৰ্যময়ী ঞ্ৰৰবা কে প্ৰণয় নিৱেদন কে
ঠোকৰ মাৰনা মস ৰাজা পাপ কে ভাগী ৱঁনিতথি! তাহি কাৰণ
ৰাজা হনক প্ৰণয় নিৱেদন স্নীকাৰ কেলি। হনকৰ জোড়ী দনিয়া
মে ঞ্ৰদ্বিতীয় ঞ্ৰছি। গ্ৰ মমাচাৰ কৰ্ণ-স্নোত মঁৱ স্ৰমঁডন পৰ চাৰু
দিশা মে পমৰি গে। জে মভ স্ননথি ও পহিনে ঞ্ৰাশ্চৰ্যচকিত ভস
জাথি ফেৰ প্ৰমত্ততা ব্যাপ্ত ভস জাছি হনকা মৰঁহক ম্বখমগুন পৰ।
ৰাজা পুৰাৰৱা ঞ্ৰা ঔৰ্ৰশী দনুক জোড়ী দনিয়া মে ঞ্ৰদ্বিতীয় ঞ্ৰছি।
ঞাগ ধৰি কহিয়ো এহন নহি ভেন ছন,জে ঞ্ৰৰবা স্নৰ্য স্ৰপতি দিয়
ঞাকৰ্ষিত ভেন হেতীহ। মঁভৱতঃ ভৱিষ্য মেঁ কহিয়ো ফেৰ এহন
মঁজোগ পুনঃ নহি হোয়ত - গ্ৰ মৰঁহক ৱিচাৰ ছন!ঞাগ পৃথ্বীক
মোমাঁ মুকি স্নৰ্গ প্ৰণাম কৰিত ঞ্ৰছি - গ্ৰ প্ৰণাশ্ৰুতঃ স্নৰ্গ পৰ পৃথ্বীক
ৱিজয়ক প্ৰমাণ ছন।

জতেক নোক ততেক তৰহক ৱাঁত স্ননৰাঁ মেঁ ঞ্ৰৱৈত ছন । মৰঁহক
ঞপন-ঞপন ৱুঁফি ঞ্ৰন্যমাৰ ঞ্ৰপন-ঞপন ৱিচাৰ ছন। মূদা এহি
ৱিৰাহ মঁৱ প্ৰমত্ত মভ কেও ছানাহ। কী ৰাজ কৰ্মচাৰী,কী প্ৰজা
জন, ঞ্ৰষি মূনি,ৱিদ্ভত জন ঞ্ৰথৱা ঞ্ৰন্য ৰাজা গণ মৰঁ কেয়া ঞ্ৰণ্ত
প্ৰমত্ত ভয় পুৰাৰৱা ঞ্ৰা ঔৰ্ৰশী দনুক জোড়ী কে দনিয়া মে ঞ্ৰদ্বিতীয়
কহি ৰহন ছনথি ।

পুৰুষৰা কেঁ ঘমঁচ তস কনিকো ছুৰিঁয়ো নহি গেন ছননি।পহিনে জকাঁ ছোষ্ট-পেঘ মরঁহক প্ৰতি ম্যামান্য ব্যৱহাৰ ছননি,স্বয়ঁ ঠৰিঁ কস ঞ্চুৰ্থনা কস মরঁহক স্নাগত কেনাথি ।এহি ঞ্চৰমৰ পৰ নৱ ৱস্ত্ৰ, যোনা, চানী,বল্লে ঞ্চা হীৰা ঞ্চা ঞ্চনেকো ৱঁদমূন্য বল্লে ঞ্চত্ৰাগত মঁগ প্ৰজাজন কে মধ্য উপহাৰ স্নৰূপ ৱিতৰিত কএন গেন ছন। ঞ্চ মভ ম্যামগ্ৰী ৱঁদমূন্য বল্লে, ৱস্ত্ৰ, ঞ্চল্ল উপহাৰ মে ৱাঁষ্টন জাগত ছন,কাৰণ দানকা নোকনিক ৰাজ্য মে কেও নিৰ্ধন ৱৰ্গ কে নহি ছন জকৰা দান দেন জাগত। জে মরঁ একৰা প্ৰাপ্ত কৰিত ছন,ও এহি মভ ৱস্ত্ৰ কে ৰাজাক প্ৰতি প্ৰেমক কাৰণেঁ উপহাৰ মানিত,মাত্ৰ ঞ্চক্ষা মঁস স্নীকাৰ কৰিত ছন। ৰাজা কে দ্বাৰা ঞ্চষি নোকনি কেঁ দান দেন গেন,দানক ঞ্চপন গ্ৰহণন ঞ্চা ঞ্চাশ্ৰমক মঁচানেন হেত্ৰ । মজেন ৱিৱাহ মশ্চপ এখনাঁ ৰাজাক ৱিৱাহ মমাৰোহক ভৱ্যতা ঞ্চা ৰাজ্যক মমৃক্ষি গাথাক ৱঁখান কস ৰহন ছন। ঞ্চশ্বৰ্য ঞ্চা ৱৈভৱক যশ পতাকা এখনাঁ ৱঁদমূন্য বল্লে হীৰা ঞ্চা যোনা ক ৱঁনন ঞ্চদ্বুত ৱিৱাহ মশ্চপ কে ৰূপ মে ফড়ফড়াগত ছন। ৱৈভৱশালী ৰাজ্য কে ৰাজ কোষ ৱিশাল ম্যগৰ মমান ছন,জাহি মঁস এক নোঠা জন নিকানন জাএ নখন ভনা ওহি ম্যগৰ কে জন মেঁ কোন কমী হোযত? হেঁহ কাৰণ ছন জে ৰাজ্যক কোষ মঁ কতেক ধন-বল্লে দান কযন গেন ছন,তগযো মমুদ্রমঁ নিকানন গেন পানিক এক নোঠা মন ভৰন ৰহন - ও কোষ ।ৰাজ্য ঞ্চমেৱক ভৱ্য ঞ্চাযোজনমে ঞ্চাম নোকক প্ৰৱেশ যোহো নিশ্চিত ছন । মরঁ প্ৰজাজন মশ্চিনিত ভেন ছনথি এহি মমাৰোহ মেঁ ।

দেশ দেশাঁতৰ কে ৰাজা-ৰাজগুম্ৰাৰ ঞ্চা ম্যামঁতক ঞ্চতিবিজ ৰাজ্য কে ম্যামান্য জনতা নোকনি ঞ্চপন ৰাজা কে ৱিৱাহ মঁস্কাৰ কে

খৱমৰ পৰ ভৰপূৰ মনোৰ্বজন প্ৰাপ্ত কয়নহি । গ্ৰা বিৱাহোত্মেৰ
 পঁদুহ দিন তক চনৌত বহন। একৰ পশ্চাত আৰ্মগ্ৰিত লোক মৰঁ
 এক-এক কঃ বিদা হোময় নগনাহ। পঁদুহ দিন কে ৰাঁদ মৰঁ পান্ন
 চনি গেনাহ। বিদা কান মেঁ মৰঁ পান্ন কে ধন্যবাদ দৌত ৰাজা
 পুৰুৱা কে তৰফ মঃ বিদাগ্ৰ দেন গেন। মৰঁ কিযো প্ৰমল্ল
 ছন,মম্মাষ্ট পুৰুৱা কে প্ৰতি ককৰো কোনো দুৰ্ভাৱনা নহি ছন,
 মৰঁ কিযো মম্মাষ্ট পুৰুৱা আ ঔৰ্ৰশী কে হৃদয় মঃ আশীৰাদ দঃ
 কঃ বিদা ভঃ গেন ছনাহ। আয় জনতা মঃ নঃ কঃ ৰাজ্য অতিথি
 তক মৰঁ ৰাজা কে দেন গেন মম্মান ম গদগদ ভঃ গেন ছনাহ ।

=====*****=====

মৌভাগ্য-শম্মা!আ মেহো মম্মাষ্ট পুৰুৱা কে! একৰ মজাৰষ্ট কে
 ৰণ্নন কৰৰঁ কৰ্চিন কাজ অছি! বিৱাহ ভৱন কে নিৰ্মাণ কে মংগ-
 মংগ মৌভাগ্য কক্ষ কে নিৰ্মাণ আ মজাৰয় কে কৰ্তব্য-ভাৰ স্ময়
 বিশ্বকৰ্মা কে দ্বাৰা নেন গেন।কক্ষ কে নিৰ্মাণ কে কাজ ও স্ময়
 অখনহি মমক্ষ পূৰা কৰৌননি । অতঃ এহি মে কোনো তৰহক
 ত্ৰেষ্টি বহৰাঁক কোনো মঁভাৱনা নহি ছন।কক্ষ কে ফৰ্ষ পৰ বংগ-
 ৰিঁবংগক ফুল এহন মজাওন গেন ছন জেকৰ ত্তননা অয়ঁভৰ
 অছি। ওহি মে ৰতি আ মদন কেৰ বিভিন্ন মূদ্ৰা মেঁ ঠিত্তিত কএন
 গেন ছন।ৰিশান ৰিসৃত পৰ্যক কে অখনা মেঁ এক আওৰ ৰেঁমী
 অধ্বিতীয় ৰিশিষ্ট ছন মৌন্দৰ্য।একৰ আধাৰ আ মতহ পৰ অনগ-
 অনগ মূদ্ৰা মে কামদেৰ আ ৰতি কে মজীৰ ঠিত্ৰণ কএন গেন
 ছন। নাগৌত ছন জেনা ও ৰিশেষ মৌভাগ্য-কক্ষ ৰতি-পতি

কামদের কে ছন। বতি-কামদের কে চিত্র ওহি মংপূর্ণ কক্ষ মেঁ
 বিভিন্ন মূদ্রা মেঁ চিত্রিত কএনগেন ছন। কক্ষ কে দেৱাঁন পৰ পৰ্যঁত
 বিভিন্ন মূদ্রা মেঁ বতি-কামদের চিত্রিত ছন। কক্ষ কে ফৰ্শ পৰ
 ছন ঞ্ছিত্তীয় পুঞ্চপ, ৱঁমূন্য ৰংগ-ৱঁৰংগক মোতী,মাণিক ঞ্ছা
 কতেকো ৰংগ মঃ ৰংগন স্বৰ্ণ জড়ন কালীন! ওহি কক্ষ মে পুৰৱৰা
 ঞ্ছা ঞ্ছৰ্শী কে মোভাগ্য-শয়্যা এতেক নীক জকাঁ ময়জিত ঞ্ছা
 এহেন ৱঁমূন্য ছন জেকৰ মামান্য জন কল্পনা তক নহি কঃ
 মকেত ছন। এহেন মোভাগ্য-কক্ষ মম্বরত:গন্দ্ৰ কেঁ মেহো নহি ভেট্টি
 মকন হোয়তহি ।

মূদা ঞ্ছাৱঁ এখনি ওহি কক্ষ মে কিযো নহি ছন। এতেক ৱঁমূন্য
 ৰূপ মঃ মজাওন কক্ষ এখনো একদম ৰিজ ছন। ৰাজা পুৰৱৰা
 হৃদয় মে ঞ্ছনগিনত ঞ্ছমংথ ম্প নঃ কঃ ওহি কক্ষ মে প্ৰৱেশ
 কেননি,মূদা শূন্য মোভাগ্য-শয়্যা কেঁ দেখি ও ঞ্ছাশ্চৰ্যচকিত ভঃ
 গেনাহ,তীৰ গতি মঃ ও দোমৰ কক্ষ মে প্ৰৱেশ কেননি জে ওহি
 কক্ষ মঃ মংগ্ণ ছন । মূদা ঞ্ছাশ্চৰ্য্য!ওত্ৰা ঞ্ছৰ্শী নহি ছনীহ !
 কেহন মোভাগ্য-ৰাট্ৰি ঞ্ছি!জাহি মে ৰক্ষ ঞ্ছনুপস্থিত ছথি! ৰাজা
 পুৰৱৰা মোচনথি!প্ৰোধ মিশ্ৰিত ঞ্ছাশ্চৰ্যক ৰেখা দানকৰ মূখমঁডন
 পৰ ম্পষ্ট ৰূপ মঃ পৰিনক্ষিত ভঃ ৰহন ছননি । দুঃখী হৃদয় মঃ
 ৰাজা নগহি মে ৰাখন স্বৰ্ণ ঞ্ছামন পৰ ৱেঁমি গেনাহ। একহি ফ্ৰণ
 মে দানক মভষ্টা মূখ-ম্প পৰ ৰজুপাত ভঃ গেননি। পৰ্যক পৰ মঃ
 এক-একষ্টা পুঞ্চপ ঞ্ছঠা কঃ ও হস্ত কমন মঃ ৰগড়য় নগন। ৱহ
 পুঞ্চপ মভ কে ময়নি ময়নি কঃ নষ্ট কৰয় নগন। ও ঞ্ছৰ্ণত
 থিল্ল হৃদয় ভঃ গেন ছন।

কিযো এক জন ছন জে ৰাজাক এহি ঞ্ছৰম্মা মঃ হৰ্ষিত ভঃ ৰহন

ছন। ও ছনীহ উৰ্ৱশী!মুদা ৰাজা কে একৰ নেশ মাত্ৰ জ্ঞান নহি
ভেন ছননি। ও উৰ্ৱশী কে নহি পাণ্ডৱঁ একদম অম্বহজ অৰ্ণত
দু:খী ভেন ছনহ।

হঠাৎ মক্ষৰ হঁমী ৰাতাৰৰণ মে গুঁজায়মান ভঃ গেন। অধীৰ ভঃ
কঃ ৰাজাক মূঁখ মঁঃ আৰাজ নিকলন,জে ৰাস্তৰ মে দানক হৃদয়ক
আহ্বান ছনৈছ -

"হে উৰ্ৱশী প্ৰিয়তমে! অহাঁ কত' ছী! অহাঁ হমৰা মমক্ষ প্ৰগঠ
হোভ!অভ্ৰ!শীঘ্ৰতা কৰ ! অহাঁ হমৰ ঐৰ্যক এতেক পৰীক্ষণ জুনি
কৰ।"

ক্ষণ ভৰি মে মৰনা মঁঃ ৰঁহৈত জন শ্ৰোত জকাঁ গজোতক ফল্লাৰা
ওহি কক্ষ মে মমকি গেন।ওহি প্ৰকাশ মঁঃ পূৰা কক্ষ প্ৰকাশিত
ভঃ গেন।পুনঃ ও তীৰ প্ৰকাশ ফৰ্ণ পৰ একঠা নিশ্চিত ঘেৰা মে
মীমিত ভঃ গেন ছন।

ক্ষণ ভৰ মেঁ ও তীৰ প্ৰকাশ এক অদ্ভুত মৌঁদৰ্য ময়ী যুৱতী কে
ৰূপ মেঁ পৰিৱৰ্তিত ভঃ গেন।ওহ উৰ্ৱশী! উৰ্ৱশী কে কেহন অদ্ভুত
ৰূপ ছনৈক! ওনা তঃ ও স্ময় মাক্ষাৎ অদ্ভুত মৌঁদৰ্যক দেৱী
ছনীহ।ৰুঁহ্মা মেহো দানকা ৰঁৰাৰঁৰ মৌঁদৰ্যক সৃজন কৰৰা মে
অমমৰ্থ ছনহ। মুদা এখনি ৰিৱাহ পৰিধান মেঁ স্ময়জিত নৰ
কনিয়া কে ৰূপ মেঁ উৰ্ৱশী কে মৌঁদৰ্য কে ৰৰ্ণন অৰ্ণত কাঠিন ছন
! ৰজ ৰৰ্ণ কে জগমগ কৰৈত ৰেশমী কঞ্চুকী ধাৰণ
কএন,অনমোন মৌঁদৰ্য প্ৰমাধন মঁঃ স্ময়জিত আ অমুন্য আশ্ৰষণ
মঁ অৰ্ণত উৰ্ৱশীক ৰূপ নাৱন্য পৰাৰা কে ৰোম-ৰোম কেঁ হৰ্য
মঁ ভৰি দেনক।

ৰিৱাহ পৰিধান মেঁ স্ময়জিত উৰ্ৱশী কে দিৱ্য মৌঁদৰ্য মঁঃ প্ৰভাৱিত

ৰিমুখ্ৰ ৰাজা কে হৃদয় কাম-সঁতপ্ত ভৱ গেল। দানকৰ সঁপূৰ্ণ শৰীৰ
মেঁ একগোষ্ঠ মক্ষৰ ঘন মদ ভৰি গেলনি। ও কাম সঁতপ্ত ভৱ
গেলাহ,মদ ভৰন মিহৰন সঁ দানক দেহসঁগ আত্মো তক ভৰি গেল
ছলৈনি । কাৰ্মোভেজনা সঁস দানক অধৰ কাঁপি উঠন,মুখমঁডন
পৰ পয়ীনাক স্মোতী চমকি গেলনি । ৰাজা ময়পান কএল ধুত
আদমী জকাঁ উন্মত্ত ভৱ গেলখি । কাম প্ৰীড়া কে নেন ও ব্যগ্ৰ
ভৱ গেল ছলাহ।

ও উৰ্ৱশীক আঁখি মে ধ্যান সঁ দেখলখি । হিৰণী ঘন উঠন পেঘ
সীত ঘন আঁখি সঁস উৰ্ৱশী অপনক দানকে দেখি ৰহন ছলখি।বুঁমি
পড়নেছি জেনা পেঘ সীত মেঁ পুৰুৱৰাক সঁপূৰ্ণ শৰীৰ আত্মো সঁহিত
চুৰিঁ গেল ছন।

কিছু ফলক ৰাঁদ উৰ্ৱশীক মক্ষৰ ঘৰ নেহৰী কক্ষ মেঁ গুঁজি উঠন

-

"স্বৈৰ্য ৰাখু প্ৰিয়া। এতেক অধীৰ জুনি হোউ ।"

"কিযৌক,অহাঁ হমৰা কিএক যাতনা দেৰঁয় চাহেঁত স্তী প্ৰিয়ে ?"

ৰাজাক প্ৰেম-বিহ্বলতা দানক ৰিচনিত ঘৰ সঁস স্লগষ্ট ভৱ ৰহন ছলনি

|

"প্ৰিয় হম আ অহাঁ দনু গোটে অধ্বিতীয় স্তী,এহি দনিয়াঁ মে অপন
বিৰাহ একটা অধ্বিত অধ্বিতীয় ৰিধি সঁস মল্লভ ভেন,তখন এহনা মেঁ
অপন যোভাগ্য-ৰাতি মে অহাঁক সঁগ হমৰ মিনন যোহো
অধ্বিত,অনুপম হেঁক চাহী" -

উৰ্ৱশী খিনখিনাগত ৰঁজনীহ ।

প্রকাশঃ

স্বপন মন্তব্য editorial.২taff.vidaha@gmail.com পর
পঠাও।

নন্দ বিনাম্‌ বায়

মাস্ক

পূৰ্বা বিশ্ব কোৰোনা বেঁমাৰীয়াঁ অংগস্ত ছন। নোক ব্ৰাহি প্ৰাণ্ড, ব্ৰাহি প্ৰাণ্ড কই বহন ছনা। কতাক গোষ্ঠা অংপনা গোষ্ঠে তানা নগা কই বথে ছনা। কিযো কিনকো ওগঠাম্‌ নহি জাএ চাই ছনা। জঁ কিনকো ওগঠাম্‌ কিযো পাদান-পৰক প'চ জাও ছেনখিন তঁ ঘৰেঁয়া ওগ পাদানকেঁ শঁকাক নজৈৰয়াঁ দেখে ছনা। কে কহনক ও পাদান কোৰোনা বায়ৰয়াঁ তে নে যংগমিত অছি।

দূ গজ কা দূৰী আ মাস্ক হৈ জৰুৰীক নাৰা নগৈত ছন। যৰকাৰক তৰফয়াঁ মেঁকিং কৰোন জাগত ছন জে বিনা অংৰশ্যকতা ঘৰ যে বাঁহৰ মত নিকনিযে। অংৰ নিকননা জৰুৰী হৈ তো মাস্ক নগাকৰ নিকনিএ ওঁৰ দূ গজ কা দূৰী বঁনাযে বখিযে।

কৰোনে কানমে হম এক দিন নিৰ্মনী জাগত বহী। নিৰ্মনী বাঁজাৰয়াঁ উত্তৰ-পশ্চিম একটা তীন মূহাঁনী অছি জেকৰা বেঁবিযৰ চৌক কহন জাগত অছি। অংগয়াঁ নগঘক চানীয়া বঁৰখ পহিনে ওগঠাম্‌ বেঁবিযৰ ছন, কোনো ভী গাড়ীকেঁ ওতএ বকই পড়ে ছনগ, তঁএ বেঁবিযৰ চৌক নাওঁ পড়ি গেন।

হম জখন বেঁবিযৰ চৌকপৰ প'চনোঁ তঁ একটা উল্লীয়া-বীয়া বঁৰখক

নড়কাৰ্কেঁ মিপাহী উঠায়ঁ মাৰিত বহএ। রঁগনমে একটা ফুৰ্মিপৰ
দৰোগা মাহেঁৰেঁ রৈঁমন চনা থা দানকা রঁগনমে মানে দৰোগা
মাহেঁৰক রঁগনমে দৃষ্টা মিপাহী মেহো রৈঁমন চনা।

দৰোগা মাহেঁৰেঁ রঁজনা- "মাৰিয়ে মানে কো ঔৰ মাৰিয়ে। ঞপনা ভী
মৰেগা ঔৰ দৃমৰে কো ভী মাৰেগা।"

হম হিম্মত কৰি কহ দৰোগা মাহেঁৰেঁ নগ গেৰোঁ থা দানকায়াঁ
পুচনিঐন-

"মৰ, ঐ নড়কাৰ্কেঁ মিপাহী কিএক মাৰে চৈ।"

তেপৰ দৰোগা মাহেঁৰেঁ রঁজনা-

"দেখতা নহী হৈ মানা রিঁনা মাঙ্কে কা ঘূমতা হৈ। ঞপনা ভী মৰেগা
ঔৰ দৃমৰে কো ভী মাৰেগা। গতনা মৌকিংগ কৰৰাতে হৈঁ কি রিঁনা
মাঙ্ক পহনে ঘৰ মে মত নিকনিযে, দৃ গজ কা দূৰী রঁনাযে ৰখিয়ে,
মগৰ গন গদহোঁ কো ঞৰে নহী ঞাতা হৈ।"

জে দৰোগা মাহেঁৰেঁ কহেঁত বহেঁথ মাৰিয়ে, মানে কো ঔৰ মাৰিয়ে, ও
খূদ মাঙ্ক নহি পহিবনে বহেঁথ। ঞা রঁগনমে রৈঁমন দনু মিপাহীক
মাঙ্ক মূহমে নহি নগন চেনেঁন। দনু মিপাহীকেঁ মাঙ্ক দানকা মভকেঁ
দাঠীমে নাগন চেনেঁন।

হম দৰোগা মাহেঁৰেঁমঁ কহনেঁন-

"মৰ, ঞপনে তঁ উৰঁন নেযবৰঁনা মাঙ্ক পহিবনে চিঐ, কিনে।"

তেপৰ দৰোগা মাহেঁৰেঁ হমবা নিচায়ঁ ভুপৰ ধৰি দেখনা ঞা জেৰীয়াঁ
মাঙ্ক নিকানি পহিব নেনা।

ঞপন মঁতৰ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ
পঠাড।

২.১.জগদীশ প্রমাদ মগুন-ঘৰদেখী

জগদীশ প্রমাদ মগুন

ঘৰদেখী

পৌনে নখৰে বাতিমে বামপুৰম গাম খাৰি কলপৰ হাথ-পএৰ
ধোগ কই নোঠামে পানি ভৰি, কোঠৰীমে খাৰি ওছাগন দিয়া
দেখলোঁ কি উত্তিমনান ভায় মনমে নাঠি উঠনা। মনক নাচকোঁ
মনেমে দাৰি ওছাগন মাড়িকই বিছেলোঁ। মনম উত্তিমনান ভায়

উতৰনা তঁ নহি মৃদা মনমে নাচৰঁ কম ভই গেল ছন। ঐঠাম একটা প্ৰশ্ন খ্ৰি, ও খ্ৰি বামপুৰক ভৈয়াৰী, তীন কোম হঠন গাম উত্তিমলান ভাগক চৈন খ্ৰা তহিনা দানকায়াঁ হঠন খ্ৰপনো ঘৰ তঁ খ্ৰিএ, তেঁঠাম ভৈয়াৰীক মস্ক কেনা ভেন? ..ওনা, মাতৃক রা কোনো খ্ৰান মস্কমে য়েহো ভৈয়াৰী হোগতে খ্ৰি, তগয়াঁ ভিল্ল উত্তিমলান ভাগক মংগ খ্ৰপন ভৈয়াৰী খ্ৰি। নোকৰীক জীৱন বহনে ৰাঁহত দিন ধৰি দনু গোৰে একঠাম বহৰৌ কএন ছী খ্ৰা ৱেঁহাৰীক জীৱনমে একৰূপতা য়েহো খ্ৰিএ জগয়াঁ জীৱনক খ্ৰনেকো মমম্বন দনুক গোৰেক একৰংগাহে খ্ৰি। হঁ, ঐঠাম মমাজ রা পৰিৱাৰক ৱীঠ জে ভৈয়াৰীক মস্ক খ্ৰি ও একটা ৱংশগত খ্ৰি খ্ৰা দোমৰ মস্কগত খ্ৰি।

ও দানা দেখিতে ছী জে খ্ৰপনা মৱঁহক ৱীঠ জেতেক মস্ক খ্ৰি ও মীঠীমমা খ্ৰি, ৱংশগত ভৈয়াৰীক মস্কমে য়েহো থোড়-ৰাঁহত মানে উম্বক চনৈত মীঠীমমা খ্ৰিএ, মৃদা য়ে মমাজগত ভৈয়াৰীমে নহি খ্ৰি। পৰিৱাৰমে ভৈয়া-ৱৌখাক চনৈন খ্ৰি, মৃদা মমাজমে ও ভাএ-ভৈয়াৰীক ৰূপমে ৱঁদৈন জাগএ, জে একৰূপতাক ৰাশ্ৰা য়েহো পকড়ৈৱঁতে খ্ৰি। খাএৰ জে খ্ৰি ও জানৈখ পৰিৱাৰ-মমাজক নোক। খ্ৰপনা তঁ খ্ৰপন জিনগী খ্ৰি। খ্ৰপনা দেহমে ওহন ৱঁমাৰীএ নে ভই জাএ জে মদিকান মন ৰ্যাগনে ৱঁনন বহএ। তগনে খ্ৰপনে নে ৱিচাৰৰৌ কৰৰঁ খ্ৰা তেকৰ নিমৰজনো কৰৰঁ।

ওছাগন ৱীছা মিবমাপৰ জহাঁনে মৃড়ী দেনৌ কি উত্তিমলান ভাগক ৱেঁঠী-ৱঁখাহক পৰেশানী ধক-দে মনমে খ্যমন। ওনা, ৱঁখাহক মভ ৱেঁৰছা দেখি মন মানি গেল খ্ৰি জে উত্তিমলান ভায জীৱনক খ্ৰস্তিম ৱেঁড়া নীক জকাঁ পাৰ কই বহনো খ্ৰি। খ্ৰাজক জে পৰিৱেশ

ৱঁনি গেল ঞ্চি ঞ্চা ৱঁনিযোঁ বহল ঞ্চি তগমে নহিয়েঁ জাএরঁ নীক, মূদা ৱাঁঘা তঁ গ্ৰহো ঞ্চিএ জে জঁ ৱঁঁ-খাহক কাজকেঁ ৱহিধকাৰ কবরঁ তখন ৱেঁঠা-ৱেঁঠীক ৱঁঁ-খাহ কেনা হএত। ঞ্চা জঁ ৱঁঁ-খাহ নগ হএত তঁ পৰিৱাৰ ৱঁনি মমাজ ঠাঠ কেনা হএত?

ৱেঁঠী ৱঁঁ-খাহক মভ প্ৰিঞা উত্তিমনান ভায় জীহ খোনি কই কেনে চৈখা। ঞ্চান গামক ঞ্চান জাতিক ৱাঁত নগ কহৈ চী জে জাৱেঁ ৱঁৰ দৃ-খাৰি নগ নগতা তাৱেঁ জঁ কিযো ৱঁৰাত দৰৱঁজাপৰ এৱোঁ কবতা তঁ দানকা ৱঁৰিয়াতীক মোজৰ নগ হেতেন, তঁএ চাহ-পানক কোন গপ জে কিযো গুশনো-ফেম পুচনিহাৰ নগ হোগ চৈন। তগমঁ ৱিপৰীত উত্তিমনান ভায় ঐঠাম দেখনযেন। ৱঁৰ-ৱঁৰিয়াতী ৰাতিক দম ৱঁজেক ৱাঁদ পঁঠতা, মূদা খেনাগ-পীনাগ দম ৱঁজে দিনেমঁ শ্বৰ ভই গেল চন।

ঞপ্নন মমযক ঞঁঠাৱেশ কৰেত মাত ৱঁজে মামমে উত্তিমনান ভায় ঐঠাম পঁঠ ঞঁগন-মঁ-দৰৱঁজা ধৰি ঘুমি-ফিৰ কই মভ কিছু দেখি মন ঞ্চাশ্বস্ত ভগযে গেল জে উত্তিমনান ভায় মফল ৱেঁৰছা কেনে চৈখা। মভ কিছু দেখি-মনি উত্তিমনান ভায়কেঁ কহনযেন- "ভায়, হম নগ ৰকৱঁ। মভ কিছু দেখি-মনি নেনোঁ, ঞ্চাৱঁ জেৱাঁক ঞ্চাদেশ দি-ঞ।"

ঞপনে গ্ৰ মোটি ৱাঁজন বহী জে উত্তিমনান ভায় ঞপ্নন কাজমে তেজী ঞনতা, জগমঁ কাজ ঞ্চাগু মূহেঁ মমৰেত ৱঁঠতেন। জহিনা ঞপনে ৱঁজনোঁ তহিনা উত্তিমনান ভায় খাগ-পীৱৈক জগহপৰ হমৰা পঁঠা কই কহি দেনেন-

"ভোজন কেনাৱাঁদ ঞ্চহাঁ ঠনি জাএৱঁ।"

গাড়ী-মৱাৰী ৱঁঠনে, এতে তঁ ভগযে গেল ঞ্চি জে নমহৰো ৰাতি

ছোষ্ট ভই গেন খ্ৰিষ্টি আ ছোষ্টো দিন নমহৰ ভই গেন খ্ৰিষ্টি, মানে কাজ কৰৈক মময় বেঁচী ভেনে বঁঠি গেন খ্ৰিষ্টি। বঁজনোঁ-

"উত্তিম ভায়, ঘৰদেখী বাঁকী বহন।"

উত্তিমনান ভায় বঁজনো-

"বঁঠিবঁঠিয়াঁ।"

মিনেমাক বীল জকাঁ খ্ৰপন বিচাৰক বীল মোহো খ্ৰাগু মূহেঁ বঁঠন।
খ্ৰাগু বঁঠিতে উত্তিমনান ভাগক পাঁচ বঁঠক পৰেশানী মোন পঠি
গেন।

কহনিহাৰো আ বঁজনহাৰো কহিতে ছেথ আ বঁজিতে ছেথ জে বেঁঠা-
বেঁঠীক বঁঠিহা এক নিশ্চিত মীমাপৰ হোণ। মূদা চাহনাক
পছাতियो কাহী মিনেবেঁমে, মানে বঁৰ-কন্যাক জোড় মিনেবেঁমে
বঁঠক-বঁঠখ গুঁজেৰ জাগএ, তখন নিশ্চিত মীমাক নিশ্চিত মিম্মান
কেনা বহত। খাএৰ জে বহএ, বঁঠাম উত্তিমনান ভাগক চঠ কৰে
ছী।

খান গুণ উত্তিমনান ভায়মে জে হোণ মূদা বেঁঠা-বেঁঠীকেঁ পঠৰেঁক
গুণ দানকামে মভ দিনেয়ঁ খনকা খপেফা বেঁচী ছেহে। জগয়ঁ তীনু
বেঁঠিযো আ দনু বেঁঠোকেঁ এক মীমা ধৰি পঁচাগয়ে চুকন ছেথ।
বঁঠাম মীমাক মানে এক খণ্ডক মীমা, ওনা জেঁঠাম মানে জগ
দেশমে বেঁৰোজগাৰীক বেঁম বহত বেঁঠাম পঢ়াগক চিগ্ৰীক কোনো
মোন নহিযেঁ বহেঁএ, যে খপনো বঁঠাম খ্ৰিষ্টিএ। দেখবেঁ কৰে ছী
বেঁজানিক বঁনেবঁনা বেনেবেঁ ম্ৰেশনমে ষ্টিকষ্ট কাষ্টে ছেথ। জগয়ঁ
উত্তিমনান ভায় পাঁচো মন্তানকেঁ এক মিম্মানপৰ পঁচেনো
পছাতियो, কাজক খভাৰমে নোকৰী নগ ভেনে, পৰেশান ছথিএ।
ওনা, খপনা নীক নোকৰী বহনে উত্তিমনান ভায়কেঁ নীক

পেশনক আশা ছেহে, মৃদা উপভোজা মময় ভেনে মভ রম্বক পূৰ্তি
নহিয়ে কই পাৰিঁ বহনা খিছি।

অপ্নন পহিল আ দোমৰ বেঁঠীক ঝিঁখাহমে তেনা ভই কই
উত্তিম্নান ভায় পৰেশান নগ ভেনা, তঁএ পৰেশানীক ও গুণ নহি
ভেঠলৈন জে তেয়ৰ বেঁঠীক ঝিঁখাহমে ভেঠলৈন খিছি। উত্তিম্নান
ভাগক অপ্নন জেতেক মূত্ৰ ছেলৈন, তগ মভ মূত্ৰক উপযোগ অপ্নন
বেঁঠীক ঝিঁখাহমে কেনাহ, মৃদা খনঠিয়া মাঁপক কাঠল রীখ জকাঁ
জে জননাহা মন্ত্ৰমঁ নগ উতৰৈএ তহিনা ভগয়ে গেল ছেলৈন। কহৰঁ
জে খনঠিয়া মাঁপ আ জননাহা মন্ত্ৰ কী ভেন? খনঠিয়া মাঁপ ভেন,
নর-নর নেন-দেনক চলৈন আ মভ মাঁপক মন্ত্ৰ খনগ-খনগ খিছি,
জগ্যমঁ এক মন্ত্ৰ দোমৰ মাঁপক রীখকেঁ নহি উতাগৰ পৰেঁএ, তহিনা
মমাজমে খনঠিয়া মাঁপক পৰেশ ভেগয়ে গেল খিছি জগ্যমঁ মন্বঙ্কক
কোনো পহচানে নে বহন খিছি। মভবঁগা খেন চলিয়ে বহন খিছি।
কেতৌ কোনো গাম ঘেবন খিছি জগ্যমঁ ওগ গামমে নোক অপ্নন
বেঁঠা-বেঁঠীক ঝিঁখাহ নহি কৰৈ ছেথ, তঁ দোমৰ দিম কূন-মূন য়েহো
অপ্নন আড়ি বঁনা ঘেবনহি খিছি। মৃদা মন্বঙ্কো তঁ মন্বঙ্ক ছৌ, জে অপ্নন
পূৰ্ণ স্তত্ৰতা উপযোগ কৰৈত জাতি-ক্ষেত্ৰমঁ নই কই কূন-মূনক
আড়িকেঁ তোড়ি বৈরাহিক মস্বঙ্ক য়েহো বঁনৈবঁতে ছেথ। খাএৰ গ্ৰ তঁ
ভেন গাম-মমাজক নীনা, মৃদা উত্তিম্নান ভাগক নীনা দোমৰ
বঁগক ছৈন, মমাজক মধ্যম বৰ্গমে, ঐঠাম বৰ্গ আ স্তৰ দনু খিছি,
উত্তিম্নান ভাগক জন্ম ভেন ছৈন। মমাজমে স্তৰক এক চলৈন
ধনোক খিছি আ দোমৰ চলৈন জাতিয়োক খিছি। জহিনা ধনীক,
বঁদাত ধনিক, তহুমঁ বেঁমী ধনিক আ তহুমঁ বেঁমী ধনিকক মীমা
খিছি, তহিনা গৰীবঁক বীচ য়েহো খিছি। গৰীবঁ, বঁদাত গৰীবঁ, তহুমঁ

ৰেঁয়ী গৰীৰঁ আ তহুঁয়ঁ ৰেঁয়ী গৰীৰঁ য়েহো ঞ্ছিএ। তহিঁনা শিঁক্ষাক মদমে য়েহো ঞ্ছিএ আ জাতিক মদমে য়েহো ঞ্ছিএ।

য়মাজক মধ্যম ৰৰ্গক পৰিৱাৰ ওহন ঞ্ছিএ জে ধনক জেতে খগতা হেৰাঁ চাৰী, য়েহো ঞ্ছিএ আ জীৱনক গ্ৰম্মাণ্যমাৰ জে শিঁক্ষাক স্বৰ হেৰাঁ চাৰী য়েহো ঞ্ছিএ। জহিঁনা ধনক ৰূপমে ঔত্তিমলান ভায় জ্ঠেখ তহিঁনা শিঁক্ষো আ জাতিযোক ৰূপমে জ্ঠিখিএ। পনৰহ-ৰীম নাখ ৰূপেঁখা ৰেঁঠী ৰিঁখাহমে খঠ কৰৈক ৰিচাৰ কেনহি জ্ঠেখ, মূদা এহেন ৰৰ্গক পৰিৱাৰমে শিঁক্ষাকৈঁ পাছ পড়নে নড়কা-নড়কীক জোড়মে ভাৰী খাধি য়েহো ৰঁনিযেঁ গেন ঞ্ছি। ওনা, ঞ্খখন তক জে ঞ্খপনা য়মাজমে এহেন চলৈন ৰহন ঞ্ছি জে ৰেঁয়িযো পড়ন-লিখন নড়কাক ৰিঁখাহ মাধাৰণো পড়ন-লিখন ৰা নহিযোঁ পড়ন-লিখন নড়কীক য়ঁগ ভগযে ৰহন ঞ্ছি। ওনা, তহুঁমে ৰিম্ফোষ্টক স্চিত ৰঁননে মন্ত্ৰাহকেঁ ৰীখ ঔতাৰৰঁ কঠিন ভগযে গেন জ্ঠেন।

জহিঁয়ামঁ ঔত্তিমলান ভায় নোকৰীযামঁ য়েৰা নিবৃত্ত ভেনা তহিঁয়ামঁ ভেঁষ্ট-যাঁষ্ট হএৰঁ কমিযেঁ গেন ঞ্ছি। য়ময জন জখন য়ামঁ-ভোৰ একাধ ঘন্ঠা একঠাম ৰেঁয় ঞ্খগ্নন-ঞগ্নন জীৱনক য়ঁগ দেশ-দুনিযাক গপ-য়গ্ন য়েহো কৰৈ জ্ঠেনোঁ, তেঁঠাম মায়ক-মায় ভেঁষ্ট নগ হোগ জ্ঠেখ। জ্ঠখ মায় পূৰঁ জে ভেঁষ্ট ভেন জ্ঠনা আ ওগ দিন জে দানক ৰূপ দেখনযেঁন তঁ ৰিঁয়ৰামে নে ভেন জে ঔত্তিমলানে ভায় জ্ঠেখ। এক তঁ ও দানা দানকৰ শৰীৰক ৰঁগ পীৰমিযাম জ্ঠেহে, মূদা তোহুঁমে ৰেঁঠী ৰিঁখাহক চিত্তাক ৰঁগ ঞ্খাৰো কাৰী-মামৰ ৰঁনা দেনে জ্ঠেনে। তেঁয়ঁগ য়খন মূঁহ ৰহনে চেহৰোক ৰূপ আ মনো মনিন ভগযে গেন জ্ঠেনে।

ঞস্তিম ভেঁষ্ট দিন, মানে জ্ঠখ মায় পূৰঁ জে ঔত্তিমলান ভায় ভেঁষ্ট

ভেনা আ পুছনে বহিঐন- ভায়, কল্যাডানক কী স্থিতি ঞ্চি? তেপৰ, এক তঁ যোগাএন-পীতাএন মন ঙ্ঙিমনান ভাগক ভগযে গেন ছেলৈন, রাঁজন চনা- ঞ্খন কিছু নে.!

মনক ষ্টান এহেন হোগতে ঞ্চি জে ষ্টিকই ওগ যীমাপৰ নষ্টক জাগএ জেতএ গীনরীঠ বেখা ঞ্ৰস্থিত ঞ্চি। ওগঠাম নোক ওহিনা নষ্টক জাগএ জহিনা মহাভাবতক ঞ্নেকো যাক্কাৰ্কে ঞ্ৰ্জুন জে গৰদৈন পৰ্কেড় ফেকলৈন আ ও জা কই জে নষ্টকনা। জেতএমঁ নে কেকৰো নিচাঁ ঙ্তৰন হোগএ ঞ্ানে ঙ্ৰপৰ গেন হোগএ, তেহনে যীমাপৰ ঙ্ঙিমনান ভাগক মন, ঝুমি পড়ন জেনা নযেক গেন ছৈন। তঁএ ঝিঁঠেমে খৰি-খাৰিকই পুছনহৈন-

"ভায়, এনা জঁ পৰিৰাৰমঁ মঁহ মোড়ৰঁ তঁ বহৰঁ কেতএ.?"

জেহনে ঞ্ধ্যতা তেহনে ধ্যতা ঙ্ঙিমনান ভায় মভ দিন বহনা। দাৰ্শনিক ভাৰমে রঁজনো-

"জিজ্ঞাস্য ভায়! কী কহৰঁ, কিছু কহনে কিছু নে রঁনৈএ..!"

রঁজনোঁ-

"যে কী ভায়?"

ঞনকাৰিক শ্লেণীমে ঙ্ঙিমনান ভায় রঁজনো-

"পৰিৰাৰক ঝাগ ছুষ্টনে নোকৰ্কে ঝিৰাগ হোগএ আ ঝিৰাগমঁ জখন ঞ্নুৰাগ হোগএ তখন নে ঞ্নুৰাগমঁ দুনিয়াক্ প্রতি ঝাগ ঞ্ৰেঁএ। তখন ঞ্ৰী কহু জে জগ পৰিৰাৰমঁ রা ঞ্ানে রম্বক ঝাগমঁ ঝিৰাগ হোগএ তঁ ওকৰা কী কৰৰেঁ?"

ঞপনে তঁ যাদ্ধাৰণ রী.এ. পায় কেনে ছী। তহুমে চূড়া-দহী-ঠিল্লী পঠিকই, মানে ভেন যোগৰাজী, নাজিক আ মৌখিলী পড়ন ছী, তঁএ ঙ্ঙিমনান ভাগক ঝিচাৰৰ্কে নহি পৰ্কেড় মঁহছোহৈন কৰেঁত

ৰঁজনোঁ-

"ভায়, আঁৰ নে ও দেৱী বহন আ নে ও কৰাহ, তঁএ ছোচু ওগ মভকেঁ। কন্ডাদানক কী স্থিতি আঁছি?"

কাৰী ঘশ-ঘশায়ঁ ৰোঁমিন মেঘমে একাএক জহিনা কেতো ফাশঁ এনে সৃজক প্ৰকাশ প্ৰকাশিত হোগএ তহিনা ❖❖ভিম্নান ভাগক চেহৰাপৰ গজোত ছিষ্টকনেন। জগয়ঁ কনিয়াএন ফুলক কোঠী জকাঁ একাএক ঔভিম্নান ভাগক মঁহক স্মৰখীক বঁগ ঔতৰএ নগনেন। ৰঁজনা- "ভায়, বিচিত্ৰ ৰঁনৰফাঁমমে পড়ি গেন ছী। ৰাৰণক দৰৱাৰমে জহিনা হন্মুমানকেঁ ফাঁম নগা আনন গেন বহৈন তহিনা নগেঁএ আপনো মঁগ ভই গেন আঁছি!"

প্ৰচনযেন-

"মে কী ভায়?"

ঔভিম্নান ভায় ৰঁজনা-

"আপ্নন জে জাতিক মমাজ আঁছি তগমে আপনা গামমে তঁ আপনেশা আ আন গাম ৰাঁদত এহেন আঁছি জগ গামমে হমৰা ৰেঁশী এতেক পঢ়ন-নিখন নহি আঁছি, তেঁচাম আঁহী কহু জে হম্মৰ ৰেঁশী এক নস্বৰ ভেন কী নহি?"

ঔভিম্নান ভাগক দমগৰ ৰিচাৰ স্মনি কেনা কহিতিএঁন জে আখন তক আঁহাঁক ৰাআঁৰ কম নহি ভেন আঁছি, ৰঁজনোঁ-

"একৰা কে কাশঁত।"

হম্মৰ ৰিচাৰ স্মনি ঔভিম্নান ভায়কেঁ জেনা মহ ভেশঁলেন তহিনা ৰঁজনা-

"একচাম নড়কাক ভাঁজ নগিতে, কাজক ৰিচাৰকেঁ আগু ৰঁড়েনোঁ। দেখিতে ছী জে ডাক্শৰ নড়কাক মাঁগ ডাক্শৰ নড়কীক পৰিৱাৰমে

কেহেন ভই বহন আছিল। শিক্ষক-কিবানীক তঁ বিচাৰ ছোড়, বেচাৰেকৈ দৰমহো কম ছৈন আ ভনমিযো মৰ' দিন বোগাএনে বহৈ ছৈন।"

হমৰ বিচাৰক প্ৰভাৰম' আকি অগ্নন মনক উমোহম', যে উত্তিমনান ভায় অখনে জনতা, মূদা মম্বু-আএন মনে রঁজনা-
"ভায়, একঠাম নড়কাক মূহকাৰ ভেঠনা। একঠা ম'গীক ম'গ ওগঠাম গেৰোঁ।"

কহি উত্তিমনান ভায় একাএক ওহন চৰিচকিয়া গাড়ী জকাঁ জে পেষ্টোন রা ডীজন ম'ঠনে বাকিকই ঠম্বেক জাগএ তহিনা বাকি গেলে। রঁজৰোঁ- "ভায়! অখন হম'গুঁ নিচেনে ছী, তঁএ কোনো বিচাৰকৈ বাখু নহি।"

হম্মৰ রাঁত মূনিতো দুৱাঁ কৰেত উত্তিমনান ভায় রঁজনা-

"ভায়, মমাজ নিবনজ ভই গেলে আছিল, এক দিম কন্যাকৈ দান স্বৰূপ মানৈএ আ দোমৰ দিম কন্যাকৈ মন্বঙ্কক শ্ৰেণীম' নিঠাঁ উতাৰি দেনে আছিল!।"

উত্তিমনান ভাগক বিচাৰ নীক জকাঁ নগ বুম্বৰোঁ, তঁএ পুছনযৈন-
"যে কেনা ভায়?"

খিমিয়াএন বিনাড জকাঁ ধ্বৰ-খুৰ নোঠেত উত্তিমনান ভায় রঁজনা-
"কহু জে জগ রেঠীকৈ মাতা-পিতা জন্মম' জৱান হোগ তক পানি-পোয়িকই দান কৰেএ, তেঠাম নোকক মন এতৰোঁ নগ মানৈএ জে কি ভৰি-ভৰি দিন নেতিকতাক বঠ নগৰেঁএ। তেহেন নগোনিহাৰক নেতিকতা কেতএ আছিল।"

রঁজৰোঁ-

"যে কী ভায়?"

উত্তিমলান ভায় ৰঁজনা-

"নৈতিকতাক মস্কুমে অখন এতৰেঁ কহৰেঁ জে নৈতিকতা জীৱনক অমুন্য বহ্নে ছী। কহিয়ো দোমৰ দিন আগুক চঠ কৰৰেঁ জে নৈতিকতা কী ছী।"

উত্তিমলান ভাগক ৰিচাৰ মনি অখনো মন মানি গেল জে অখন কন্যাডান মন ৰিষ্যপৰ ৰিচাৰ কই বহ্নোঁ হেন, তখন দোমৰ ৰিচাৰক সৃমিয়ো তঁ নহিয়েঁ অছি। ৰঁজনা-

"অখন ছোড়ু দনিয়াঁদাৰীক গপ-মপ্প, ঠনকা ঠনকেঁ চ্ছে তঁ কিয়ো অখনা মথ্থাপৰ হাথ দগএ। গপকেঁ আগু ৰঁতাও।"

উত্তিমলান ভায় ৰঁজনা-

"জখন দনু মমাংগ ৰেঁম কই ৰেঁঠী-ৰিঁথাহক চঠ উঠেৰোঁ কি ৰঁৰক ৰাঁপ ম্হৰদে ম্হেঁ কহি দেনেঁ, অহাঁ ঐঠাম গুশুঁমৌতী নগ কৰৰেঁ। অখনে তঁ চুপে বহ্নোঁ ম্হদা মংগী পুছি দেনকেন, কিএ নে কৰৰেঁ? তেপৰ ও ৰঁজনা, ৰেঁঠী কাৰী চ্চেন। মন তঁ তেতে গৰমা গেল জে ম্হেঁমে পাঁচ থাপৰ নগাৰী, ম্হদা চুপ-চাপ উঠকই ৰিদা ভই গেলোঁ।"

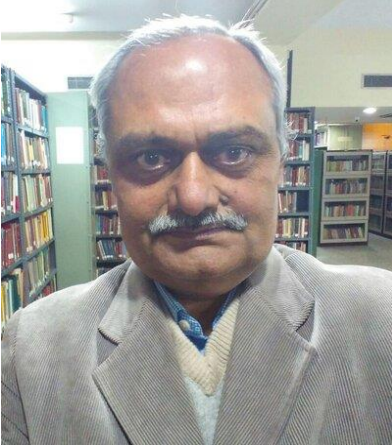
নীনক আগমন ভই গেল, তঁএ ৰিচাৰক ৰাতাৰৰণমে নৰমী অহেল। ওনা, মমাধিক অৰছা তঁ একৰা নগ কহৰেঁ জে চেতনতাক পৰাকাৰ্ধা ছী, ম্হদা এক মৌমময়্য দোমৰ মৌমমক ৰীচ কিচু-নে-কিচু ম্হাৱন ৰাতাৰৰণ ভগয়ে জাগএ, তগ অৰছামে অৰিঁ গেল বহী। একাএক মনমে উঠল, আগ উত্তিমলান ভায় গংগা নান ভই বহ্নো অছি। পাঁচম দিন দানকা ঐঠাম জাএৰেঁ। তেৰীচ ও অগ্নন মভ কাজ, মানে ৰিঁথাহক কাজ ম্হাৰি নেনে বহতা। অখনো তঁ কিচু দাযিছ ৰঁনিতৈ অছি কিনে জে আজুক জে

বিঁখাহ-দানক পৰিৱেশ বঁনি গেল খ্ৰিষ্টি তগ খ্ৰনুকুল ঘৰ দেখৰঁ
যেহো খ্ৰিষ্টি নে। খ্ৰখন তকক জে পৰিৱাৰক টাঁটা খ্ৰিষ্টি খ্ৰা নৱ
পৰিৱেশমে জে টাঁটা বঁনত, দনুক বীঠ ম্যামঁজম হএৰঁ জকাৰী
খ্ৰিষ্টিএ।

তেৱীঠ তেয়ৰ বঁৰ হাফী ভই চুকল ছন। চেতন প্ৰিয়া ধীৰে-ধীৰে
শান্ত হোগত-হোগত তেতেক নিচাঁ উতৈৰ গেল জে কখন নীন
খ্ৰাৰিঁ গেল যে বঁমৰেঁ নে কেনাহ।

খ্ৰপন মঁতৱ্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ পঠাউ।

২.৫.বরীন্দ্র নাৰায়ণ মিশ্ৰ-ৰঁদনি বহন ঞ্চি মভকিছ (উপন্যাস)-
ধাৰাৰাহিক

বরীন্দ্র নাৰায়ণ মিশ্ৰ

ৰঁদনি বহন ঞ্চি মভকিছ (উপন্যাস)- ধাৰাৰাহিক

খণ্ড ২১-২৯

ৰঁদনি বহন ঞ্চি মভকিছ

মুদীপক ম'ঙ্গে বঁদম্যামভ ওকৰ গাম মৰিখা প'ঠল। শিখা ওহী গামক ছলি। নেনপনেমে ওকৰ মাতা-পিতাক দেহাঁত ভএ গেল বহঁক । ওকৰ পানন-পোষণ পিতামহ কেনখিন। মুদা ওহো কিছু মালক বঁদ এহি দুনিখাকেঁ ছোড়ি গেনাহ । ওহি মমযমে শিখাক বঁএম এগাৰহ বৰ্ষ বহল হোএত। ও গামেক মিডিল গ্যকুলমে পঠি বহল ছলি ।

তকবৰাঁদ শিখাক পানন-পোষণ একঠা মময়া ভএ গেল। খাখিৰ ওকৰ মামা খপনা লগ খানি নেনখিন । ওএহ ওকৰ খাগুক পড়াগক ব্যৰছা কেননি । নেতাজীক ওকৰ মামাক ওহিঠাম খাৰাগমন হোএত বহঁত ছলনি । দানকৰ ধ্যান শিখাপৰ পড়লনি। ওহি মমযমে ও বী.এ.পায় কএ চুকল ছলি । খাৰঁ ওকৰ মামাক গছা বহনি জে বঁখাহ কবৰাঁ দিএক জাহিমঁ ও এহি জিম্মেবঁৰীমঁ মজ হোখি । তাহী দিশামে ও পৰ্যায় কএ বহল ছলাহ । এক দিন নেতাজীক দানকায়ঁ ভেঁঠ ভেলনি । গল্প-মল্পক গ্ৰমমে ও ওকৰ বঁখাহক চঠ কেননি । নেতাজী কহলখিন-

"খখন একৰ বঁখাহক কোন ধৰফৰী ছৈক । হম একৰা শজিপুৰমমে মৰকাৰী নৌকৰী লগা দেবঁক । খহাঁ একৰা নেনে শজিপুৰম খাও। নৌকৰী ভএ গেনোক বঁদ দেহেজো নহি লাগত খা নীক ঠাম বঁখাহো ভএ জেতৈক ।"

"ৰাঁত তঁ খহাঁ ৰাঁত নীক কহি বহন ছী । মূদা
শক্তিপুৰষমে হমমভ বহৰঁ কতএ? যংগমে শিখা যেহো
বহতি। ওতএ তঁ হমৰা কোনো জোগাৰ নহি খছি ।"

"খহাঁ তকৰ চিতা ছোড়ি দিখ । হম মভঠা ওৰিখান কৰৰাঁ
দেৰঁ । ৰঁম খহাঁ খপন কাৰ্যপ্ৰম্ম দৃ দিন পহিনে মুঠিত কএ দেৰঁ ।

"হমৰ কাৰ্যপ্ৰম্মক কোন ছেক? জহিএ কহৰঁ তহিএ ৰিঁদা
ভএ জাএৰঁ । হমদ তঁ ৰেঁমন-ৰেঁমন ৰঁবৰাঁদ হোগত বহৈত ছী ।
এহী ৰঁহল্লে কনীক ঘূমিও নেৰঁ ।"

নেতাজী ৰাঁতপৰ ৰিশ্বায় কএ শিখা খপন মামাক যংগ
দানকৰ ডেৰাপৰ শক্তিপুৰষ পৰাঁচনি । জে ৰাঁত ছেক নেতাজী
দোমৰে দিন ভেনে শিখাকেঁ একঠা গমকূনেমে শিফিকাক কাজ
দিখা দেনখিন। ডেৰাক ৰ্যৰস্বা যেহো গমকূনে পৰিমৰমে ভএ
গেনেক । ওহিঠাম কৈকঠা মহিনা শিফিকামভ পহিনেয়ঁ বহৈত
ছনি । তেঁ শিখাকেঁ ওতএ জন্দীএ মোন নাগি গেনেক । মভ
কিছু খলুকূন দেখি ওকৰ মামা নিশ্চিঁত মোনয়ঁ খপন গাম নৌটি
গেনাহ । কিছুদিনক ৰাঁদ জখন নেতাজী গামমে ওকৰা ভেঠনখিন
তঁ দানকৰ ৰাঁত স্নাগত কেনথি । দয় খাদমীক মামনেমে দানকৰ
গুণগান কেনথি । গাম-ঘৰমে দেখাভম নাগি গেন । কৈকগোষ্টে
খপন ৰাঁচিখামভকেঁ নেতাজীকেঁ মহযোগয়ঁ শক্তিপুৰষ পঠা দেনথি
। মভ নেতাজীক জয়গান কৰৈত ৰাপম ভেন বহথি । মূদা ও মভ
কী জানে গেনথি জে নেতাজীক খয়নিখত কী খছি ?

স্বামীপ নেতাজীক স্বঁহাত পুৰান বিশ্বাম্যপাত্ৰ ছন । গ্ৰমশঃ নেতাজী ওকৰ দৰুপযোগ স্বঁঠৰৌত গেলাহ । ও গ্ৰ স্বঁত নহি স্বঁমএ যে স্বঁত নহি ছৈক । যন্ত কিছু স্বঁমৈত ছন । মৃদা হানকৰ চগ্ৰস্বূহমে তেনা কএ ওমৰা গেন ছন জে ওহিম্বঁ নিকনৰঁ আৰঁ স্বঁম্বঁৰ নগৌত ছনৈক । নেতাজীক নগপামমে জতেক উন্থা-পূন্থা কাজ হোগত ছন তকৰ ভাৰ ওকৰে কপাৰপৰ দএ দেন গেন ছন । কিছু আওৰ গোষ্টমন্ত মেহো নেতাজীক স্বঁগে এহিনা ওমৰাএন ছন । মৃদা যন্তক কাৰ্যক্ষেত্ৰ ফৰাক-ফৰাক ছনৈক । গ্যমকুনক ছাত্ৰাৰামমে বহি বহন মহিনা নোকনিক দেখ-ৰেখ জিম্মা স্বঁদীপেক ছনৈক । গ্ৰ স্বঁত যন্ত ককৰো কিছু পতা নহি ছনৈক ।

যন্ত কিছু শাঁতিপূৰ্ণে ৰূপস্বঁ ঠনি বহন ছন আ যোগত ঠনিতৈ বহৌত । মৃদা স্বঁজোগ এহন ভেনৈক জে এক বাতি শিখা বিদ্রোহ কএ দেনকৈক? কতৰৌ নেতাজী স্বঁমেনখিন মৃদা ও ষ্টম স্বঁ মম নহি ভেনৈক । নেতাজী স্বঁহাত তম্মাএন বহখি। মৃদা যামনেমে কিছু নহি স্বঁজলখি। স্বঁদীপকৈ স্বঁজা কএ কহনখিন-

"একৰা ছাত্ৰাৰাম পদাঁটা দহক ।"

স্বামীপ শিখা স্বঁগে স্বঁদা ভেন । শিখাকৈ গএহ মৌকা ভেঠনৈক । ও যন্তা স্বঁত স্বঁদীপকৈ কহি দেনকৈক । স্বঁদীপ নাখে ডৰাএন ছন,নেতাজীক চগ্ৰস্বূহমে স্বঁয়ন ছন,মৃদা কতন-নে-কতন ওকৰামে মন্বস্যতা স্বঁঠন ছনৈক । ও শিখাক কধষ্ট দেখি স্বঁহাত দুখী ভএ গেন ছন । তকৰ স্বঁদ স্বঁনা স্বঁনৰঁকৈ শিখাক স্বঁগে ভাগন আ ভাগনে ঠনি গেন ।

নেতাজীক পঠাওন রঁদম্যাম মভ ওকৰ পছোড় কৰিত
 বহন। আখিৰ মঁদীপ পকড়াগএ গেল । মঁদীপ ওকৰামভক মঁগে
 অ্পন গাম পৰ্গঠন । মূদা শিখা গামমে নহি ছনৈক । ও গামমঁ
 কখন আ কতএ চনি গেলি যে মঁদীপোকঁ নহি হুঁমন বহৈক ।
 আৰঁ তঁ রঁদম্যামভ ওকৰাপৰ মভশা তামম নিকানএ নাগন ।
 হনো মূনি কএ গৌঁরামভ জমা ভএ গেল । চাৰুকাত নোকক
 কৰমান নাগি গেল । রঁদম্যামভ অ্পনাকঁ ঘেৰাগত দেখি গএহ-
 ন,ওএহ-নে ভাগন ।

22

গাম পৰ্গঠিও কএ শিখা রঁঠেন বহএ । নেতাজী আ ওকৰ
 মঁগীমভক অন্মায়পূৰ্ণ ব্যৱহাৰমঁ ওকৰ যৌঁযে দেহমে আগি নাগি
 গেল বহৈক ।

"হম আৰঁ গ্ৰ মভ নহি মহৰঁ । অন্মায়ীমভকঁ দঁড দিআ
 কএ বহৰঁ । মমাজক মামনেমে একৰমভক মহী ৰূপ আনি কএ
 বহৰঁ।"

বাৰঁবাৰ গএহ মঁকল্প ওকৰ মোনমে উঠিত বহন । ও
 থানা গেলি । অ্পনা ভৰি রঁগত প্ৰযায় কেনক জে প্ৰাথমিকী দৰ্জ
 কৰাৰী । মূদা থানেদাৰ ষ্টম মঁ মম নহি ভেনৈক । ও উনশে তৰহ-
 তৰহক রাঁতমভ রাঁজএ নাগন । শিখাক মামনেমে থানেদাৰ

কৈকৰেঁৰ ছোঁচপৰ হাথ ফেৰেঁত বহন । মুৰ্ছী দৈত বহন ।
থানেদাৰকেঁ ডুপৰমঁ শিখাক বাঁৰেমে গুপ্ত ম'দেশ নেতাজী পঠিৱাঁ
দেনে বহখি। কাৰণ দানকৰ মোন তঁ অদকল চননিহে । দৰোগাক
চানি দেখি ওকৰাপৰ শিখা ততেক জোৰমঁ দৰকলকৈক জে
থানেদাৰকেঁ জেনা লকৰাঁ মাৰি দেনকৈক। তকৰ বাঁদ শিখা
ফুৰ্মীপৰমঁ ডুঠেঁত অছি,থা থানাযঁ বিঁদা ভএ জাগত অছি ।
জাগত-জাগত বাঁজৈত জাগত অছি-

"হুঁমভ বাৰণক ৰূপ ছেঁ । মভক মহী গলাজ হেতৌক।
ও মময অৰাঁ লগীছ অছি ।" থানেদাৰ জাৰেঁ হোমমে
অৰিঁতএ, কিছু কৰিতএ, তাৰেঁ তঁ শিখা থানাযঁ নিকনি গেন চনি
।

থানাযঁ বিঁদা ভএ শিখা মোমে ঠীমন প'চনি । ওতএ
ৰিজযপুৰমক ষ্টেন লাগল চন । জেনা-তেনা ষ্টিকষ্টক জোগাৰ
কেনক অথা ষ্টেনমঁ ৰিজযপুৰম বিঁদা ভএ গেনি । ৰাজধানী
ৰিজযপুৰম জে গতিহামক কতেকো পৰিৱৰ্তনক গৱাহ বহন
অছি,শিখাক জীৱনক গ্ৰান্তিক গৱাহ বাঁনএ জা বহন চন । কেও
মোঠিও নহি মকল হোএত জে শিখা এহন ৰূপ ধএ নেতি,মক্ষাত
দুৰ্গা জকাঁ ৰাঞ্চমমঁডনীক বিনাশক হেত্ৰে গুতমঁকল্প ভএ জাগত।
দোমৰদিন ভেনে ও ৰিজযপুৰম ঠীমনক প্লেষ্টফাৰ্ম ন'ৰ'ৰ অৰ্ঠপৰ
প'চনি । ষ্টেন ঠাঠ হোএতহি যাত্ৰীমভ অখন-অখন মমানমভক
ম'গে ঔতৰি বহন চন। ফুৰ্মীমভ যাত্ৰীমভক মমানকেঁ ঔঠা-ঔঠা
কএ যাত্ৰীমভক ম'গে অগু বাঁঠি বহন চন । মুদা শিখা জয়-কে-

তম চাটু ছনি। ওকৰা বুঁমেৰেঁ নহি কৰৈক জে কেমহৰ জাএ? কী কৰএ?

থোড়ে কান ওহিনা ৰেঁমন ৰহি গেলি । নগীচেমে চাহক দোকানয়ঁ চাহ কীননক । চাহ পীৰিঁ ৰহন ছন কী ওকৰা মহিনা মহায়তা কেন্দ্ৰক ফোন নংৰপৰ ধ্যান গেলেক । ও ওহি নংৰপৰ ফোন কৰৈত খছি । দোয়ৰ দিয়মঁ ত্ৰুৰঁত একশা মহিনা ৰেঁজৈত খছি-

"হম মহিনা মহায়তা কেন্দ্ৰমঁ ৰাঁজি ৰহন ছী ।"

"হমৰ নাম শিখা খছি । হম খখনহি ট্ৰেনমঁ ৰিজয়পুৰম পান্ঠনান্ঠ খছি । হম ৰাঁত পৰেয়ানীমে ছী । হমৰা খহাঁমভক মদতি চাহী।"

"হময়ভ খহাঁক কী মদতি কএ যকৈত ছী? কী পৰেয়ানী খছি? খহাঁ যংগে কে ছথি? "

"হম খয়গৰি খাএন ছী । হমৰ পৰেয়ানী ৰাঁত গঁভীৰ খছি খা ফোনপৰ হম যভশা ৰাঁত নহি কহি যকৈত ছী । হমৰা এহিঠামক কিছু জানকাৰী নহি খছি । তেঁ ককৰো হমৰা মদতিক হেত্ৰ পচাও ।"

"খহাঁ খখন কতএ ছী?"

"হম ৰিজয়পুৰম ঠীয়নক ষেষফাৰ্ম নংৰ খাঠপৰ ৰেঁমন ছী।"

"ঠীক কৈক । অহাঁ ওতহি বহু । হময়মভ অৰিঁ বহন ছী।"

থোড়ৰেঁ কানমে তীন-চাৰিষ্টা মহিনামভ পুনিমক মংগে শিখা নগ শ্বেষ্টফাৰ্ম নংৰৰ অৰ্ঠপৰ প'ৰ্ণাঠি জাগত ছথি । ও মভ শিখাকেঁ অখন পৰিচয়পত্ৰ দেখেঁত ছথি । ওকৰা মংগে চনৰাঁক অগ্ৰহ কৰেঁত ছথি । শিখা দানকানোকনিক মংগে বিঁদা ভএ জাগত ছথি । দম মিনষ্টক বঁদ ও মভ মহিনা মহায়তা কেন্দ্ৰক কাৰ্য্যালয় প'ৰ্ণাঠি জাগত ছথি । ও মভ শিখাকেঁ প্ৰমল্ল কৰৰাঁক ভৰিমক প্ৰযাম কৰেঁত ছথি। দানকা জনখেঁ কৰেঁত ছথি, চাহ-পান কৰেঁত ছথি । বঁদত দিনক বঁদ শিখাকেঁ নাগি বহন ছননি জে ও মনুঙ্কক বীচমে অৰিঁ গেল ছথি , স্মখী ছথি । শিখাকেঁ অশ্বস্ত দেখি মহিনা মহায়তা কেন্দ্ৰক স্ময়মেরকমভ বঁদত খুম হোগত ছথি । ও মভ শিখাকেঁ অখন মিকাগত লিখিতমে দেৰাঁক অগ্ৰহ কৰেঁত ছথি জাহিমঁ ওহিপৰ পুনিম কাৰৰাঁগ কএ মকত । শিখা দানকৰমভক বঁদত মানি অখন মিকাগত লিখেঁত ছথি ।

ও মভ শিখাক মিকাগত পঢ়েঁএ বহন ছনীহ কী পুনিম আযুক্ত গশ্ৰ্তীপৰ ঘূমেঁত-ফিৰেঁত ওতএ প'ৰ্ণাঠি জাগত ছথি । শিখাকেঁ দেখি ও পুঠেঁত ছথি-

"গ্ৰ কে ছথি?"

"গ্ৰ আগএ ষ্টেনমঁ বিজয়পৰম অএনীহ অছি । হমৰামভকেঁ ফোনমঁ হিনকামঁ গল্প ভেল ছন । তকৰবঁদ ষ্টীমন প'ৰ্ণাঠি হিনকা এতএ নেনে অএলিঅনি অছি ।"

"ও মৃদা ৰাঁতকী ক্ৰেক? হিনকৰ পৰেমানী কী ছনি ?"

মহিনা স্মৰ্যমেরীমভ একদোমৰ দিম দেখএ নগৌত ছথি
। ফেৰ শিখাক নিখত আৰেদন পত্ৰ ফনকৰ হাথমে ৰাখি দৌত
ছথি । পনিম আযুক্ত মহোদয় শিখাক আৰেদন পঢ়এ নগৌত ছথি
।

ওহি আৰেদনমে শিখা নিখনে ছথি-

"হমৰ মাতা-পিতাক ৰাঁতকমে ৰঁএমমে দেহান্ত ভএ গেন
বহনি । তকৰ ৰাঁদ হমৰ মামা হমৰ পানন-পোষণ কেননি । হম
মামাগামে ৰাঁত দিনধৰি বহনোঁ । ওতহিমুঁ পঢ়াগ কেনোঁ ।
ওতএ দেৱন ঠফ নেতাজীক আৰাগমন হোগত ছননি । ফনকৰ
হমৰ মামাক য়ং নীক য়ঁৰঁধ বহনি । হম জখন ছেঠগৰ ভেনোঁ
তঁ হমৰ মামা হমৰ ৰিঁখাহ কৰোঁক প্ৰযামমে নাগি গেনথি ।
ফনকৰ কহোঁক বহনি-"ৰিঁনা ৰাঁপক ৰেঁঠী থিক । এহি হেত্ৰ একৰ
ৰিঁখাহ নীকমুঁ নীক ঠাম কৰেঁ হমৰ কৰ্তব্য থিক ।" তাহি হেত্ৰ
দিন-ৰাতি এক কেনে বহথি । নেতাজী নগ য়েহো ও এহি ৰাঁতক
ঠঠ কেননি জে জঁ কোনো নীক ৰৰক জানকাৰী হোনি তঁ সূঠিত
কৰথি । নেতাজী ফনকা নীকমুঁ বুঁমা দেনকনি জে ও হমৰা
নৌকৰী দিখা দেত জাহিমুঁ আগু ৰাঁত নীক বহত । ৰিঁখাহমে তঁ
মদতি হেৰেঁ কৰত । হমৰ মামা ৰাঁত য়োম আদমী ছনোহ । ফেৰ
ফনকৰ নেতাজীমুঁ ৰাঁত নীক য়ঁৰঁধ বহনি । ফনকা পৰ ৰাঁত
ৰিশ্বাম বহনি । ও নেতাজীক ৰাঁতমে আৰিঁ কএ তীনদিনক ৰাঁদ
হমৰা নেনে ফনকৰ শক্তিপুৰম ছিত ডেৰাপৰ পাঁটি গেনোহ । জে
ৰাঁত ক্ৰেক,নেতাজী হমৰা দোমৰে দিন একষ্ঠা গ্যমকুনমে নৌকৰী

ধৰা দেনক । হমৰ বহৰাঁক হেতু ওহী গ্যকূনক আৰামমে
ওৰিখান কএ দেনক । মভ কিছু অন্সকূন দেখি হমৰ মামা রঁহাত
প্ৰমল্ল ভেনাহ । নেতাজীকেঁ হাৰ্দিক ধন্যবাদ দেননি আ হানকৰ
আজ্ঞা নে গাম রাপম রিঁদা ভএ গেনাহ । তকৰ রাঁদ হম অ্পন
কাজমে লাগি গেলাঁ । শ্বৰমে তঁ রঁহাত নীক নাগল । গ্যকূনমে
কৈকটা শিষ্টিকাযভয়ঁ দোস্তী ভএ গেল । মময় রঁহাত নীকয়ঁ কষ্টএ
নাগল । ওহীমভমে মঁ কিছুগোষ্টক নেতাজীক মঁগ রঁহাত অঁতৰঁগ
মঁৰঁধ বহৈক । ও মভ হমৰো নেতাজীক রৈঁমাৰমে নে জাএ নাগল
। ওনা শ্বৰমে তঁ মভকিছু ঠীক-ঠাক বঁমাগত বহল । মূদা রাঁদমে
নেতাজী প্ৰমশঃ অ্পন অ্মনী ৰূপ দেখৰঁএ নাগল ।

মঁজোগয়ঁ একদিন হমমভ রঁহাত ৰাতি ধৰি নেতাজীক
ওহিঠাম অঁষ্টকি গেল বহী । ভেনেক গ্ৰ জে ফগ্ৰখাক মময় বহৈক
। নেতাজীক ওহিঠাম তবহ-তবহক আযোজন বহৈক । গ্যকূনয়ঁ
নগভগ মভটা ম্ঠাফ আএল বহৈক । রাঁহৰোয়ঁ রঁহাত ৰায়
নোকমভ আএল বহৈক । নাৰী নিকেতনক মভ আশ্ৰমৰায়ী মেহো
নোতল গেল বহাথি । মানে নেতাজীক ওতেক অগল-ফগল ডেৰা
মেহো ছোষ্ট পড়ি গেল বহৈক । রঁগনক রঁগনা খানী বহৈক । রঁহাত
ৰায় নোকমভ ওমহৰো ছনাহ । ওহী রঁগনামে একটা একাঁত
স্বান মেহো রঁনাওল গেল ছল । ৰাতিমে ভোজনক মময়মে হম
অ্পন মঁগীমভক মঁগে জখন ওতএ ভোজনক হেতু পঁচলোঁ তঁ
কিছুগোষ্টে হমৰামভকেঁ ওহি একাঁত কক্ষ দিম নেনে চলি গেল
। রাঁহৰয়ঁ তঁ ওতএ কিছু গড়ৰঁড় নহি বঁমাগক । মূদা জঁ জঁ ভীতৰ
পৈমৌত গেলোঁ, তঁ তঁ ওহিঠামক অ্মনী ৰূপ বঁমৰোঁমে আৰঁএ নাগল
। তখন তঁ ওতএয়ঁ ভাগৰাঁক প্ৰযল্লেমে লাগি গেলোঁ । মূদা

খাওৰ ককৰো কোনো প্ৰকাৰক ঠিতা নহি দেখিএক । হম খপন
মংগীমভকেঁ কহৰোঁ কেনিএক-

"হম এহিঠাময়ঁ জাএ চাহৈত ছী ।"

"যে কিএক? এহন নীক খায়োজন ছোড়ি কএ ডেৰামে কী
কবৰঁ? ফেৰ হমময়ভ তঁ ছীহে ।"

হমৰা মোনমে খষ্টকা তঁ ভেন । মূদা গ্ৰ নহি বঁমাএ জে
হমৰ মংগীমভ য়েহো নেতেজীক দিময়ঁ কাজ কএ বহন খছি । মূদা
খয়নিয়তমে রাঁত মএহ বহৈক । দুপহৰ ৰাতিমে জেনা-তেনা
খয়গৰি হম ওহিঠাময়ঁ ভাগন বহী । তকবৰাঁদ কৈক দিন ধৰি
ৰঁকোৰ নাগন বহি গেন । যোঁযে দেহমে দৰ্দ হোগত বহন । বঁমেৰেঁ
নহি কৰএ জে খাখিৰ ভেন কী? এনা খচানক মোন কিএক
খৰাৰঁ ভএ গেন?"

প্ৰম্মশঃ থোড়ে দিনক রাঁদ হমৰ মোন ঠীক ভএ গেন ।
মভ রাঁত ঝিমৰা গেন । মূদা একদিন খখৰাঁৰক মূখ্যপৃষ্ঠপৰ নাৰী
নিকেতনক মমাচাৰ ছপন দেখাএল । ওকৰ শীৰ্ষক ছন-

"নাৰী নিকেতন গুঁডাগৰ্দীক খছা ভএ গেন খছি । ওহিঠাম
কানহি পুনিম ছাপা মাৰনক । কৈকঠা মহিনামভ গায়ৰঁ ছনীহ ।
পুনিম দানকামভকেঁ পছোড় কৰৈত-কৰৈত শজিপুৰমক মহল্পপূৰ্ণ
ছানমভয়ঁ নিকাননক । যোঁযে মহৰমে হৰকঁপ মাঠি গেন খছি ।"

পক্ষ-প্ৰতিপক্ষক মমস্ত নেতালোকনিমে হৰকঁপ মাঠি গেন
। মভ এহি ঘটনাৰেঁ শাঁত কবৰাঁমে লাগি গেনাহ । ওহীপ্ৰম্মমে

নেতাজী যঁদীপকেঁ হমৰা আ কিছু আওৰ মহিনামভক পাছ নগা
দেনক । যঁদীপকেঁ গ্ৰা মভ নীক নহি নগেত বহৈক । ও এহিমভমঁ
দুখী বহএ,ৱাঁহৰ হোৱঁএ চাহএ । মূদা নেতাজীক চাঁগ্ৰমঁ নিকলৱঁ
এতেক আয়ান নহি বহৈক । মূদা ওকৰা হমৰ হানত দেখি ৱাঁত
দুখ বহৈক আ একদিন ও হমৰা যঁগ কএ ওহিঠামমঁ ভাগল ।
তকৰ ৱাঁতক ৱাঁত তঁ পুনিমক জানকাৰীমে খছিএ । হম চাহেত
ছী জে দোষী ৱ্যজিমভকেঁ কানুনক মোতাৱিক দঁউ দেন জাএ আ
নির্দোষ মহিনা লোকনিকেঁ ওকৰামভক চাঁগ্ৰমঁ মজ কৰাওল জাএ
।

নিৱেদক,

শিখা

23

শিখাক ষিকাগতপৰ পুনিম আয়ুজ ভ্ৰবঁত যঁজান নৈত
জীৰো প্ৰাথমিকী দৰ্জ কৰৱাঁ দেননি । য়াঁমমে প্ৰেম মম্মেননমে এহি
মামিনামঁ জ্বড়ন মভশা প্ৰমঁগকেঁ প্ৰকাশমে খনননি । ততৱেঁ
নহি,নাৰী নিকেতনক স্থিতি আ পৰিষ্টিতপৰ যীৱীআগক
জাঁঠ ৱেঁমৱাঁক আদেশ মেহো মৰকাৰ দিমমঁ কএল গেল । কহৱাঁক
মানে জে থোড়ৱেঁ কানমে মামিনা ঘনঘনা গেল । একৰ
মাক্ষাত প্ৰভাৱ শক্তিপৰমক ৰাজনীতিমে দেখৱাঁমে আএল ।
কতন-নে-কতনমঁ একশা ভীডিও শৈলীৰীজনপৰ দেখাওল জা

বহন ছন । ওহিমে ৰাজ্যপ্ৰমুখক যামিন হোগত স্নগ্ৰ্ণতায়াঁ মাৰিত ভএ বহন ছন । আৰিঁ তঁ দানকৰ অখনে নোকমভ দানকৰ শত্ৰু ভএ গেন । পাৰ্ঠীক আঁতৰিক বৈমকমে দানকা জনহিতমে আ পাৰ্ঠীক ভৱিষ্যক হেতু ত্ৰুৰঁত আগপত্ৰ দেৱাঁক দেৱাঁৰিঁ বঁনাওন গেন । মংগি গহো কহন গেন জে দানকা নোকনিক জানকাৰীমে এদুয়াঁ বৈমী বৈপদ ভীডিওমভ আএন আছি জাহিমে ৰাজ্যপ্ৰমুখ স্নয় অম্মাজিক কাজমে নাগন দেখাগত ছথি । ৰাজ্যপ্ৰমুখজী মাথ পকড়ি নেননি । ও চামহি উঠনাহ আ ৰাজভৱন জাএ অখন আগপত্ৰ দএ দেননি । ওনা এহিমভ ঘষ্টনাক প্ৰভাৰ পড়ৰেঁ কৰিতৈক,মুদা এতেক জন্দী,যেহো ৰাজ্যপ্ৰমুখপৰ,যে কেও মাগতে মোচনে বহন হোগত । মুদা ভেন মএহ । ৰাজ্যপ্ৰমুখক গস্তিফাক মমাঠাৰ যোঁমে গনগনা গেন । তকৰ ৱাঁদ তঁ জকৰা জে মোন হোগক যে ৱাঁজএ ।

"গস্তিফা দেলায়াঁ কী হেতনি । জে পাপ কএনাহ আছি, তাহি আগু তঁ গ্ৰা কিছু নহি আছি । হিনকা তঁ জহন জেৱাঁক চাহী ।" জতেক মঁহ ততেক তৰহক ৱাঁত স্ননৱাঁমে আৰিঁ বহন ছনৈক । মুদা নেতাজীক খিনাফমে কেও এক শঙ্ক নহি ৱাঁজেক । মীডিআ তঁ দানকৰ আদৰ্শ ছৰি প্ৰস্বত কৰৱাঁমে জী-জানয়াঁ নাগি গেন ছন । এনা মন জেনা ও অগিনা ৰাজ্যপ্ৰমুখ ভগএ গেনাহ ।

ভোৰে ভেনে শজিপুৰমক ৰাজনীতিক পৰিদৃশ্য ৱাঁদনি গেন ছন । নেতাজী ৰাজ্যপ্ৰমুখ বঁনতাহ ,যে ঘোষণা ষ্টেনীৰীজনপৰ ৱাৰঁৱাৰ কএন জা বহন ছন । ও ৰাজনীতিমে স্মৃতিতা অখনতাহ,ৰাজ্যকেঁ ৱিকামক উত্ৰ্কেৰ্ষ ধৰি পঁাটা কএ

বহুতাহ,ককৰো ম'গ খন্যায় নহি হোৱঁএ দেখিন,যে বাৰঁৱাঁৰ
উদ্যোষণা ভএ বহন ছন। ততৰেঁ নহি,নাৰী মশজিকৰণ হেতু
একটা নৰীন ম'ন্ত্ৰানয় ৰ'নওতাহ জকৰ কাজ যোমে ও ম্বয়
দেখতাহ। নাৰী নিকেতন কাঁডমে দোষী পাওন গেন ককৰো নহি
ৰ'কমতাহ,চাহে ও কতৰোঁ পেঘ খাদমী নে হোখএ । ৰাজ্যকেঁ ৰ'দনি
কএ বহুতাহ । চাহে দানকৰ জান বহনি কী জানি । দিনভৰি
শেঁনীৰীজনপৰ গএহমভ খৰেঁত বহন। যোঁমে মাহৌনমে নেতাজীক
ছরি নীক কৰৱাঁক প্ৰযায় পৰিনক্ষিত ভএ বহন ছন।

হম,শজিনাথ আ ম'দীপ খপন ডেৰায়ঁ এহি মমাচাৰমভকেঁ
দেখি ফুৰ্ধ বহী । দেহমে জেনা খাগি লাগি গেন হোখএ। মূদা
কৰিতাঁ কী? নেতাজীক কাষ্ট তাকৰঁ খামান কাজ নহি ছন ।
দানকা ম'গে ৰ'দমত ছননি আ নোকত'ন্ত্ৰমে ৰ'দমতক কোনো
কাষ্ট নহি ছৈক । ওমভ জে চাহত মএহ হোএত। কানুন ওকৰে
ম'গ বহতেক । জকৰী পড়নাপৰ ও মভ কানুনকেঁ ৰ'দনিও দেত
জাহিম' মভকিছু মনমাফিক ভএ মকত ।

ওমহৰ নেতাজীক শপথগ্ৰহণ মমাৰোহ খায়োজিত ভএ
বহন ছন আ নাৰী নিকেতনক মামনেমে জৰ'বদন্ত হ'গামা পমৰি
গেন ছন। জনগ্ৰান্তি দনক কাৰ্যকৰ্তা'মভপৰ দনাদন নাঠীক প্ৰহাৰ
পুনিম কএ বহন ছন। খশু'গৌম ছোড়ন জা বহন ছন । নেতাজীক
বিৰোধ কএ বহন প্ৰদৰ্শনকাৰীমভ জান নে ভাগি বহন ছন
। ম'দীপকেঁ ত' প্ৰদৰ্শনকাৰীমভ খগ্ৰখা ৰ'নওনে ছন। কতৰোঁ
গমাৰা কৰিএক জে ম'ন্ত্ৰণা হেতু কোঠৰীমে খাৰ'এ,ও খাৰি'এ নহি
পাৰ'এ। হ'গামা ৰ'ঠিতে জা বহন ছন আ পুনিম মেহো পাছু নহি

হাট্টি বহন চন । নগৌত চন জে কিছু ঞ্খনিধষ্ট ভগএ কএ বহত । মামিনা ঝিঁগটৌত দেখি পুনিয় গৌনী চনা দেনক । কহি নহি কৈক বাঁউত গৌনী চনন । কতেকোগোষ্টে জমীনপৰ ঘায়ন পড়ন চন। নোকমভ জহাঁ-তহাঁ ভাগন । কৈকগোষ্টেকৈ পুনিয় পছোড় কএ ষ্টাঁগ-হাথ তোড়ি দেনক । মায়বন রঁজরৌত বোগী রাহন ঞ্খাএন,ফাএৰ ঝিঁগেচ ঞ্খাএন । পুনিয় জমীনপৰ পমবন খুনকৈ মায় কবরঁএমে নাগি গেন । থোড়রৌ কানক রাঁদ নগনৈক জেনা ওতএ কিছু ভেনে নহি হোগক । দেখিতে-দেখিতে ওহিঁচাম নিতাঁত একাঁত পমৰি গেন ।

ওহী মাহৌনমে কেও রাঁজন-

"শিখা হরাগ জহাজয়ঁ শজিপুৰম ঞ্খাৰিঁ বহন চখি ।"

ঞ্খমনমে শজিপুৰমমে ৰাজনীতিক ঘষ্টনাগ্ৰময়ঁ ও উল্লেনিত ভএ গেন চনি । জে ঞ্খমনী দৌষী চন মে তঁ ৰাজ্যপ্ৰমুখ রঁনি বহন চন । রৌমক ৰিজয়পুৰম জা কএ ও পুনিয়মে প্ৰাথমিকী দৰ্জ কবৰাঁ মকনি মূদা পৰিণাম তঁ উল্শ্টে দেখা বহন চনৈক । জকৰা জহনমে হেৰাঁক চাহৈক চনৈক মএহ ৰাজ্যপ্ৰমুখ রঁনএ জা বহন চন। গ্ৰা রাঁত ওকৰা রঁবদায় নহি ভএ বহন চনৈক । ৰিজয়পুৰমমে পুনিয় ওকৰা শজিপুৰম জেৰাঁয়ঁ মনা কৰৌত ৰহি গেন,মূদা ও ঞ্খড়ি গৈনি ঞ্খা শজিপুৰম পহিনে উপনৰ্ধ হরাগ জহাজয়ঁ পৰাঁচি গৈনি । গ্ৰা রাঁত হমৰা শজিনাথ মভয়ঁ পহিনে মূঠিত কেনখি ।

কহরী চৈক জে এক তঁ কৰৈন ওহো নীমপৰ চতন। মএহ হান নেতাজীক বহনি। ও তঁ জন্মজাত রঁদম্য চনাহে। মভদিন লোককেঁ চকৈত বহন,অপন ম্মার্থ কেনা পূৰ্তি হোএত তাহি র্যোঁতমে নাগন বহনাহ। ককৰো নীক হোডক,রঁজাএ হোডক দানকা কোনো মতনরঁ নহি বহৈত চননি। মৃদা লোকক ম্যামনেমে তেনা নে অভিনয় কৰিতথি জেনা ওকৰ ও মভমঁ পেঘ শ্ৰুতীতক হোএক । নেতাজী শ্ৰুএমঁ এহি ফিৰাকমে বহথি জে কদনা ৰাজ্যপ্ৰম্মথক গুৰ্মী হথিআ নী,তকৰ রাঁদ দেখন জেতৈক । যে মোকা দানকা ভেঠিও গেননি । জনতাক আঞাশক মমাচাৰ ম্মনি ও অমগৰমে চহাকা পাড়ি বহন চনাহ। জেনা জে কিছু ভএ বহন অছি তকৰ দানকা কোনো পৰরাঁহ নহি বহনি।

"পেঘ আদমীক গ্ৰ মভ গহনা চৈক । থোড়ে দিনক রাঁত চৈক, মভ পানিক বুনবুনো জকাঁ অপনে খতম ভএ জাএত । তারেঁ চৈন্যঁ দাৰু পিৰঁন জেতৈক । আওৰ কিছু কৰরাঁক কাজ নহি ।"

"নাৰী নিকেতন কোনো আজুক অছি? এহন-এহন ঘষ্টনা তঁ হোএতে বহনৈক অছি । কহাঁ কহিও কেও বিৰোধ কেনক? কিছু নরকা ছোঁড়ামভ জনগ্ৰান্তি দনক নামমঁ মমাজমে আগি নগারঁএ চাহৈত অছি যে হম হোঅএ দেৰৈক? কদাপি নহি । আখিৰ হম ৰাজ্যপ্ৰম্মথ ছী কথীক নেন?"

জখন ওকৰা শিখাক শজিপুৰম হৰাগ খ্ৰহাপৰ প'ৰ্চি
জেৰাঁক যমাচাৰ ভেঠনৈক তঁ ও ত্ৰবঁত পুনিয়ক খানা
খ্ৰধিকাৰীমভকেঁ ওকৰা পাছ নগা দেনাহ।

"কোনো হানতমে ওকৰা হৰাগ খ্ৰহামঁ রাঁহৰ নহি জাএ
দেৰাঁক ছেক । ও চাহএ তঁ বিজয়পুৰম ৰাপম চনি জাএ, নহি তঁ
যোমে জহন জাএ । ৰাজমে খ্ৰাগি নগাৰঁক স্মতঁত্ৰতা ওকৰা নহি
দেন জা যকৈত খ্ৰিচি ।"

এহি খ্ৰাজাক ম'গে পুনিয় ঠত্ৰ খ্ৰধিকাৰীনোকনি হৰাগ
খ্ৰহা প'ৰ্চি গেন বহখি ।

হম,শজিনাথ খ্ৰা ম'দীপ য়েহো হৰাগ হুচাপৰ শিখাক
স্নাগত কৰৰাঁক হেত্ৰ প'ৰ্চি গেন বহী । হমৰামভক ম'গে জনগ্ৰগতি
দনক কিছু কাৰ্যকৰ্ত্যমভ য়েহো হৰাগ খ্ৰহাক রাঁহৰ ম'ডা নেনে
নাৰা নগা বহন ছনাহ-

"শিখা জিঁদাৰাঁদ । গনকিনাৰঁ, জিঁদাৰাঁদ ।"

কিছুগোটে পতাকা নেনে ছনাহ-" খ্ৰন্যায়ীমভক বিনাশ
ভএ কএ বহত ।"

পুনিয় বহি-বহি কএ ওকৰামভকেঁ খিহাডি বহন ছন।
শিখাক হৰাগ জহাজ রঁড়ীকান ধৰি খ্ৰাকাশমে ঘুমি বহন ছন ।
ওকৰা ঠতৰৰাঁক খ্ৰম্মতি নহি দেন জা বহন ছনৈক। হৰাগ
জহাজমে রঁদত যীমিত মাত্ৰামে গ'ধন রাঁচন ছন । হৰাগ জহাজক
চানক দন রঁদত চিতামে ছন । ও মভ ৰাৰঁৰাৰ নিয়ন্ত্ৰণ কক্ষকেঁ

মুঁদা পঠা বহন ছন । মূদা ওহোমভ কী কবিতএ? উপৰম্য
খাজা খাএন ছনেক। হৰাগ জহাজক ভীতৰ যাত্ৰীমভ বেঁটেন
ছনহ । চানক দন বেঁৰ-বেঁৰ কহৈক-

"হমমভ জহাজকেঁ উতাৰৰাঁক খাজাক প্ৰতীক্ষা কএ বহন
ছী । ঠিতাক রাঁত গ্ৰা থিক জে হৰাগ জহাজমে খাৰঁ রাঁদত কম
গঁধন রাঁচন খিছি । দেবী ভেনাপৰ কিছু ভএ মকৈত খিছি।"

যাত্ৰীমভ রাঁদত পৰেমান ভএ গেন বহখি । শিখা তঁ তামমে
খাগি ভেন বহএ । কখনো কান ওকৰা খফমোচো হোজক জে
ওকৰে কাৰণে খানো যাত্ৰীমভক প্ৰাণপৰ মঁকষ্ট খাৰিঁ গেন ছন
। খঁতমে চানক দন কঁষ্টোনকমকেঁ খাপাতকানীন মূচনা
দনেকৈক খা হৰাগ জহাজকেঁ উতাৰি দনক । কাৰণ খাওৰ দেবী
ভেনায়ঁ জহাজমে উপৰেমে খাগি লাগি জাএত । ককৰো জান
নহি রাঁচৈক ।

হৰাগ জহাজকেঁ উতাৰিতহি ওকৰা পুনমভ চাককাতম্য
ঘেৰি নেনক । ওকৰমভক গছা গএহ বহৈক জে জঁ শিখা হৰাগ
জহাজম্য উতাৰি কএ রাঁহৰ নিকনৰাঁক প্ৰযায় কৰৈত খিছি তঁ
ওতহিম্য জহনক বস্তা দেখা দন জাএত ।

রাঁহৰ জনগ্ৰগস্তিদনক কাৰ্যকৰ্ত্ত্বমভক হঁগামা চনিএ বহন
ছন । গ্ৰমশঃ নোকক মঁখ্যামে গজাফা ভেন জা বহন ছন । হম
কতৰোঁ বৃঁমেৰাঁক প্ৰযায় কৰিওঁক,নোকমভ কিছু মুনৰেঁ নহি
কৰৈক । কিছু ফুৰেৰেঁ নহি কৰএ জে খাৰঁ কী কএন জাএ ? কহীঁ
ফেৰ খনিষ্ট নে ভএ জাগক । হম খা শজিনাথ এহী বিষয়মভপৰ

মন্ত্ৰণা কৰিত বহী । মঁদীপ প্ৰদৰ্শনকাৰীমভকঁ মম্হাৰৰাঁমে নাগন
ছেন । এতৰাঁহিমে হৰাগ জহাজ ঘূমকন । ঘূমকৈত-ঘূমকৈত মূখ্য
ভৰন ধৰি খাৰিঁ গেন । ওহিঠাম্ময়ঁ তঁ পৈৰে রাঁহৰ খাএন জা মকৈত
ছেন । শজিপুৰম হৰাগ খ্ৰজা খ্ৰছিএ কতেকষ্টা । মৌকা দেখি শিখা
হৰাগ জহাজমঁ ঔতৰন খা এক-এক কএ মভষ্টা রন্ত খপন দেহমঁ
ঔতাৰএ নাগন । খাৰঁ তঁ গর্দ পড়ি গেন ।

"হাঁ, হাঁ গ্ৰ কী কএ বহন ছী?

"হৌ নোকমভ! কদনা হিনকা বোকহ? গ্ৰ তঁ মহা খনৰ্থ
ভএ বহন খ্ৰছি ।"

নোকমভ শিখাকঁ বঁম্ৰাঁক প্ৰযাম কৰএ । তৰহ-তৰহক
খাশ্ৰামন দিখএ । মূদা শিখা মূনৰাঁক হেত্ৰ তেয়াৰ নহি বহএ ।

"কী নাষ্টক কএ বহন ছী? জখন শামনক মৰোঁঠ
শিখৰপৰ খম্ৰাৰ নোকমভ হমৰা মন-মন কতেকো মহিনাকঁ
নাঙষ্ট কৰৰাঁক হেত্ৰ দিন-ৰাতি নাগন খ্ৰছি তখন খ্ৰহাঁ মভক
খাশ্ৰামনপৰ কতেক ভৰোমা কএন জা মকৈত খ্ৰছি? "

যে কহি ও হৰাগপষ্টীপৰ রৈয়ি গেনি । হৰাগ জহাজক
খাৰাগমন রাঁধিত ভএ গেনৈক । খাকাম্মে জহাজমভ চক্কৰ
নগৰোঁত বহন । মূদা ঔতৰৰাঁক খন্মতি নহি ভেষ্টৈক । চাককাত
হাহাকাৰ মাচি গেন । হৰাগ খ্ৰজাক খ্ৰধিকাৰীনোকনি পৰেমান
ছেনাহ । কিছু ফুৰেৰেঁ নহি কৰনি জে কী কএন জাএ?মভ ওকৰা
বঁম্ৰাঁক প্ৰযাম কএ বহন ছেন । মূদা ও খ্ৰড়ন ছনি,খ্ৰড়ন বহি

গেলি । হুম্মভ এহি দৃশ্যকৈঁ দেখৈত বহি গেলনাঁ । এহনো হেতেক
যে মপননমে নহি মোঠনে বহী।

25

ৰাঁত মোমকিনয়ঁ কিছু মহিনো পুনিমমভ শিখাকৈঁ
হৰাগপত্ৰীপৰয়ঁ ঠাঠওনক আ কতন কাত বাঁঠে একাঁত ভৱনমে
নএ গেলনি । শিখাক বিদ্রোহয়ঁ মৰকাৰ হিনি গেল চন । নেতাজী
মভকাজ ছোড়ি এহি আগিকৈঁ মিমএৰাঁমে লাগি গেলখি । মূদা শিখা
অড়ন চনি । জাহিঠামক মৰকাৰেক মুখিআ এহন
হোগক, নোককৈঁ জৰঁবদস্তী নাঙঠ কৰৰাঁক হেতু দিন-ৰাতি এক
কেনে হোগক তাহিঠাম গ্ৰ নাঠকমভ কৰৰাঁক কোন পয়োজন
অছি? হম্বা তংগ নহি কৰ । জহিনা ছী,জে ছী যে বহএ দিশ্ব ।
নাঠক ছোড়ৈত জাভ।"

জখন শিখা অখন বাঁতপৰ অড়ন বহি গেলি আ বহি-বহি
কএ খিড়কী নগ আৰিঁ জাএ,ওহি কোঠৰীয়ঁ ভাগি জেৰাঁক পযায়
কৰএ তখন মহিনো পুনিমমভ চাক্ৰকাতয়ঁ ঘেৰি নেনক আ ঠামহি
ৰৈমত বহৰাঁক হেতু মজবুঁৰ কএ দেনক । মূদা ও তঁ জেনা মনকি
◆◆েন চনি । কৈকঠা মহিনো মংগঠনক অধিকাৰীনোকনিকৈঁ
ৰঁজাওন গেল । শিখাকৈঁ তবহ-তবহয়ঁ বুঁমেৰাঁক পযায় ভেল ।
কেও অখন পযায়মে মফল নহি ভেল । তাধৰি বাঁহৰ হুম্মভ
মমৰ্থকক মংগে অড়ন বহী । বুঁমেৰেঁ নহি কৰএ জে আখিৰ,ভএ
কী বহন অছি? শিখা বাঁহৰ কিএক নহি আৰিঁ বহন অছি?

হম আ শজিনাথ বাঁহৰ ঠাটু ছনগাঁ । আপমমে কিছু মন্ত্ৰণা
কএ বহন ছনগাঁ । তাৰঁতে পুনিমক কিছু আনা অধিকাৰী
হমৰামভ নগ অৰেঁত ছথি । ও মভ শিখাক বিদ্রোহী স্বৰূপমঁ
ভয়াগ্ৰস্ত ছথি । উপৰমঁ বাঁহত দৰাঁৰঁ পড়ি বহন ছনি জে জন্দী
এহি বিবাদকেঁ খতম কৰ । আপনা ভৰি ও মভ প্ৰযায় কেৰোঁ
কেনাহ। মূদা কিছু নহি কএ মকনোহ । শিখা অডিগ অছি ।
মভকেঁ নাওষ্ট কএ দেৰাঁক হেত্ৰ কষ্টৰক্ষ অছি ।

"অহাঁমভ দানকা বুম্বৰিঁওন । এনা তঁ মমাজ নহি ঠনি
মকেত অছি । বিৰোধক গ্ৰ তৰীকা তঁ কানুন মম্মত নহি
অছি। হমৰামভকেঁ হাৰি কএ কিছু কৰহি পড়ত ।"

হম দানকা নোকনিকেঁ কী জৰাঁৰঁ দিতিঅনি ।
তথাপি,কহনিঅনি-

"জখন অহাঁনোকনি মভষ্টা উপায় কগএ বহন ছী আ
এতেক শজিমপল্ল ছী তখন হমৰামভ নগ কী কৰএ অএনগাঁ
অছি? হমমভ তঁ বঁদনাম ছীহে? মূদা এতৰাঁ নীকমঁ বুম্বি নিঅ জে
নেতাজীক পাপ অৰাঁ দৰাঁওন নহি জা মকত । মপূৰ্ণ মমাজ জাগি
গেন অছি। ওকৰ বিনাশ অৰাঁ তয ছৈক ।"

"অহাঁমভ আপন বাজনীতি কৰেঁত বহৰঁ । মূদা এখন জে
মময়া অছি তকৰ তঁ কিছু মমাধান কএ দিওক।"

"একৰ মমাধান হম কী কবৰৈক? হমৰামভকৈ তঁ নীকমঁ
বুঁমনো নহি ঞ্চি জে রাঁত কী ভেনৈক জাহি কাৰণ ও এত ক
উগ্ৰ ৰপ ধএ নেননি ঞ্চি ?"

"কম মঁ কম দানকা কহি মকৈত ছি ঞ্চিনি জে হৰাগ ঞ্চায়মঁ
রাঁহৰ ঞ্চাৰিঁ জাখি। তকবৰাঁদ জে কবৰাঁক হোনি মে কৰিহখি?"

"ঞা ঞ্চহাঁমভ ঠৈনমঁ পান-মুপাৰী খাগত বহৰঁ?"

ৰাতি ভৰি মন্ত্ৰণাক চনৈত বহন । শিখা ঞ্চপন রাঁতপৰ
ঞড়ন ছনি । দোমৰ দিন প্ৰতিনিধি মভাক মন্ত্ৰ প্ৰাৰম্ভ হোঙতৈক
। নেতাজীক প্ৰযায় বহৈক জে তাহিমঁ পহিনে কিছূ মমাধান ভএ
জাওকা। তাহি হেত্ৰ ভৰিমক প্ৰযায় কএনো গেন । বঁড়কা-বঁড়কা
হাকিমমভ নাগন বহনাহ । মূদা জখন শিখা ষ্টম মঁ মম নহি
ভেনি তঁ ঞ্চধিকাৰীনোকনি হাৰি কএ হমৰামভ নগ পঁচনখি ।
হমদ কী কএ মকৈত ছনাঁ? জাৰেঁ শিখামঁ গল্প নহি হোঙত তাৰেঁ
ওকৰ মোনক রাঁত কোনা বুঁমিতিঞক? ঞ্চাখিৰ ঞ্চধিকাৰীনোকনি
মোৰাঁগনমঁ হমৰামভক গল্প শিখামঁ কবৰঁওননি । শিখা ঞ্চপন
রাঁত কিছূ কহৰাঁক বঁদনা ভোকায়ী পাড়ি কএ কানএ নাগনি ।
হমৰো ওকৰ ঞ্চিতিপৰ বঁদত কঞ্চ ঞ্চেন । শজিনাথ তঁ উগ্ৰ ঞ্চেন
জা বহন ছন । হম গমোৰামঁ ওকৰা বোকৰাঁক প্ৰযায় কেনাঁ ।
ওমহৰ মঁদীপক হানত য়েহো বঁদত পস্ত বহৈক। প্ৰদৰ্শনকাৰীমভ
নস্ত পড়ি গেন ছনাহ । মামিনা শাঁত হেৰাঁক বঁদনামে গৰমাগতে
জা বহন ছন।

"তখন কএন কী জাএ?"

"শিখায়ঁ আগ্ৰহ কএন জাএ জে ঐৰ্য্য ৰাখএ । গ্ৰ কোনো
ব্যক্তিৰ সম্মুখা নহি আছিল। নেতাজী মন-মন নোক সমাজক কোঢ়
আছিল। ও মন ৰঁদাত জড়িআএন আছিল । শ্যামনমে প্ৰমুখ স্থানপৰ
ৰেঁমন আছিল । তেহনমে তঁ জঁ হুমমভ বৃষ্টিয়ঁ কাজ নহি নেৰঁ তঁ
কিছু নহি কএ মকৰঁ । অস্থ, হুমৰামভকেঁ শাঁতিপূৰ্বক ৰিচাৰি কএ
কাজকেঁ আগ্ৰ ৰঁদেৰাঁক হোএত ।"

গ্ৰ ৰাঁতমভ শিখা মুননক ।

"মুদা হম এহি নেতাজীক ৰিনাশ কেনে ৰিনা অখন
পূৰ্বৰূপমে নহি আৰিঁ মকৈত ছী ।"

"নহি আউ । মুদা সমাজমে ৰহৰাঁক হেত্ৰ ওকৰ নিয়মকেঁ
তঁ মানহি পড়ত । আখিৰ, হমৰা নোকনিক আঁদোনো তঁ
সমাজক ৰীঠমে আ সমাজক কন্যাণেক হেত্ৰ হোএত ।"

ৰঁদাত আগ্ৰহ কেনাপৰ ও অখন নিৰ্ণয়মে মঁশোধন কৰৈত
ঘোষণা কেনক-

"জাধৰি এহি দৃষ্টিমভক অঁত নহি হোএত হম আগ্যঁ
শ্বেতৰস্না ৰহৰাঁ।"

হমৰা নোকনিক প্ৰযায়মঁ পুনিমক আনো অধিকাৰী
নোকনিক জান মে জান আএননি । একটা মহিনা আগ্ৰ ৰাঁঠি কএ
ওকৰা শ্বেতৰস্না দেনকৈক । ও একহিটা শ্বেতৰস্নকেঁ ড্ৰপৰমঁ নীচা
ধৰি পহিৰনে হৰাগ অজ্জায়মঁ ৰাঁহৰ ভেলীহ। দেহমে আওৰ কিছু নহি
। মীঠিআৰঁনামভ মেহো এহি ঙ্গোককেঁ জাএ দেৰঁএ নহি চাইত ছন

। তৰাতৰ হজাৰো ফোণ্টো খিঁটা গেল । জকৰা ককৰো মোৰাঁগল
ৰহৈক যে চুকল নহি ।

পুনিয়ক স্মৰণামে ও হুমৰামভক যঁগে জনগ্ৰাণ্ডি দলক
মুখ্যানয় পঁটি গেলীহ । মমৰ্থকলোকনি মেহো পাছ নাগল ওতএ
আৰিঁ গেলখি ।

-ৰবীন্দ্ৰ নাৰায়ণ মিশ্ৰ, পিতাক নাম: স্নগীয সূৰ্য নাৰায়ণ মিশ্ৰ,
মাতাক নাম: স্নগীযা দয়াকাশী দেৱী, বঁএম: ৩৯ বৰ্ষ, পৈতৃক গ্ৰাম:
খড়্ৰেৰ ডীহ, মাতৃক: মিন্ধিখা ডোয়াটী, বৃত্তি: ভাৰত মৰকাৰক উপ
মঠৰ (মেৱানিবৃত্ত), স্নেশন মেণ্টোপোলিষ্টন মজিম্ণেষ্ট,
দিলৌ(মেৱানিবৃত্ত), শিগ্ৰা: চন্দ্ৰধাৰী মিখিনা মহাৰিছানয়মঁ বী.এম-
মী. ভৌতিক বিজ্ঞানমে প্ৰতিষ্ঠা : দিলৌ বিশ্ববিছানয়মঁ বিধি স্নাতক,
প্ৰকাশিত গ্ৰুতি: মেখিনীমে: প্ৰকাশন বৰ্ষঃ২০১৭ ১.ভোৰমঁ মাঁম
ধৰি (খ্ৰামে কথা),২. প্ৰমঁগৰশ (নিৰম্ধ), ৩.স্নৰ্গ এতহি খ্ৰিছি (যাত্ৰা
প্ৰমঁগ); প্ৰকাশন বৰ্ষঃ২০১৮ ৪. ফমাদ (কথা মঁগ্ৰহ) ৫. নমস্ৰমৌ
(উপন্যাম) ৬. বিৰিধ প্ৰমঁগ (নিৰম্ধ) ৭.মহৰাজ(উপন্যাম)
৮.নজকোষ্টৰ(উপন্যাম); প্ৰকাশন বৰ্ষঃ২০১৯ ৯.মীমাক ওহি
পাৰ(উপন্যাম)১০.মমাধান(নিৰম্ধ মঁগ্ৰহ) ১১.মাতৃস্ৰমি(উপন্যাম)
১২.স্নল্ললোক(উপন্যাম); প্ৰকাশন বৰ্ষঃ২০২০ ১৩. শঁখনাদ(উপন্যাম)
১৪.গএহ খিক জীৰন(মঁস্ৰৰ্ণ)১৫.ঠহৈত দেৱাঁন(উপন্যাম);
প্ৰকাশন বৰ্ষঃ২০২১ ১৬.পাথেয(মঁস্ৰৰ্ণ) ১৭.হম আৰিঁ বহল
ছী(উপন্যাম) ১৮.প্ৰনয়ক পৰাত(উপন্যাম); প্ৰকাশন বৰ্ষঃ২০২২

১৯.রীতি গেল মময(উপন্যাস) ২০.প্রতিবিন্দু(উপন্যাস) ২১.বঁদলি
বহন খিচি মভকিহু(উপন্যাস) ২২.বাগুষ্ট মঁদিব(উপন্যাস)
২৩.মঁযোগ(কথা মঁগ্রহ) ২৪.নাচি বহন ছলি রসুধা(উপন্যাস) ২৬.দীপ
জবৈত বহএ (উপন্যাস)।

খপন মঁতর্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পর
পঠাড।

३.पद्य खण्ड

३.१.रँदीनाथ बाय-तीन ष्ठा गीत

३.२.प्रमोद मा 'गोफुल'-छूँल ठाम हेबायन गाम

३.३.राज किशोर मिश्र-सांस्कृतिक खरणा

৩.১.রঁদ্রীনাথ ৰায়-তীন ঠা গীত

রঁদ্রীনাথ ৰায়

তীন ঠা গীত

১

গে রঁহিনা ৰব হমৰ বঁড় বঁৰিবঁক ঞ্ৰাণ্ডৰ ঞ্ৰনাৰী ছে,

মূখশিৰোমণি কাৰী ছে না।.....

দৃষ্ট দহেজক হম ছী মাৰন ,

যৌৰন জিৰঁতে গেলে জাৰন।

বঁৰিবঁক ৰাঁত নঞি বঁমএ,

ৰাঁপক ঞ্ৰাজাকাৰী ছে॥

মূখশিৰোমণি..... ..

এক ত গেৰঁৰ কে ছে চাত,

হম ছী নাজে নাহানোষ্ট।
নাজক রাঁত কী কহিযৌ,
নখ্ৰি পুৰুষে নখ্ৰি নাৰী ছৈ। ।
মূখশিৰোমণি
যৌরন ছিন্ন ভেল নিস্তেজ,
ফাষ্টএ কোমন কোঠ কৰেজ।
বুঁমএ প্ৰণয় নিৰেদন কে নখ্ৰি,
পেঘ রীমাৰী ছৈ ॥

মূখশিৰোমণি.....
কহিতো নাজ নগগএ ভাৰী,
খুকিল কে খোলএ নখ্ৰি খনমাৰী।
ৰঁৰহী রিনা ওজাবক ,
বুফিক বঁন্দ কেৰাঁৰী ছৈ॥

মূখশিৰোমণি.....
কবৰেঁ কেবৰা পৰ হম খ্ৰাশ ,
রাঁহৰ পৰন বঁহৈ উনচায়া।
কেবৰা কহৰেঁ মনক বঁতিয়া,
ৰঁড় নাচাৰী ছৈ॥

মূখশিৰোমণি
জহিনা মৰকন মন ছৈ দেহ,
হমৰো জৰনৈ মখ মিনেহ।
বিছা পঠনে একুই মাত্ৰ ,
মুদা ভেঁমৰাঁৰী ছৈ॥

মূখশিৰোমণি.....

শিক্ষা পহনা মে অছি ফেল,
হমৰা ঠিহনক নগ্ৰিওঁ বঁকনে।
নহিৰা নীক নগগএ,
বহৈ জেনা গুমাৰী ছে॥
মুখশিৰোমণি.....
পৌকয় বখনে নগ্ৰিওঁ জৰনাহা ,
ৰঁথুখা যোগ মনক নবমাহা।
যৌরন ধধকি বহন অছি,
হমৰা ম'ঙ নাচাৰী ছে।
মুখশিৰোমণি|

২

গে বঁহিনা বৰ হমৰ বঁড় বঁবিবঁক আওঁৰ বঁকনে ছে,
মাস্বৰ মেন্ঠৰ জেন ছে না
দেবৰ চাক কাচ গুমাৰ,মাস্বৰক মাপ মনক ফুফকাৰ।
ননদী নাক কষ্টাক' নঙষ্টনীয়া মন ভেন ছে॥
মাস্বৰ মেন্ঠৰ জেন ছে না...
বঁৰ্তন মজিতে দেহ খিয়াএন,মাস্বৰক বঁতো বঁম পিজাএন।
ধনি ও জুলা মন কে বঁৰ্চনি আওঁৰ বিষ বেন ছে॥
মাস্বৰ মেন্ঠৰ জেন
ঘৰ মে ডৰ নগগএ ভাৰী,নাগন নগ্ৰিওঁ ছে ফষ্টক কেবঁৰী।
মবঁঠা দৃষ্ট দহেজক কাৰণ গড়বঁৰ ভেন ছে॥
মাস্বৰ মেন্ঠৰ জেন ছে না..... . . .
মস্বৰক জেঠ ভাগ ম্হমৌমা, ফুনেন বঁঙ মনক অছি তোমা।
অগ্ৰখা অগি নগাক' মাৰা মে মূতি গেন ছে॥

মাস্বৰ মেন্ঠৰ জেন |

মৰএ রৰক রাঁপ জে নোভী,ও ছথি দেৱক বেদ বিৰোধী।

ম্ৰশ্ঠা মৃশ্ঠী কেলনি গড়ৰঁৰ আওঁৰ বেঁমেন জে॥

মাস্বৰ মেন্ঠৰ জেন জে না।.....

৩

কী কহিযৌ বঁহিনা হম,মস্বৰা কে হান গো।

মাৰ্চম হমৰ মূৰ্ণনা,মস্বৰ হমৰ কান গো। ।

গোতনী জে গোৰ মূদা, গোঁৰে জে আছৰ।

তেকৰগএ মাঠ মন, নহ জেনা নাহৰ ॥

ননদী নষ্টিনিয়া বঁড় বঁজৰেঁ জে গান গো।

মাৰ্চম হমৰ

দেৱৰ জে গোঁৰ মন,কোয়না মন কায়া।

ভেঁম্বৰ জে ভেঁমা মন নিৰ্ভজ বেঁহায়া॥

কঁঠী পহিৰী কৰে কৌখা হনান গো।

মাৰ্চম হমৰ

বাঁৰুঁ দহেজ দেননি কিননা খনাবী।

বুঁমএ নগ্ৰি রাঁত বঁদ খৰগ্ৰণ জে ভাৰী॥

কোঠী জে তন তন হোয় সূখ হড়তান গো।

মাৰ্চম হমৰ

ঘৰ মে নগ্ৰি ঠিক্ৰম,নগ্ৰি কোঠী মে চাডৰ জে।

বাঁৰী মে ওন বঁদত, উপজন খম্হাডৰ জে॥

নোৰে মে তৰুখা তৰে ছী নান নান গো।

মাৰ্চম হমৰ

মৰপঁচো মাস্বৰ কে,মৌগা জে মুখিয়া।

পেট্টু প্ৰম্মথ আওৰ ডীলৰ ঠে দখিযা। ।

মেয়ৰ কে পেট্ট জেনা,ষ্টকী বিশ্ৰান গে।

যাৰ্ভয় হমৰ

ৰৰ হমৰ ব্ৰুবিৰ্ৰক ঘন, ফৰ মহকাৰী।

ভেনে বিন্নাহ দেখ,কোঠা অষ্টাৰী॥

বিন্নৰন ব্যৰহাৰ দানক,তেকৰে মনান গে।

যাৰ্ভয় হমৰ

অপন মন্তৰ্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ

পঠাড।

৩.২.প্রমোদ মা 'গোপুল'-ছুটল ঠাম হেৰায়ন গাম

প্রমোদ মা 'গোপুল'

ছুটল ঠাম হেৰায়ন গাম

মৰ মৰোকাৰ মৰি ভেন তাৰ তাৰ
গৌরাঁ ঘৰুৱা তক ভেন খনঠিহাৰ
মৰিঁস্কোমে নৰ্গ বহনৈ ও প্ৰখৰ ধাৰ
মক মক উঘাৰ ঘোঁটি নাজ ৰিচাৰ
খাৰ্চো যাম খৰিৰাম জপয় মন্ত্ৰ মৰি হেৰা ফেৰী।
ছুটলৈ গাম হেৰয়নৈ ঠাম খাম নতাম মৰেঁৰী ॥
ৰীহি বহনৈ মগৰো উনঠা ৰঁয়াৰ
খেতোপথাৰ ভেনৈ খনঠিনহাৰ

ভাগ ভাগ মঙ কৰয় তকৰাৰ
স্বার্থক ঠকা রঁজয় আৰ পাৰ
ৰেঁঠা ভাতিজ তেয়াৰ ফোৰেঁনে কপাৰ
গৰখা ধ্লেখক রাঁজাৰ মজন ছে মেৰ পমেৰী।
ছুঠনে ঠাম হেৰয়নে গাম আম নতাম মৰ রেঁৰী॥
দৌড়া দৌড়ী মিমমুমুৰ কোনা
খেত কৰঁস্তী রিনায়ন কোনা
অথৰা রিঁথৰা অষ্টকন মষ্টকন
রঁনন কিৰকেষ্টক মুহঁ পোছনা
অতীতক দ্বাৰি পৰ বর্তমানক জরঁদস্ত পহৰেদাৰী ।
ছুঠনে গাম হেৰয়নে ঠাম আম নতাম মৰরেঁৰী॥
গ্ৰীন রঁন্দ ঘৰক ছে জোৰ নগন
অপনেমে বহয় মরঁ মস্ত মগন
মতনরেঁমে চূড়া দহীক ওঠগন
অতিথি অকচ্চ গনথি তৰেগন
ভেয়া ভীতৰ রঁন্দ অৱাক রাঁহৰ ভৌজী কৰথি তঙ্কাহেৰী।
ছুঠনে ঠাম হেৰয়নে গাম আম নতাম মৰরেঁৰী॥
ধিথিপ্তা রঁপজেঠ ভেন
মোরাঁগনক মঙ মেঠ ভেন
কৌৱা মঁ গেন বুঁধিযাৰ ভেন
অমমযে যৌৱন রঁহাৰ ভেন
জে বুঁমন রঁঙীমক রাঁদ মে ওকৰা নেন এখনে ৰমভৰী।
ছুঠনে ঠাম হেৰয়নে গাম আম নতাম মৰরেঁৰী॥

-প্ৰমোদ মা 'গোফল', দীপ,মধুৱঁনী, (ৰিঁহাৰ), ফোন-9871779851

শ্বপন মন্তব্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ
পঠাও।

২.২.ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ-স্বাস্থ্যতিকা ক্ষৰণ

ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ, ৰিষ্টাৰ্ট ঠীফ জেনৰন মৌনেজৰ (৩),
ৱী.এম.এন.এন.(মুখ্যাতনয়), দিলী,গাম- শ্বৰেৰ ডীহ, পো. শ্বৰেৰ হাষ্ট,
মধুৱঁনী

স্বাস্থ্যতিকা ক্ষৰণ

'জঁ, মস্কা ৰ কেঁ শ্বপনহি তো ড়ুঁ,
ওকৰা কে দো মৰ ৰঁচা ওত?
স্বাস্থ্যতিকা -জড়ি জেঁ মূখত তহঁ,

দো মৰ কে , জন মঁ, জুটা ওত?

জতই জেৰাঁ ক হো খএ , খরশ্য জা উ,
ন্যূয়া কঁ, পেৰি ম, নঁডন,
কতন বহী , মূদা রিঁ মৰী নহি ,
রি ছা পতি , উদয়ন, মঁডন।

রঁহু, চহু উল্লতি ক খকা ম,
ফহৰা উ ওতন ভা বতক প্ৰজা ,
বহএ তি বঁগা মভ মঁ উপৰ,
মভদেশক ধজা কেঁ ,ও বা জা ।

জে নহি কৰখি খপন মঁস্কৃতি ক',
খপনহি মা ন -দা ন,
এহেন নো ক পা রঁখি নে কত্তন ,
খপনো নেন, মম্মা ন।

নি জ মূপথা , মূপৰম্বৰা ,
পি খারৈছ , খস্টি তা কেঁ পী যূষ ,
হম মভ মজগ বখৰাঁ ব বহৰঁ,
তই,দুমত নে তখন কো নো মনহুম।

নী কক' দেখা উমি তই নী ক রাঁ ত,
মূদা , খগতো রিঁ ন,নুনহি নী পেঁঠ,বী ন,

অপনা বঁইল পৰ স্না ভি মা ন,
পো যী কি এ কো নো রাঁ ত হী ন?

নহি ভুঘী , হৃদযন্ত্ৰ হো য়ঁক্সা ব,
জকৰহি আভা য়ঁ, চমকএ কপা ব।
ৰেঁয়ু, কতৰোঁ মহগ গা ড়ী মে ,
দুৰা গমনক শো ভা , মহফা -কহা ব।

বি দেশী গী তক হো -হনো য়ঁ,
নহি ভেষ্ঠত ও মো নক মকুন,
নো কগী ত, ভা বতী য য়ঁগী ত,
অছি জা হি মে ,মা ধৰ্য-ৰম- গ্ৰণ।

চুড়া -দহী ক কো ন অপৰা ধ?
যো অদগৰ নহি কী , পুড়ুঁকিআ, খজুৰ?
পেঁকি গ জঁ বঁঠি আঁ কএ দেন জা এ,
তই, বঁৰ্গৰ বঁকা বে ঘমঁট মে চুৰ।

অপন ভেখ, আ অপন ভা খা ,
মুঁদৰ কতেক,নি জ পৰম্বৰা !
ভা বত কে মা ষ্টি ক জে মগাঁধি ,
ভেষ্ঠত নে,তা কু মগৰ ধৰা ।

পেৰি য মে হো ছি বঁৰক চুমা ওন ,

পহি বা কই দো পঠা -পা গ,
তই, খ্যত প্রতি ধঁচা নহি ওহি মাঁ,
নো গত নে কনকক' দা গ।

অপন মঁস্কৃতি ক কবরঁ জয় তই,
অপনো হো রাঁ হৰ ,হো এত জয়,
খা ম্হ ঠী ক জঁ নহি বহতে তই,
কথী পৰ ঘৰ, কহু ঠি কতে?

অপন মঁতর্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ
পঠাও।

